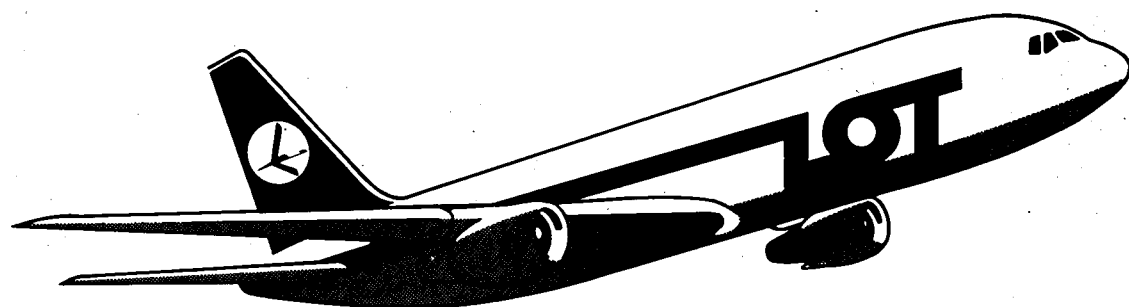

**Możesz lecieć do Warszawy
przesiadając się
w Amsterdamie, we Frankfurcie
lub nawet w Helsinkach.**

Albo...

**Możesz lecieć do Warszawy
bezpośrednio
LOTEM!**

**LOT to jedyne linie lotnicze
które łączą bezpośrednio
Kanadę z Polską.**

- Samolot szeroko-kadłubowy BOEING 767
  - Poraz pierwszy klasa business
  - Filmy i muzyka stereo na pokładzie
- Zwiększona pojemność do przewozu cargo

Już dzisiaj zaplanuj podróż do Polski!
Twój agent podróży wraz
z Lotem zapraszają.

60 LOT
POLSKE LINIE LOTNICZE - POLISH AIRLINES

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

Number 101 • October 12, 1989

\$1.25

Nie trać głowy! Obligacje zatrzymują cenę dolara!

PEKAO

**SZYBKO I SPRAWNIE
PRZEKAZUJEMY
ZLECENIA
DO POLSKI**

ŚWIĘTA JUŻ BLISKO !

**POLECAMY NA PREZENTY
GWIAZDKOWE:**

TANIE, PRAKTYCZNE ZESTAWY PACZEK ŻYWNOŚCIOWYCH,
OWOCOWYCH, BAKALIE, WINOGRONA, ZABAWKI, KLOCKI,
KALKULATORY.

MŁYNKI I EXPRESY DO KAWY, SOKOWIRÓWKI, TOASTERY, ROBOTY
KUCHENNE, PRALKI, LODÓWKI, SUSZARKI, MASZYNY DO SZYCIA,
KOLOROWE TELEWIZORY, ZESTAWY STEREO, KOMPUTERY,
MAGNETOWIDY I WIELE INNYCH

**SATELITARNY PRZEKAZ ZLECEŃ -
SKRACA TERMIN DOSTAWY O 10 - 14 DNI**

**PRZEKAZY PIENIĘŻNE NA:
WYSOKO OPROCENTOWANE RACHUNKI WALUTOWE A I C
GOTÓWKA DO RĄK ODBIORCÓW, BONY TOWAROWE PEKAO**

Aktualne cenniki i ilustrowane katalogi
przesyła i zlecenia przyjmuje:

PEKAO TRADING CO. (Canada) LTD.
1610 BLOOR ST. W. TORONTO, ONT. M6P 1A7
(między Keele St. i Dundas St. West)
TEL. (416) 588-1414
lub **UPOWAŻNIENI DEALERZY**

ECHO
NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

redaktor naczelny: Grażyna Farmus
dyrektor artystyczny: Stefan Siwiński

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus - Świat, Kanada
Wiesława Czapińska - Polska
Leszek Szaruga - Z dystansu
Rafał Marszałek - Listy z Piasków
Karolina Jankowska - Czytane między ...
Lektury nieobojętne
dr Zofia Bończa - Poradnia zaufania
dr Krzysztof Ostaszewski - Pokochać kapitalizm
dr Lidia Dobosz - Zdrowie
dr Jadwiga Górnicka - Apteka natury
Halina Baranowska - Życie nie umierać
Ewa Rewkowska - Horoskop, kalendarium
Elżbieta Wolska - Polak nie zginie

WSPÓLPRACUJĄ:

prof. dr Ewa Brantley
dr Tadeusz Prus
Wacław Liebert
Adam Tomaszewski
Iwona Majewska
Wojciech Wojnarowicz
Janusz Pietrus
Ś.Cech
Krzysztof Krzysztoforski
Andrzej Stawicki
Nina Geysztor-Zawirska
Magda Czyżycka
Bogusław Rzepecki
Lech Jamka (RFN)
Marek Gaszyński (Polska)
Jan Rulewski (Polska)
Lothar Herbst (Polska)
Serwis własny z Polski, IPNS, Dementi, IPA
Typesetting: Olimpia Orlewicz

SPIS TREŚCI

	Naszym zdaniem.....	2
	Świat	4
	Kanada	6
	Polska	8
	Z dystansu	16
L.Szaruga S.Cech	Szwajcaria - wierzyć w mity	18
	Wieczysty dalajlama	20
	Sport	22
N.Geysztor-Zawirska	Co chłop to obyczaj ...	24
	Echo poleca	26
	Horoskop	28
	Kalendarium	29
	Krzyżówka	30
	Pigułki PCAG	31
H.Baranowska L.Dobosz M.Gaszyński	Życie nie umierać	32
	Zdrowie	33
	Duch opery	34
OKŁADKA: Foto: Dementi	Nie trać głowy	1

ADRES **51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada**
 POCZTOWY: **TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046**
 ADVERTISMENT: \$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch
 \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. - 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00,
 Full page \$850.00, half page \$250.00,
 JOB ADS FREE
 SUBSCRIPTION półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
 PRENUMERATA: zagraniczna półroczna 25.00 \$US, roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej.

ROZGŁOSOWANIE KOMUNIZMU

Okazało się, że delegaci na nadzwyczajny zjazd partii komunistycznej w Budapeszcie w zdecydowanej większości nie byli komunistami. Zgodnie jak jeden mąż zostali się za jednym zamachem z partią komunistyczną i komunizmem. Na szczęście był to zamach pokojowy. Obyło się bez szafotów, parafrazując można powiedzieć, że komunizm nie rozstrzelano, lecz rozgłosowano. Nie wiem czy był choć jeden taki mądry na świecie, który choćby w najśmielszej wizji mógł się dopatrzeć takiego końca marksizmu-leninizmu. Oczywiście prawie wszystko nadal jeszcze zależy od imperium, ale jego obecny władca sięga tam, gdzie wzrok nie sięga i pierwszy przysłał depeszę z gratulacjami na ręce szefa nowej Węgierskiej Partii Socjalistycznej. Jest to zmiana zaiste fantastyczna. Jeśli nie wtrąci się Wielki Brat, za kilka lat będziemy mieli na Węgrzech wolne demokratyczne, w zachodnim stylu społeczeństwo. Któż jednakże może wiedzieć co zrobi Wielki Brat?

Komuniści chińscy np. w dzień po zniknięciu komunizmu na Węgrzech podkreślili, że tylko komunizm, po tysiąc razy komunizm, przyszłość świata należy wyłącznie do komunizmu. Ale przecież i u nich są sygnały, że czerwony monolit pęka.

Z.F.

DOKĄD ZMIERZASZ PREZYDENCIE

Słowa najwyższej krytyki wobec prezydenta Busha i jego najbliższych współpracowników za karygodne wręcz zaprzepaszczenie okazji uwolnienia Panamy od generała Noriega uważam za całkowicie słuszne. Nie dajmy się oszukać tajemniczym zapewnieniom administracji, że część informacji musi pozostać tajna, a dopiero w ich świetle można wyrobić sobie

właściwy obraz wydarzeń i ocenę. Kluczem do sprawy jest to, jak wstępnie reagowali na wiadomość o puczcu, a następnie jego upadku Bush, Baker, Cheney, Sununu, Scowcroft. Była to przykra improwizacja, bez składu i ładu, świadcząca jednoznacznie, że Bush i ludzie Busha pogubili się i cała operacja została sknocona albo z powodu zwykłej niefachowości (co skądinąd byłoby straszne), albo z powodu niedbalstwa. W miarę upływu dni administracja wypracowała wspólne, w miarę logiczne stanowisko, ale wpadki zatrzeć się już nie dało. Głównym winowajcą wydaje się być prezydent Bush, który chciał wyciągnąć krokodyla z rzeki przy pomocy cudzych myśliwych. Gdy to się nie powiodło, zadał sygnał do odwrotu. Gdyby prezydentem był Reagan, Noriega oczekiwaby już w którymś więzieniu amerykańskim na proces. Prezydencka karta osiągnąć Busha staje się zresztą coraz bardziej podejrzana. Zdradzeni contrasi, zaniedbani mudżahedini, zlekceważony program obronnych broni kosmicznych, mikra pomoc gospodarcza dla Polski i Węgier, jedynie dyplomatyczne potępienie masakry pekińskiej. Dokąd zmierzasz prezydencie?

ŚWIATOWIT

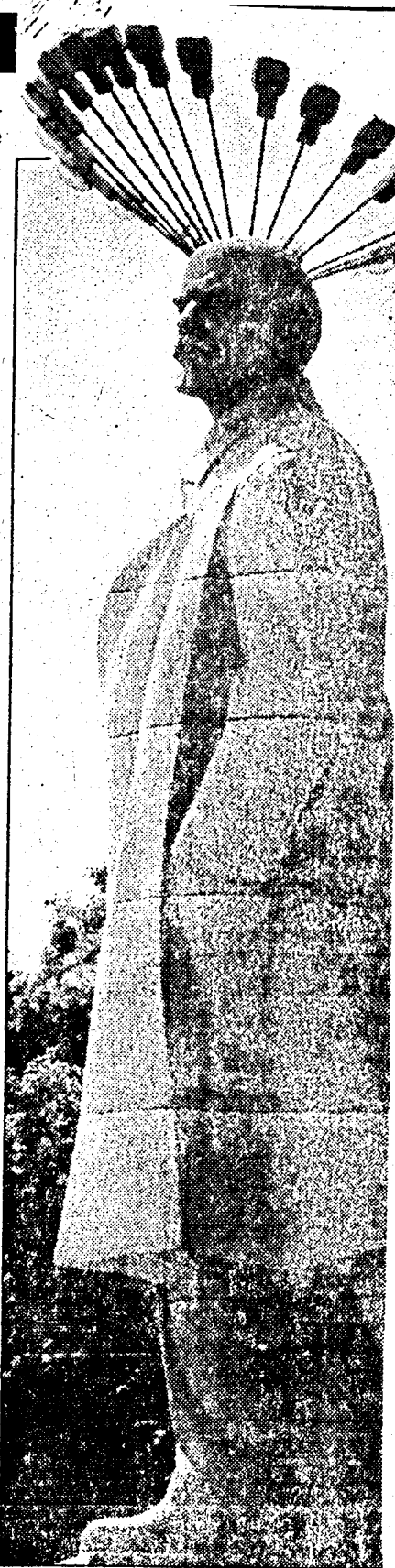
PRZYSPIESZENIE

Dekomunizacja systemu sowieckiego nabrała w ostatnich dniach dużego przyspieszenia. Wygląda to na wyścig pokoju do z góry upatrzonej mety. W ubiegłym tygodniu wyprzedzili nas Węgrzy rozwiązując komunistyczną partię. Przebiegli w lepszym czasie po utartej ścieżce w wyścigu z reżimem.

Z kolei my walczymy z czasem w wygrywaniu trwałych, a nie lotnych finiszów. Rząd zdecydował się na rozpisanie obligacji - pożyczki narodowej zdobywając tym samym finanse na swoją działalność. Pomyślano też o najbardziej niebezpiecznych, którzy wykopyrtną się na zakręcie do kapitalizmu proponując dla nich to, co w Stanach nazywa się kartkami żywnościowymi.

Komunizm się rozpada, a peleton trzeba wyżywić.

NACZELNA

I ty zostaniesz Indianinem w Odessie

Obecny tydzień poświęcony jest pomocy dla głodnych w Kanadzie. Zdjęcie ANDRZEJA STAWICKIEGO

• Na Węgrzech rozwiązała się partia komunistyczna. Na 1202 delegatów nadzwyczajnego zjazdu w Budapeszcie 1005 głosowało za rozwiązaniem partii i powołaniem na jej miejsce Węgierskiej Partii Socjalistycznej wzorowanej na zachodnioeuropejskich partiach socjaldemokratycznych. Przewodniczącym partii został 66-letni R.Nyers należący poprzednio do czterosobowego prezydium partii komunistycznej. Stoi on na czele 25-osobowego prezydium. W przyjętym na zjeździe manifestacie nowa partia staje na gruncie demokracji, humanizmu i wolności odrzucając orientację marksistowsko-leninowską. Przywódca ZSSR M.Gorbaczow wysłał gratulacje do Nyersa życząc mu wszystkiego najlepszego (nasz komentarz str. 2).

• W NRD przebywał w 40 rocznicę jej powstania przywódca ZSSR M.Gorbaczow. Zapewnił on kierownictwo NRD, że Mur Berliński nie zostanie zburzony dopóty NRD sama o tym nie zdecyduje. W przemówieniu do studentów w Berlinie Wschodnim Gorbaczow zaapelował o cierpliwość twierdząc, że tego wymaga wspólna walka o socjalizm. Przywódca NRD E.Honecker oskarżył wpływowe koła zachodniemieckie o eksploataowanie bieżących problemów NRD.

• Po wyjeździe Gorbaczowa z NRD w kilku miastach NRD odbyły się masowe demonstracje o liczebności niespotykanej od roku 1953. Największe demonstracje odbyły się w Berlinie Wschodnim, Dreźnie i Lipsku. Manifestanci domagali się wolności i demokracji. Milicja zachowywała się różnie. 50-tysięczna demonstracja w Lipsku nie została zaatakowana. Mniejsze demonstracje oraz demonstracje w Ber-

linie Wschodnim oraz w Dreźnie spotkały się z brutalną akcją oddziałów milicji używających pałek, gazów łzawiących i psów.

• W Górnym Karabachu trwają walki pomiędzy uzbrojonymi oddziałami Ormian i Azerbejdżan. Azerbejdżanie odcieśli drogi i tory kolejowe prowadzące z Azerbejdżanu do Górnego Karabachu. W regionie przebywa około 20 tys. żołnierzy sowieckich i milicjantów z zadaniem zaprowadzenia porządku. Dochodzi do wymiany ognia pomiędzy nimi a uzbrojoną ludnością.

Tysiące demonstrantów - wielu członków Rosyjskiego Frontu Ludowego, przemarszerowało ulicami Moskwy pod Kreml w celu wyrażenia poparcia wobec radykalnych deputowanych B.Jelcyna, T.Gdliana i N.Iwanowa. Domagano się skończenia monopolu władzy partii komunistycznej. Manifestanci palili również organ komunistów sowieckich dziennik "Prawda". Milicja nie interweniowała.

• Nagrodę Nobla w dziedzinie medycyny za wykrycie, iż rak powstaje w zmutowanych genach otrzymali dwaj uczeni amerykańscy: 53-letni J.Bishop i 49-letni H.Varmus z Uniwersytetu Kalifornijskiego. Laureaci powiedzieli, że jest bardzo trudno przewidzieć kiedy ich wykrycie umożliwi wyprodukowanie antyrakowego lekarstwa. Francuski uczyony D.Stehelin poinformował, że czuje się obrabowany z Nobla, gdyż to on przeprowadził całą pracę badawczą w sprawie rodziny rakotwórczych genów. Bishop i Varmus stwierdzili, że Stehelin odegrał rzeczywiście kluczową rolę w odkryciu, ale że nie oni przyznali sobie Nagrodę Nobla, wszelkie więc w tej sprawie reklamacje należy zgłaszać do noblowskiego komitetu.

• W Panamie nie powiódł się wojskowy zamach stanu przeciwko generałowi M.Noriecie. Wojska lojalne wobec Noriega odbiły go z rąk zamachowców. Noriega zastrzelił osobiście jednego z dowódców spisku, a kraj objęła fala pospiskowych represji. Administracja amerykańska zachowała się niezdecydowanie (nasz komentarz str. 2).

• Dziennik "The New York Times" ujawnił, że USA są w posiadaniu dowodów, iż nie wszyscy żołnierze sowieccy opuścili Afganistan. Ci, którzy pozostali noszą mundury reżymu komunistycznego. Obsługują głównie sprzęt wojskowy wymagający dużej wiedzy, w tym wyrzutnie pocisków rakietowych typu ziemia-ziemia.

• W ZSSR Zgromadzenie Deputowanych Ludowych przyznało pracownikom prawo do strajków, zakazując jednak całkowicie strajków w kilku-nastu kluczowych dziedzinach m.in. transporcie, kolejnictwie, wojskowości, energetyce. Zakazano także strajków z powodów politycznych. Przyjęta usta-

wa traktuje strajki jako ostatnią instancję walki o prawa pracownicze po wyczerpaniu się innych możliwości, w tym obowiązkowego okresu trzech dni na uspokojenie nastrojów oraz pięciu dni na pogodzenie stron przez specjalną komisję.

• Sekretarz generalny NATO M.Woerner stwierdził w Rzymie, że Zachód musi udzielić pomocy finansowej gospodarce Polsce i Węgrom w celu wspomoczenia reform politycznych w obydwu krajach. Woerner określił reakcję Zachodu na wydarzenia w Polsce i na Węgrzech jako wskaźnik strategii NATO. "Okna zostały otworzone w zamkniętych społeczeństwach Wschodniej Europy - powiedział Woerner - sojusz nie ma zamiaru pozwolić, aby je ponownie zamknięto".

• W Rydze Łotewski Front Ludowy na swym drugim kongresie przyjął 126-punktowy program działania, mający doprowadzić do odłączenia się Łotwy od ZSSR i całkowitej niepodległości. Kongres zaapelował o uczynienie z Łotwy strefy zdemilitaryzowanej oraz o podjęcie ścisłej współpracy z Litwą i Estonią.

• W ChRL dziewięć buddyjskich zakonnic otrzymało karę 3 lat przysposobienia robotniczego w obozie przymusowej, ciężkiej pracy fizycznej za, jak to określił sąd chiński, "wykrzykiwanie reakcyjnych sloganów i popełnienie czynów kryminalnych mających na celu osłabienie i podział ojczystego kraju". Zakonnice w centrum Lhasy wznosiły okrzyk: Wolność dla Tybetu.

• W Mekce w Arabii Saudyjskiej, w obecności tysięcy widzów ścięto 16 obywateli Kuwejtu uznanych winnymi podłożenia w lipcu bomb w Mekce, co spowodowało śmierć 1 i obrażenia 16 uczestników dorocznej Świętej pielgrzymki muzułmańskiej.

• Były amerykański Sekretarz Stanu Henry Kissinger głosi, że Polska jako państwo słabe i pozbawione wpływów nie powinna mieć większego znaczenia dla polityki zagranicznej USA, która przede wszystkim powinna opierać się w rejonie Europy Wschodniej o jak najlepsze stosunki z ZSSR.

• 98-letni Zenshiro Hoshima ostatni

z żyjących członków najwyższego dowództwa japońskiego w okresie II wojny światowej ujawnił, że był jednym z nielicznych dowódców, który apelował o nierozpoczęcie wojny z USA, gdyż był pewien, że Japonia nie miała najmniejszych szans na zwycięstwo. "Najbardziej żałuję w moim życiu tego - dodał - że nie udało mi się nie dopuścić do wojny z USA". Hoshina powiedział także, że miał poparcie cesarza Hirohito, ale nigdy nie udało mu się nakłonić go, aby wydał odpowiedni rozkaz do najwyższych dowódców.

• Prezydent Iranu H.Rafsanjani w

zamian za pomoc ZSSR w odbudowie zdevastowanego wojną Iranu powstrzymał wszelką irańską pomoc dla oddziałów partyzanckich w Afganistanie. Teheran polecił partyzantom szyickim przerwanie działań bojowych oraz podjęcie współpracy z reżymem Nadżibullaha.

• 56-letni dyrygent włoski C.Abbado został wybrany w tajnym głosowaniu przez 120 muzyków Filharmonii Berlińskiej jej nowym dyrygentem. W lipcu zmarł Herbert von Karajan, który dyrygował orkiestrą Filharmonii Berlińskiej przez 35 lat.

Papież Jan Paweł II przebywa z 10-dniową pielgrzymką w Azji. Jest to 44 pielgrzymka zagraniczna Ojca Świętego. Związek Sowiecki wyraził zgodę na przelot papieskiego samolotu nad ZSSR w drodze do Korei Południowej. ChRL nie zgodziła się na przelot nad jej terytorium. Podczas przelotu nad ZSSR Papież wysłał z pokładu samolotu depeszę z życzeniami do przywódcy ZSSR Gorbaczowa. W Korei Południowej Jan Paweł II wezwał do zakończenia walki, dzielącej Koreę na Południową i Północną, apelując o udowodnienie, że ludzkość może zakończyć podział i wojnę oraz wejść na drogę pokoju. W stolicy Indonezji Dżakarcie Papież powiedział prezydentowi Suhartowi, że prawa człowieka i samostanowienia powinny być przestrzegane. Podczas mszy w obecności 120 tys. wiernych Jan Paweł II powiedział, że katolicy w Indonezji powinni zachować w pełni zarówno katolicyzm, jak i lojalność wobec Indonezji. Około 80% 175 mln ludności w Indonezji stanowią muzułmanie.

TRAGEDIA

W NOWYM BRUNSZWIKU

8 października w pobliżu Cormier Village w Nowym Brunzswiku doszło do tragicznego wypadku drogowego. Na traktor ciągnący wyłożoną sianem przyczepę z ponad 50 ludźmi wyróciła się ciężarówka załadowana 6-metrowymi kłodami drewna. Zginęło 12 osób, w tym 5 dzieci. W szpitalu pozostaje 29 rannych, w tym 4 osoby znajdujące się w stanie ciężkim. Przejazdka na sianie należała do tradycji rodzin Leger i McGraw, które od lat zbierały się w Cormier Village w weekend święta Dziękczynienia. Camille Leger, który jechał za traktorem i przyczepą w małym pickapie był świadkiem śmierci 9 członków swej rodziny - syna, córki, dwóch synów, dwóch wnuczek, szwagra oraz dwóch siostrzenic. RCMP prowadzi śledztwo. Zarówno kierowca ciężarówki jak i kierowca traktora przeżyli.

HNATYSHYN MIANOWANY
GUBERNATOREM GENERALNYM

Premier B. Mulroney mianował 55-letniego Roya Hnatyshyna 24 Gubernatorem Generalnym - głową państwa, przedstawicielem królewskim W. Brytanii w Kanadzie. Hnatyshyn, z pochodzenia Ukraińiec, obejmie stano-

wisko po Jeanne Sauve będącej Gubernatorem Generalnym od maja 1984 roku. Jest on z wykształcenia prawnikiem, żonaty, ma dwóch synów. W 1979 roku w rządzie Clarka był ministrem energetyki. W 1986 roku objął w rządzie Mulroneya tekę ministra sprawiedliwości. Przegrał ubiegłoroczne wybory do parlamentu w Ottawie. Mianowanie Hnatyshyna na stanowisko Gubernatora Generalnego spotkało się z powszechnym uznaniem.

MULRONEY NIEPOPULARNY?

Tylko 28% Kanadyjczyków uważa, że premier Kanady Mulroney dobrze pełni swoją funkcję. 55% uważa, że niedobrze, a 16% nie ma zdania. Mulroney pełni funkcję premiera nieprzerwanie od 17 września 1984 roku. Przeprowadzony na początku września sondaż wykazał, że najbardziej aprobują Mulroneya jako premiera ludzie młodzi oraz ludzie z wyższym wykształceniem.

KANADA JAKO WERYFIKATOR
UKŁADÓW ROZBROJENIOWYCH

Delegacja parlamentarzystów kanadyjskich na spotkanie w Rzymie Zgromadzenia Północnoatlantyckiego (ciało parlamentarne NATO) oświadczyła, że Kanada podejmie się roli weryfikatora umów rozbrojeniowych w zakresie redukcji wojsk konwencjonalnych w Europie oraz eliminacji broni chemicznych w świecie. NATO i Układ Warszawski rozważają powołanie Europejskiej Agencji Weryfikacyjnej. Kanada uchodzi wśród NATO za czołowego eksperta w zakresie weryfikacji niektórych rodzajów broni.

BANKI KANADYJSKIE RAJEM DLA
HANDLARZY NARKOTYKÓW?

Senator amerykański J. Kerry oskarżył banki kanadyjskie o pełnienie roli raję dla tranzytu pieniędzy pochodzących z handlu narkotykami. Zdaniem Kerry'ego surowe prawo bankowe w USA wymagające odpowiedniego odnotowywania wszelkich transakcji przekraczających 10 tys. dol., spowodowało że olbrzymie sumy pieniędzy pochodzące z handlu narkotykami są deponowane najpierw w bankach kanadyjskich, a dopiero potem już jako

"legalne" przetrucane do USA. Kerry wskazuje, że np. w roku bieżącym amerykańskie banki przekazały do Kanady jedynie 1.2 mld dol., natomiast kanadyjskie przekazały do USA aż 4 mld dol. Zdaniem Kerry'ego znaczną część tej nadwyżki da się jedynie wyjaśnić faktem wpłacania na konta w bankach kanadyjskich pieniędzy pochodzących z przestępstwa, a następnie przelewania ich na konta amerykańskie. Amerykański departament finansów utrzymuje, że nie można zmusić banków kanadyjskich oraz banków w innych krajach do przyjęcia amerykańskiego prawa bankowego.

NAJSTARSZY KAMIEŃ

Amerykańscy i australijscy geolodzy podali, że wykryli na Terytorium Północno-Zachodnim w pobliżu Wielkiego Jeziora Niewolniczego warstwę kamienia, której wiek obliczono na co najmniej 3,96 mld lat. Są to kamienie starsze co najmniej o 100 mln lat niż dotychczasowy kamień rekordzista.

NAJNIŻSZE BEZROBOCIE
W LONDON

I KITCHENER-WATERLOO

We wrześniu najniższe bezrobocie odnotowano w London (Ontario) - 2,3%, a następnie w Kitchener-Waterloo - 3,3%. Dotychczasowy rekordzista wśród miast Toronto spadło na trzecie miejsce - 3,4%. W całej Kanadzie bezrobocie wynosiło - 7,3%, bez pracy było 987 tys. osób. Wśród prowincji najniższe bezrobocie miało Ontario - 4,8%, najwyższe Nowa Fundlandia - 17%.

NIELEGALNI IMIGRANCY
BĘDĄ WYDALENI

Minister imigracji Barbara McDougall podtrzymała swe poprzednie stanowisko oświadczając, że nie wyda amnestii wobec nielegalnych imigrantów z Portugalii i albo opuszczą oni sami Kanadę, albo będą deportowani. Liczba Portugalczyków zagrożonych deportacją wynosi co najmniej 5 tysięcy. W roku 1985 i 1986 przybyło do Kanady kilka tysięcy Portugalczyków zwracając się o azyl polityczny z powodu prześladowań religijnych w Portugalii. Po pewnym czasie urzędnicy imigracyjni wykryli, że ludzie ci, niezgodnie z

prawdą, podawali się za Świadków Jehowy za namową konsultantów imigracyjnych instruujących ich, że w ten sposób otrzymają status uchodźcy i legalny pobyt w Kanadzie. McDougall podkreśliła, że wszyscy nielegalni imigranci portugalscy po dobrowolnym opuszczeniu Kanady będą mieli prawo do złożenia podania o emigrację do Kanady.

TROCHE STATYSTYKI:
O ZABÓJSTWACH...

W ubiegłym roku popełniono w Kanadzie 575 zabójstw, najmniej od 17 lat (rekord stanowi 1977 rok - 711 zabójstw). W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców wskaźnik zabójstw wynosi 2.2 i na arenie międzynarodowej uchodzi za niski (w USA jest np. cztery razy wyższy). W roku ubiegłym rodzice zabili 32 dzieci, a dzieci zabiły 11 rodziców. 70 mężów zabiło swe żony, a 21 żon zabiło swych mężów. 2/3 ofiar stanowili mężczyźni. Mężczyźni stanowili także 90% zaarrestowanych z oskarżenia o morderstwo. Prawie 50% ofiar stanowili ludzie młodzi w wieku od 18 do 29 lat. W roku ubiegłym po raz pierwszy od 25 lat nie został zamordowany ani jeden policjant podczas służby.

... I O ROZWODACH

W 1987 roku liczba rozwodów - w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 11% i wyniosła 86 985. Od lat w Kanadzie utrzymuje się ostra zwyżkowa tendencja rozwodowa. Szczególnie wysoki przyrost nastąpił od czerwca 1986 roku, gdy w Kanadzie zaczęło obowiązywać nowe prawo rozwodowe, upraszczające procedurę rozwodową i ułatwiające rozwody. W roku 87 liczba rozwodów wzrosła we wszystkich prowincjach z wyjątkiem Alberty, gdzie odnotowano spadek.

HUZIA NA NIEDŹWIEDZIA

Władze Ontario są zaniepokojone poważnym wzrostem kłusownictwa na niedźwiedzie. Od kilku lat wzrasta popyt na czarnym rynku na różne części niedźwiedzia, przede wszystkim na woreczek żółciowy, stanowiące tradycyjnie poszukiwany składnik produkcji leków w Azji. Zdaniem leśniczych, kłusownik otrzymuje obecnie na czarnym

rynku za woreczek żółciowy niedźwiedzia od 200 do 400 dol., a za komplet różnych części jak zęby, pazury, skóra itp. do 1000 dol. W Azji przemytnicy otrzymują cenę nawet do 5000 dol. Szacuje się, że w tym roku ofiarą kłusowników, głównie na północy Ontario, padnie kilka tysięcy niedźwiedzi.

GORĄCA LINIA
PRZECIWKO MARNOTRAWSTWU

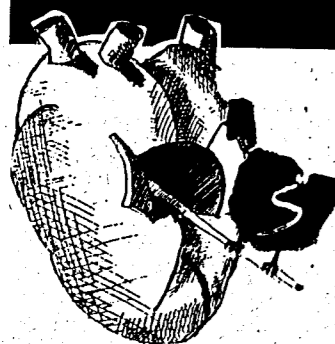
Kontroler generalny Ken Dye zabiega o utworzenie specjalnej gorącej linii przeciwko marnotrawstwu rządowemu. Dye pragnie, aby czynny non-stop numer telefoniczny umożliwił każdemu obywatelowi złożenie pro-

testu przeciwko zauważonemu marnotrawstwu rządowemu, czy to w miejscu pracy czy poza nią. Dye utrzymuje, że taka gorąca linia informowania o złym zarządzaniu, przestępstwach i marnotrawstwie zaoszczędziłaby kanadyjskim podatnikom miliony dolarów rocznie. Dye twierdzi, że założenie i całodobowa obsługa linii będzie kosztowała jedynie 400 tys. dol. rocznie i suma ta zostanie zwrócona z olbrzymią nawiązką. Dobrym przykładem, zdaniem Dye'a, są Stany Zjednoczone, które mają taką gorącą linię, a życie wykazało, że inwestycja sownie się opłaca.

Członkowie Związku Zawodowego Transportowców protestują w Halifaksie przeciwko cięciom rządu wobec Kanadyjskich Kolei Państwowych (VIA Rail). Minister transportu B. Bouchard powiedział, że od 15 stycznia zostanie wyeliminowanych na 38 20 tras kolejowych, a na 7300 pracowników 2761 zostanie zwolnionych z pracy. Zdaniem ministra, konieczność redukcji deficytu budżetowego jak i podniesienia efektywności oraz wydajności kanadyjskich kolei spowodowała redukcję dofinansowywania kolei. Premier Mulroney określił decyzję jako uratowanie kolei pasażerskich w Kanadzie.

Opozycja, związki zawodowe, społeczności korzystające z dotychczasowych usług oskarżyły rząd o bezduśzne niszczenie kolejowego krwioobiegu kanadyjskiej tożsamości.

winiem być zastąpiony dogmatem prywatyzacji. Rada Naczelna PPS zwraca uwagę, że w sytuacji hiperinflacji i nierównoważonego kursu dolara istnieje niebezpieczeństwo wyprzedzący niedoszacowanego majątku narodowego.

Decyzją ministra spraw wewnętrznych rozwiązano wszystkie oddziały ZOMO, w 22 województwach tworzy się oddziały prewencyjne MO.

Minister stanu Józef Czyrek przyjął w Belwederze grupę przewodniczących organizacji młodzieżowych uczestniczących w międzynarodowej konferencji "Europa - nasz wspólny dom, idea, realia, perspektywy". Uczestnicy spotkania zakończyli swe obrady przyjęciem posłania do rządu państw sygnatariuszy Aktu Końcowego KBWE. Zawiera ono listę przedsięwzięć, których oczekują od swych rządów członkowie organizacji młodzieżowych.

Uczestnicy pikietu ruchu "Wolność i pokój" prowadzonej od 12 września przed gmachem Sejmu, od blisko dwóch tygodni połączonej z głodówką, postanowili zawiesić swą akcję z dniem 1 października. Osiągnęliśmy wszystko, co było możliwe do osiągnięcia - powiedział jeden z uczestników tej akcji - ale pikietę jedynie zawieszamy ponieważ nie mamy jeszcze pełnych gwarancji, iż nasze postulaty zostaną zrealizowane.

Odbyło się posiedzenie Rady Naczelnej PPS. W uchwale stwierdzono m.in., że PPS wita z nadzieją rząd T.Mazowieckiego, ale widzi także powody do obaw. Uważamy - czytamy w uchwale - że stopniowe cofanie dotacji obciążających budżet państwa i istotnie wpływających na deficyt nie powinno zaczynać się od podwyższania cen mleka i artykułów pierwszej potrzeby, co pogłębia nędzę niektórych grup społecznych i niepokoi jako kierunek działania. Nie do przyjęcia wydaje się nam również deklaracja przedstawiciela Ministerstwa Finansów, że wycofanie się rządu z kontrolowania cen obejmować ma również działanie monopolu tego rodzaju co CPN. PPS opowiada się za pełną równoprawnością wszystkich sektorów własnością, ale sądzi, że lansowany dotychczas dogmat uspołeczniania nie po-

Kilkudniowym wyczynkiem w rodzinnym gronie rozpoczął Czesław Miłosz znakomity poeta - Noblista, swą nową wizytę w kraju. Tym razem przybył na zaproszenie Uniwersytetu Jagiellońskiego, który przyznał mu doktorat honoris causa. Uroczystość nadania tytułu odbyła się 2 października i połączona została z inauguracją nowego roku akademickiego.

26 września w siedzibie NSZZ "S" w Gdańsku Lech Wałęsa spotkał się z Czesławem Miłoszem. Było to ich drugie spotkanie, poznali się w 1981 roku, podczas pierwszej po latach wizyty pisarza w Polsce. Do tamtego spotkania i ówczesnej sytuacji w kraju powracali wielokrotnie podczas rozmowy, podkreślając głębokość przemian jakie się dokonały.

Papież Jan Paweł II przyjął 26 września na audiencji w swej letniej rezydencji w Castelgandolfo przebywającą w Rzymie delegację Związku Rolników Indywidualnych "S" z przewodniczącym i wicemarszałkiem senatu Józefem Ślizem. Papież otrzymał wieniec dożynkowy. Jan Paweł II dziękując powiedział, że codziennie modlił się za dziedzictwo "S", a teraz będzie się modlił o to "co dalej".

Przebywający z oficjalną wizytą w Polsce król Hiszpanii Juan Carlos I skierował posłanie do narodu polskiego. Społeczeństwo Hiszpanii z uwagą i sympatią obserwuje proces reform realizowanych w Polsce - stwierdza Juan Carlo I dodając, że stosunki hiszpańsko-polskie mogą być przykładem dla innych państw.

Prezes NBP prof. Władysław Baka,

który uczestniczył w sesji Międzynarodowego Funduszu Walutowego i Banku Światowego w Waszyngtonie, przeprowadził rozmowy z prezesem Banku Światowego B.Conable w sprawie kredytów. Prezes NBP oświadczył, że w ciągu najbliższych tygodni powinny zostać sfinalizowane rozmowy w sprawie przyznania Polsce tzw. kredytu posiłkowego (standby) na wsparcie procesu przebudowy i stabilizacji, w wysokości około 300 milionów dolarów. Ponadto Bank Światowy wyraża gotowość do przygotowania blisko miliarda dolarów w ciągu najbliższego roku bądź dwóch na unowocześnienie polskiej gospodarki.

W Bonn rozpoczęła się kolejna runda konsultacji między pełnomocnikami premiera T.Mazowieckiego i kanclerza Helmuta Kohla. Ze strony polskiej rozmowy prowadzi Mieczysław Pszon, a ze strony RFN Horst Teltschik. W stolicy RFN podkreśla się, że zasadniczym tematem rozmów są sprawy gospodarcze i finansowe, których rozstrzygnięcie może przyczynić się do postępów polskich wysiłków reformatorskich i opamiętania kryzysowej sytuacji w Polsce. Rozmowy są traktowane jako decydujące spotkanie przed wizytą kanclerza Kohla w Polsce.

Przybyłem do Polski bezpośrednio po spotkaniu w Nowym Jorku z polskim ministrem spraw zagranicznych, z którym rozmawiałem na temat przygotowań do zbliżającego się spotkania w Polsce na przełomie października i listopada br. przedstawiciele Światowego Kongresu Żydów - oświadczył 2 października wiceprzewodniczący tej organizacji Kalman Sultanik. Sultanik powiedział też, że jego wizyta w Polsce wiąże się z planami zachowania w dotychczasowym stanie oraz podjęcia niezbędnych prac przy niektórych obiektach byłego niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau.

Lech Wałęsa złożył wizytę w Chile. Na zaproszenie Zjednoczonego Centrum Robotniczego (CUT) i Międzynarodowej Konfederacji Wolnych Związków Zawodowych w dniach 26-28 X Lech Wałęsa spotkał się z przebywającymi

obecnie w miejscach odosobnienia chilijskimi przywódcami związkowymi, a także przedstawicielami chilijskiej opozycji i Kościoła katolickiego.

W hallu Operetki Warszawskiej przy ul. Nowogrodzkiej przyjmowane są dokumenty do Stowarzyszenia Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę. Do tej pory złożyło dokumenty ponad 8 tysięcy osób.

Posiedzenie Sejmu PRL odbędzie się 13 października. Porządek obrad przewiduje dyskusję nad projektem ustawy o zmianie ustawy (sic!) o podwyższeniu wynagrodzeń za pracę i dochodów rolniczych w 1989 roku, oraz pierwsze czytanie projektu ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Rzecznik Białego Domu M.Fitzwater oświadczył, że prezydent Bush zaprosił prezydenta W.Jaruzelskiego i premiera T.Mazowieckiego do złożenia wizyty w Waszyngtonie w terminie, który będzie odpowiadał stronie polskiej.

Lech Wałęsa został zaproszony do wystąpienia na wspólnym posiedzeniu obu izb Kongresu USA. Przywódca "S" miałby wygłosić tam przemówienie 15 listopada. Podkreśla się, że jest to rzadki przypadek wystąpienia przed Kongresem osoby nie będącej głową państwa lub szefem rządu.

Prezydent Bush wystąpił do Kongresu o przyznanie Polsce darowizny w wysokości 200 milionów dolarów stanowiącej amerykański wkład do funduszu stabilizacyjnego miliarda dolarów, o który zabiega Polska w krajach zachodnich. Dar ten jest jednak uzależniony od sfinalizowania planu stabilizacyjnego między Polską i Międzynarodowym Funduszem Walutowym. Niebawem prezydent Bush wydeleguje do Polski grupę amerykańskich ekspertów z zadaniem dokonania oceny potrzeb polskich.

Sprawcy pobicia 4 lipca pikietujących przed Sejmem członków KPN pozostają nieznani. Rzecznik prasowy Prokuratury Wojewódzkiej w Warszawie poinformował 3 października, że śledztwo

ciągle trwa. Dotychczas ustalono, że interwencja funkcjonariuszy MO - zatrzymanie i przewiezienie do aresztu 12 kapeenowców - naruszyła przepisy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz wydane w tej sprawie polecenie służbowe. Prowadzący dochodzenie nie są w stanie stwierdzić, który z komandosów milicyjnych złamał nos jednemu z protestujących. Prokuratura utrzymuje, że nie rozpoznano winnego ponieważ nie stawilo się 6 świadków - spośród 12 uczestników pikietu. Pokojowej pikietu.

Z dniem 1 października rozwiązany został Państwowy Arbitraż Gospodarczy. Rozpatrywanie spraw gospodarczych przejęły sądy. Prezydent W.Jaruzelski powołał na wniosek byłego ministra sprawiedliwości zaakceptowany przez obecnego ministra Aleksandra Bentkowskiego 263 sędziów w sądach rejonowych i wojewódzkich. Prezydent nie zamierza więcej powoływać sędziów w dotychczasowym trybie, będą oni w przyszłości powoływani na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.

Prezydium Rady Najwyższej Litewskiej SRR podjęło uchwałę określającą decyzje sołeczniczej i wileńskiej rady deputowanych ludowych w sprawie przekształcenia tych rejonów w polskie rejony narodowościowo-terytorialne jako naruszające państwową integralność terytorialną i sprzeczne z Konstytucją Litewskiej SRR oraz ustawą o rejonowych radach deputowanych. Prezydium parlamentu Litwy uznało, że decyzje te nie były podyktowane obiektywnymi przesłankami historycznymi, politycznymi i ekonomicznymi. Stwierdziło, że tego rodzaju niekompetentne uchwały powodują waśnię między ludźmi i że spora część ludności tych rejonów nie zgadza się z nimi.

Goszcząca w Polsce na zaproszenie prezydium Sejmu delegacja parlamentarzystów kanadyjskich, na której czele stoi przewodniczący Towarzystwa Parlamentarnego Kanada-Europa Terry Clifford 25 IX przebywała na terenach b. niemieckiego obozu zagłady Auschwitz-Birkenau. W trakcie pobytu w Krakowie członkowie delegacji na skwerze przed urzędem miasta zasadzili klon.

Rada Naczelna i Klub Poselski Unii Chrześcijańsko-Społecznej proponowali, aby rozwiązać PRON, który już swą rolę społeczną spełnił, ale by nie stracił tej rzeszy społeczników, która działała w tym ruchu i powołać ruch "12 września" (data utworzenia rządu Mazowieckiego), który wspierałby inicjatywy i działania rządu Mazowieckiego.

Prezes Stronnictwa Pracy mec. Siła-Nowicki został wybrany w Gwatemali wiceprzewodniczącym Międzynarodówki Chrześcijańsko-Demokratycznej.

26 września odbyło się w Gdańsku wspólne posiedzenie prezydium Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ "S" i Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego. Uczestniczył Lech Wałęsa. Przedmiotem dyskusji była przyszłość Komitetów Obywatelskich. Omawiano projektowane zmiany w ustawie indeksacyjnej. W sprawie ustawy o indeksacji prezydium stwierdza, że wobec gwałtownego przyspieszenia inflacji oraz ogromnego i nieuzasadnionego różnicowania wysokości wynagrodzeń w poszczególnych przedsiębiorstwach widzi konieczność dokonania zmiany ustawy.

W Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów honorowych i medali "Sprawiedliwy wśród narodów świata". Zaproszono na nie 52 osoby, które z narażeniem życia ratowały Żydów w latach niemieckiej okupacji. Odznaczenia i dyplomy przyznaje rada do spraw Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata działająca przy Instytucie Pamięci Narodowej Yad vashem w Jerozolimie. Uhonorowani nimi uzyskują także prawo do zasadzenia pod ich imieniem drzewka w Alei Sprawiedliwych na Wzgórzu Pamięci w Jerozolimie. Polacy są obok Holendrów zdecydowanie najliczniejszą grupą wśród wyróżnionych tymi medalami.

"Wypowiedź Rzymu otwiera drogę do wznowienia prac nad budową centrum" - powiedział metropolita krakowski kard. Franciszek Macharski o wypo-

wiedzi Stolicy Apostolskiej z 19 września. Zaczyna przygasać spór wokół klasztoru karmelitanek w Oświęcimiu. "Rzym przemówił, sprawa jest rozstrzygnięta" - formuła ta obowiązuje wśród katolików od czasów świętego Augustyna. Konflikt o lokalizację klasztoru karmelitanek powinien zostać uznany za zakończony. Deklaracja genewska, do której odwołał się Rzym 22 lipca 1986 roku ustanowiła Oświęcim miejscem "symbolicznym - Shoah - zagłady na zawsze". Budowa w pobliżu obozu Centrum Modlitwy, w którym karmelitanki znajdują swoje miejsce nie jest przyjęciem rozwiązania na czyjąś korzyść, ale z pożytkiem dla wszystkich.

W rok po tragicznej śmierci docenta Jana Strzeleckiego odbyła się w Warszawie sesja naukowa zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Socjologiczne oraz Instytut Filozofii i Socjologii PAN. Sesję nazwano "Wokół idei Jana Strzeleckiego".

"Czy ma pani (pan) zaufanie do prezydenta Wojciecha Jaruzelskiego" - zapytał swych respondentów Ośrodek Badań Opinii Publicznej PRITV w sondażu przeprowadzonym 4-5 września. Tak - odpowiedziało 59% ankietowanych, nie - stwierdziło 28%, zaś 13% nie miało w tej sprawie wyrobionej opinii. W przekonaniu ponad połowy (56%) Wojciech Jaruzelski będzie dobrym prezydentem. Przeciwnego zdania było 19% zapytanych, a co czwarty nie miał w tej kwestii sprecyzowanego zdania. Na pytanie, czy dobrze się stało - biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności - że prezydentem został Wojciech Jaruzelski, odpowiadano: bardzo dobrze - 16%, raczej dobrze - 47%, raczej źle - 17%, bardzo źle - 3%.

WOLNA EUROPA W WARSZAWIE

Szef Urzędu Rady Ministrów, Jacek Ambroziak przyjął we wtorek dyrektorów międzynarodowej radiofonii amerykańskiej oraz dyrektora Radia Wolna Europa i Radia Liberty. Bruce D. Porter, Marc G. Pomar z Waszyngto-

nu oraz A. Ross Johnson z Monachium badali możliwość założenia biura Wolnej Europy w Warszawie. Otwarta polityka informacyjna rządu premiera Mazowieckiego stwarza dla tej inicjatywy sprzyjającą atmosferę. Amerykańska delegacja spotkała się również z szefem Radiokomitetu Andrzejem Drawiczem. Omawiano sposoby rozwiązania problemów technicznych w związku z ewentualną współpracą polskiej i amerykańskiej radiofonii.

A. Ross Johnson: "Rząd polski wyraził wstępna zgodę na złożenie wniosku akredytacyjnego. Przewidujemy, że za kilka tygodni będziemy mogli otworzyć drugie po Budapeszcie biuro w Europie Wschodniej."

ZMARLI

Tomasz Jodełka-Burzecki - pisarz, historyk literatury polskiej, autor książek o Sienkiewiczu, Kasprowiczu, Reymonie. Ostatnia jego praca nosiła tytuł "W stronę Wilna". Tam też zmarł porażony nagłym atakiem serca.

W Gdańsku Stanisława Fleszarowa-Muskat, jedna z najpopularniejszych pisarek polskich.

Witold Rowicki, twórca Wielkiej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia i Tv w Katowicach oraz Filharmonii Narodowej. Dyrygował orkiestrą Filharmonii Narodowej przez blisko ćwierć wieku.

Aleksandra Ślaska - primo voto Górka, II voto - Warmińska. Swą pracę aktorską zaczynała po wojnie przyjeżdżając do Warszawy z Krakowa. Jej sceniczną sławę ugruntowały dwa filmy: "Ostatni etap" Wandy Jakubowskiej i "Pasażerka" Andrzeja Munka. Najwybitniejsze kreacje sceniczne to Ruth w "Niemcach" na scenie Teatru Współczesnego i Blanche w "Tramwaju zwanym pożądaniem" w Teatrze Ateneum. Była aktorką, reżyserem i pedagogiem.

Profesor Jerzy Szablowski, naukowiec, historyk sztuki, dyrektor Państwowych Zbiorów Sztuki na Wawelu.

W wypadku samochodowym zginęli Zdzisław Kamiński i Andrzej Kurek, popularni autorzy telewizyjnej "Sondy". Wraz z nimi zginął prowadzący samochód Andrzej Gieysztor, syn profesora Gieyszтора.

Edmund Jan Osmańczyk, pisarz i publicysta, senator ziemi opolskiej, działacz byłego Związku Polaków w Niemczech, wieloletni poseł na Sejm. Ostatnią jego funkcją jako posła było przewodniczenie Komisji Sejmowej, której zadaniem był kontakt z Polakami za granicą. W "Gazecie Wyborczej" ukazał się na pierwszej stronie jego nekrolog. Oto fragment:

"Zaczynał jako działacz Związku Polaków w Niemczech. Urodzony poza granicami Rzeczypospolitej, oddany jej tak jak niewielu jej synów. Był współtwórcą znaku Rodła i autorem samego słowa, które stało się symbolem wierności nie do złamania. Napisał tuż po wojnie, proroczną książkę "Sprawy Polaków", później przez dziesięciolecia zakazaną i przemilczaną, książkę, w której ostrzegał przed tym wariantem historii, jaki potem przeżyliśmy."

Przez 30 lat pracował sam, bez sztabu współpracowników, pisząc "Encyklopedię Narodów Zjednoczonych". Ta wyjątkowa wśród współczesnych encyklopedii, opracowana przez jednego tylko autora - doczekała się kolejnego wznowienia przez wydawcę amerykańskiego, natomiast pozostała prawie nie dostrzeżona we własnym kraju.

Należał do grona kilku posłów, którzy po Grudniu 1981 mówili to samo, co mówili przed Grudniem. I do końca pisał - przekazując młodszemu pokoleniu mądrość swego doświadczenia, jak radzić sobie w warunkach, w których nikt sobie nie radził..."

KULTURA

Z okazji jubileuszu w galerii "Dziekanka" w Warszawie otwarta została wystawa ilustrująca działalność polskiej sekcji BBC. Wzięli w niej udział liczni przedstawiciele świata kultury, wice-marszałkowie Sejmu i Senatu, minis-

trowie, a także ambasador W. Brytanii Stephan Jeremy Barret.

Minister kultury i sztuki, Izabela Cywińska wręczyła swoją pierwszą nominację. Przewodniczącym Komitetu Kinematografii został Juliusz Burski, dotychczas kierownik literacki zespołu "Perspektywa".

Fundację, której celem jest popieranie rozwoju nauki, założył 94-letni prof. dr Konrad Górski z Torunia. Jej zarząd będzie co roku przyznawał nagrody młodym autorom wyróżniających się dzieł z teorii i historii literatury polskiej oraz stypendia na prowadzenie badań naukowych w tej dziedzinie. Zaczątek majątku Fundacji im. Konrada i Marty Górskich stanowi wpłata dokonana przez jej założyciela w wysokości 1,4 mln zł. Fundacja oprócz pieniędzy może również przyjmować ruchomości oraz prawa majątkowe w drodze spadku, zapisu czy darowizny. Jej adres: 87-100 Toruń, ul. Wysoka 16.

W Muzeum Plakatu w Wilanowie otwarta została po raz pierwszy w Polsce wystawa prac Luigi Castiglionięgo. Ten 53-letni malarz i plakacista, Włoch z pochodzenia, jest autorem wzruszającego plakatu "Votre Solidarite" (1982 rok), który to obiegł cały świat przysparzając licznych zwolenników związkowi "Solidarność" w trudnym okresie naszej historii. Castiglioni to także animator pomocy medycznej dla Polski i Polaków.

Polskę odwiedził Robert de Niro. Pomysł zaproszenia aktora i zorganizowania festiwalu jego filmów, który towarzyszył pobytowi kilkakrotnego zdobywcy Oscara w Polsce, wyszedł od Janusza Dorosiewicza - mieszkającego na stałe w Kanadzie. Dorosiewicz był w młodości założycielem warszawskiego klubu studentów "Hybrydy". Organizacją całości zajął się DKF "Hybrydy" pod przewodnictwem Romana Gutka. R. de Niro spotkał się z wieloma postaciami życia politycznego i kulturalnego Polski - Romanem Polańskim (przyleciał specjalnie z Paryża), Andrzejem Wajdą, Gustawem Holoubkiem, Wojciechem Fibakiem, Lechem

Wałęsą. Na pomysł A. Wajdy, aby kiedyś może zagrał w filmie L. Wałęsę Robert de Niro odpowiedział - "Nie".

"Gazeta Wyborcza" szumnie obchodziła wydanie 100 numeru pisma. "GW" wydaje spółka, która oficjalnie po to została powołana, by pismo było niezależne. Właścicielami spółki są Zbigniew Bujak, Aleksander Paszyński, Andrzej Wajda. Nakład pisma - pół miliona i stale rośnie. Sprzedaje się około 460 tys. egzemplarzy.

Redaktor Tadeusz Mazowiecki pozostawiając "Tygodnik Solidarność" mianował Jana Dworaka p.o. naczelnego, a Michała Boniego i Ludwikę Wujec p.o. zastępców. Zespół pozostawiony sam sobie intensywnie pracował nad nową formą pisma. Tymczasem został mianowany red. nacz. senator Jarosław Kaczyński (był delegatem Lecha Wałęsy ds. powołania rządu solidarnościowego, prowadził pertraktacje z ZSL i SD w sprawie koalicji). Interwencje premiera T. Mazowieckiego nie pomogły. Większość redakcji dowiedziała się o tej decyzji, gdy już "huczało o niej w mieście". Spotkanie zespołu z J. Kaczyńskim miało bardzo burzliwy przebieg, padały słowa o bolszewii. Jest oczywiste, że decyzja kto jest red. nacz. pisma, które jest organem "S" to ważna decyzja polityczna - mówią dziennikarze "Tygodnika" - ale czy nie można jej było z nami skonsultować?

Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich i Międzyszkolny Komitet "S" organizuje 14 października 1989 roku w Warszawie ogólnopolski Zjazd Niezależnej Prasy Młodzieżowej. Celem zjazdu jest prezentacja niezależnych pism młodzieżowych, zorganizowanie współpracy w zakresie wymiany wydawnictw i informacji między poszczególnymi ośrodkami oraz nawiązanie kontaktów między młodymi dziennikarzami.

GOSPODARKA

W Warszawie przebywają Kris Ludwiniak i Ronald Gilbert - członkowie władz ESOP (Employee Stock Ownership Plan, po polsku Plan Pracowniczej

Własności Kapitałowej), amerykańskiej instytucji prawno-finansowej. Jej program polega na umożliwieniu pracownikom nabywania udziałów majątkowych swojej firmy przez co stają się właścicielami lub współwłaścicielami. Eksperti ESOP uważają, że ich program może skutecznie modernizować i uwiarygadniać gospodarkę polską wobec kapitału zachodniego bez konieczności wyprzedazy majątku narodowego po zaniżonych cenach na zasadzie joint ventures.

Ponad 40 tys. osób oczekuje w samej Warszawie na wizę do USA. Listy społeczne, kolejki, sprawdzanie listy i - po miesiącu oczekiwania wizyta w ambasadzie. Konsul amerykański w Warszawie wyznaczył więc kilka biur podróży, które będą pośredniczyć w ułatwianiu wiz amerykańskich. Opłata dla biura - 10 tys. zł.

Norweski koncern przemysłowy Kvaerner postanowił zaangażować się finansowo w stocznię im. Komuny Paryskiej w Gdyni. Przedstawiciele koncernu negocjują umowę, która zapewniaby Norwegom połowę udziału we wspólnym przedsiębiorstwie zarządzającym stocznia. Umowa gotowa będzie być może jesienią br.

W związku z 50 rocznicą wojny obronnej Narodowy Bank Polski przygotował emisję monety okolicznościowej o nominalnie 500 zł. Na awersie umieszczone jest godło państwowe i nominał, a na rewersie trzech biegnących żołnierzy piechoty oraz w otoku napis "50 rocznica wojny obronnej narodu polskiego 1939-1989".

Nie mieliśmy dotychczas sprawnie działającego systemu obiegu informacji gospodarczej i w tę istniejącą lukę z powodzeniem wpasowało się nowe pismo "BOSS" - ekspresowa informacja ekonomiczna Polskiej Agencji Prasowej". Pierwszy numer "Boss" ukazał się z początkiem lipca br. i od tego czasu pięć razy w tygodniu dostarcza wyczerpujących informacji na temat bieżących zmian w gospodarce, różnych tendencji w kraju i na świecie, podaje aktualne ceny, kursy, notowania, taryfy, oferuje

w tempie ekspresowym skrócone teksty ustaw, uchwał, rozporządzeń, decyzji oraz fachowe interpretacje tych przepisów. Daje też atrakcyjne oferty handlu lub współpracy z kraju i z zagranicy. Słowem jest to kompendium wiedzy dla dyrektorów, menedżerów, biznesmenów. Dociera już między innymi do klientów w Nowym Jorku, Londynie, Paryżu, Brukseli, Moskwie, Tokio. Prenumeratę pisma (nie do kupienia w kioskach) przyjmuje Biuro Wydawniczo-Handlowe PAP, Warszawa, Al. Jerozolimskie 7.

Warszawski hotel Europejski może w ciągu 2 lat stać się najelegantszym hotelem na wschód od Łaby. Prace remontowe mogą zacząć się już w styczniu 1990 roku. Czy tak się stanie zależy od decyzji rady pracowniczej hotelu i jej odpowiednika na szczelbu całego przedsiębiorstwa "Orbis". Pomysłodawcą jest mieszkający w Anglii Gene Gutowski z Polski rodem. "Europejski" otrzymałby przedwojenną preżencję i wspaniałą wystrój. Zwiększenie liczby pokoi z 196 do 220 (w tym 12 super-luksusowych apartamentów), otwarcie 4 restauracji w różnym stylu, kawiarni, grillów, centrum kongresowego. Hotel po remoncie poprowadziłaby renomowana firma szwajcarska Kempinsky SA.

2 października został otwarty Dom Handlowy "Pewexu" w Terminalu LOT w Al. Jerozolimskich przy Dworcu Centralnym, czyli w hotelu "Mariott". Trzy piętra, superekspresowa obsługa, doskonały wybór towarów i wszystko to "za zielone". W półtorej godziny po otwarciu 42-kondygnacyjnego hotelu "Mariott" wszystkie apartamenty na 40 i 41 piętrze były zajęte. Apartament prezydencki zajęli Hiszpanie za jedyne 2 tys. dolarów na dobę. Inne tańsze, a jest ich łącznie 565, pokoje hotelowe kosztują od 165 dolarów za dobę wżwż. W złotych nie przyjmuje się zapłaty w "Mariocie". Od 1980 roku budynek stał beczynnie w centrum miasta, nie dokończony przez pierwszych inwestorów. Spółka LIM, tzn. LOT, austriacka firma Ilbau i "Mariott" (sieć kilkuset hoteli z siedzibą w Stanach) wzięła się za dokończenie Air Terminalu 22 miesiące temu. Air Terminal to hotel z kilkoma

restauracjami, salami bankietowymi, kasynem gry, basenem, pokojami odnowy biologicznej. To również Śródmiejski Dworzec Lotniczy. Chętnych do pracy w Air Terminal było wielu. Kaluzula w umowie zastrzega jednak udzielanie informacji jakichkolwiek o warunkach pracy w firmie, więc także o zarobkach

Prezydium Sejmu podjęło decyzję o wysokości oraz zasadach wypłacania diet poselskich. Od 1 września posłowie z województwa stołecznego otrzymują diety w wysokości 240 tys. zł. miesięcznie, a wszyscy inni dietę zwiększoną o 50%, czyli 360 tys. zł. Do tej pory miesięczna dieta poselska wynosiła bez względu na adres zamieszkania poła 100 tys. zł. W kuluarach Sejmu mówi się, że mimo tak znacznej podwyżki wielu posłów będzie musiało i tak do swego "posłowania" sporo dokładać. Dotyczy to przede wszystkim rolników i przedstawicieli wolnych zawodów. Można przypuszczać, że w podobny sposób wzrosną również diety senatorskie.

W międzynarodowym konkursie piękności w Baden-Baden reprezentantka Polski 24-letnia Elżbieta Lebioda, wicemiss Polski z ub. roku zdobyła tytuł "Królowej Świata" pokonując 40 konkurentek. Kilka dni wcześniej obecna Miss Polonia Aneta Kręglika zdobyła w Japonii tytuł i wicemiss International. Nareszcie mamy co eksportować!

OBLIGACJE I DOLAR

Od 1 października każdy z nas wykupując obligacje może stać się wierzycielem Skarbu Państwa. W Banku Gospodarstwa Krajowego oraz oddziałach Banku PKO SA i na poczcie głównych 17 miast wojewódzkich pojawiły się obligacje o nominałach 100 tys., 500 tys., 1 mln, i 5 mln zł. Kupować je mogą osoby prawne i fizyczne, a więc przedsiębiorstwa i prywatni ludzie. Jest to pierwsza powojenna, nawiązująca do tradycji przedwojennych, emisja takich papierów wartościowych. W momencie

zakupu obligacji kupujący płaci za nią 30% mniej niż wynosi jej nominalna wartość, a więc za milionową 700 tys. zł. Po 6 miesiącach może ją odsprzedać państwu za wartość nominalną. W ciągu pół roku zarobi więc 300 tys. Takiego oprocentowania nie zapewnia żaden Bank.

Sprzedaż obligacji spowodowała załamanie na giełdzie dolara. Cena skupu 8000 zł i niżej, sprzedaż 8900 i niżej. Chętnych do kupowania jednak nie ma i w niektórych kantorach wstrzymano skup. Skupuje się za to złoto - po raz pierwszy. Kolejki po obligacje są ogromne. Największą popularnością cieszą się te najtańsze, ale są klienci, którzy nabywają obligacje za duże sumy pieniędzy. 6 października dolar w skupie kosztował 7000, sprzedawany był za 7700 zł.

CENY

Jak już donosiliśmy, Centrala Produktów Naftowych z dniem 20 września podwyższyła ceny detaliczne paliw silnikowych. Wynoszą one: etylina 94 z 500 zł. za 1 litr na 750 zł, etylina 86 z 450 zł na 700 zł, olej napędowy z 350 zł na 550 zł. Jednocześnie ustalono, że cenę detaliczną dla benzyny bezołowiowej dla pojazdów z rejestracją polską w wysokości 3000 zł za 1 litr.

Indagowany w kwestii podwyżki cen paliw minister Jacek Kuroń oświadczył reporterowi TV, że rząd ma obecnie bardzo ograniczony wpływ na kształtowanie cen. Benzyna to artykuł objęty ceną umowną i w związku z tym cenę tę wyznacza CPN. Wada polega oczywiście na tym, że CPN jest monopolistą. Rząd nie może jednak rządzić cenami. Zależą one od rynku - powiedział J. Kuroń. Następnego dnia TVP pokazała prezesa CPN, który zademonstrował pismo urzędowe z pieczęciami ministerialnymi nakazujące CPN podnieść ceny paliwa. Wraca nowe?

W związku z drastycznym podrożeniem środków do produkcji rolnej, a zwłaszcza wzrostem cen oleju napędowego o blisko 60% Józef Ślisz, prze-

wodniczący Tymczasowej Krajowej Rady NSZZ "S" - zwrócił się do wszystkich rad wojewódzkich "S" Rolników Indywidualnych o natychmiastowe podjęcie przez komisje ds. cen negocjacji z przedsiębiorstwami skupującymi produkty rolnicze w celu przywrócenia pełnej opłacalności w rolnictwie. Przewodniczący Ślisz proponuje przyjąć za jedną z zasad tych negocjacji stosunek cen 1 litra oleju napędowego do ceny 1 litra mleka. Relacje te powinny być zbliżone.

Przepis miesiąca opublikowany w "Gazecie Wyborczej". - Weź małą świnię za 55 tys. zł, hoduj ją 180 dni aż osiągnie ciężar 120 kg. Podawaj jej dziennie 10 kg ziemniaków po 150 zł/kg, co da 45 tys. zł, pół kg sruły za 13,5 tys. zł. Na gotowanie przeznacz 180 kg węgla i 1 m drzewa do rozpałki - w sumie za 10,5 tys. zł. Nie licz słomy ani swojej ciężkiej pracy. Wydałeś 394 tys., na wyhodowanie 120 kg żywej świni. Teraz pojedź do skupu i sprzedaj po 2200 zł/kg, co wyniesie - 264 tys. zł. Hoduj pszczoły, abyś miał z czego dołożyć.

Mięso, wędliny, a także pieczywo drożęją nieustannie. Po ostatnich podwyżkach sytuacja w łódzkich zakładach pracy stała się bardzo napięta. Załoga Zakładów Przemysłu Bawełnianego "Maltex" zżądała podwyżki o 100 tys. zł (średnia pensja wynosi 160 tys. zł). W razie niezrealizowania postulatów załoga grozi strajkiem. Żądający popierają obydwie związki zawodowe. Również w łódzkich zakładach Maszyn Jedwabniczych załoga domaga się podwyżki. Pogotowie strajkowe wisi na włosku. Po łódzkich odezwą się także inne zakłady.

Ministerstwo Współpracy Gospodarczej z Zagranicą poinformowało, że od 5 października podwyższone zostają cła na towary przywożone w niehandlowym obrocie towarowym z zagranicą. Zakres przywożonych do kraju towarów objętych opłatami celnymi pozostaje bez zmian. Dotychczas stosowane stawki celne podwyższa się przeciętnie trzykrotnie, z wyjątkiem: części i akcesoriów samochodowych (wzrost z 700 do 4,5 tys. zł za kilogram), alkoholi wysokoprocentowych (wódki, likiery, koniaki) 20 tys. zł za litr.

Tak było. Archiwalne zdjęcie ze spotkania Czesława Miłosza z działaczami Nowej w domu Państwa Bąkowskich w 1981 r. Na zdjęciu Czesław Miłosz i Adam Michnik. Miłosz przybył znów z wizytą do Warszawy.

Z dniem 1 października znowu podrożyła taksówka. Opłata za 1 km przebiegu taxi osobowej ulega zwiększeniu z 300 na 350 zł, tj. wskazanie taksometru x 35. Opłata za podstawienie radio-taxi - 2900 zł w godzinach 4.00-8.00 i 2100 zł w pozostałych godzinach. Poprzednia podwyżka miała miejsce 22 września.

**TALONY DLA
NAJBIEDNIEJSZYCH
POLAKÓW**

Rząd Mazowieckiego zdecydował się na wprowadzenie bonów żywnościowych dla najbiedniejszych obywateli, zwłaszcza emerytów, które wyrównałyby straty ponoszone z tytułu galopującej inflacji. Pokrywałyby one mniej więcej 2/3 ceny chleba, mleka i sera. Np. jeśli bochenek chleba kosztuje 600 zł - 400 zł płaci bon. Talony mają być wydawane 4,5 mlionom Polaków zagrożonych skrajną nędzą.

**Z OSTATNIEJ CHWILI
RAKOWSKI W MOSKWIE**

W środę 11 października Mieczysław Rakowski przybył "robotniczą wizytą" do Moskwy. Przewidziane jest na ten dzień spotkanie z Gorbaczowem.

Leszek Balcerowicz

Minister finansów Leszek Balcerowicz powiedział, że nikt w Polsce nie ma złudzeń co do problemów i kłopotów stojących przed całym narodem w okresie wchodzenia na nowe i nieznane terytorium. Zwycięstwo zależy od zwalczania inflacji, co będzie wymagało wprowadzenia przepisów nieuchronnie prowadzących do bankructw na

masową skalę niedochodowych przedsiębiorstw, a tym samym przejściowo względnie dużego bezrobocia. Niektórzy ekonomiści w Polsce mówią o konieczności zwolnienia od 1 do kilku mln pracowników.

9 października obradował rząd pod kierownictwem premiera Tadeusza Mazowieckiego. Na posiedzeniu przyjęto projekt ustawy o zmianach w organizacji i działalności spółdzielczości. Ustawa ma zapewnić likwidację monopolu i praktyk monopolistycznych w ruchu spółdzielczym. Ma też stworzyć warunki do samorządowego działania. Przyjęto także projekt ustawy "Prawo o ustroju sądów powszechnych" opartej przede wszystkim o prawo niezawisłości sędziowskiej.

Przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa spotkał się z delegacją związkowców amerykańskich i kanadyjskich. Omawiano sprawy współpracy związkowej i gospodarczej.

Przewodniczący OKP B. Geremek poinformował na konferencji prasowej w Warszawie o rozpoczęciu procesu odpolitycznienia sądownictwa, uznając, że staje się ono bardziej niezależne. Dodał on, że zostanie powołana Krajowa Rada Sądownictwa, która będzie powoływać nowych sędziów i przedstawiać ich kandydatury prezydentowi. Odpolitycznienie sądownictwa - podkreślił Geremek - oznacza wyzwolenie go z monopolu jednej partii. Jak powiedział, procesowi odpolitycznienia podlega także wojsko i milicja. Przewodniczący OKP oświadczył, że również w dziedzinie informacji dokonuje się uwalnianie środków masowej komunikacji z monopolu oraz próba zbudowania modelu informacji obiektywnej. Według Geremka, zmiany te dokonują się zbyt powoli, a zwłaszcza w systemie informacji. Dodał, że społeczeństwo ma prawo oczekiwać od nowego rządu jednoznacznego przyspieszenia tego procesu, ażeby z telewizji i radia znikło kłamstwo. Prof. Geremek wskazał, że potrzebna jest także nowelizacja konstytucji oraz podkreślił olbrzymie znaczenie komitetów obywatelskich.

10.X. przybył do Polski przewodniczący SPD Franz Johan Vogel. Spotkał się m.in. z prezydentem Jaruzelskim, premierem Mazowieckim i L. Wałęsą.

W Bonn zostało podpisane porozumienie o przełożeniu spłat polskich długów w wysokości ok. 2,5 mld marek. W oświadczeniu zachodniemieckiego ministerstwa spraw zagranicznych poinformowano, że chodzi o kredyt w wysokości 1 mld marek mający być spłacony w latach 1986-88 oraz spłatę 1 mld 400 tys. marek plus oprocentowanie z poprzednich kredytów. Według porozumienia, sumy te mają być spłacone w latach 1993 - 97.

Poseł Jan Lityński z OKP poinformował, że komisja nadzwyczajna do zbadania działalności MSW powołała trzy i czterooosobowe zespoły, które badają kilkanaście spraw m.in. zamordowanie księdza Jerzego Popiełuszki oraz innych księży. Lityński podał, że zgłoszona została propozycja, aby zmienić ustawę o prawach i obowiązkach posłów w taki sposób, by komisja miała prawo przesłuchiwać prokuratorów, którzy często pomagali tuszować różne sprawy.

Prymas Polski Józef Glemp spotkał się z ministrem edukacji narodowej prof. H. Samsonowiczem. W spotkaniu wzięli udział: przewodniczący Prymasowskiej Rady Społecznej, prof. Wł. Findeisen i podsekretarz stanu ds. oświaty dr Anna Radziwiłł. Mówiono m.in. o zasadach określających współdziałanie Kościoła z państwowym systemem oświaty.

Lech Wałęsa ostrzegł Solidarność, rząd Mazowieckiego i komitety obywatelskie, że jeśli nie uda się opanować sytuacji gospodarczej i politycznej w Polsce wszyscy, na czele z nim, zapłacą za niepowodzenie. Wałęsa zauważył, że gdyby Solidarność nie utworzyła rządu Polska już obecnie znajdowałaby się w stanie wojny domowej.

Funkcjonariusze WOP nie wpuszczają do Polski obywateli NRD nielegalnie przekraczających granicę. Niektórzy z nich są oddawani w ręce władz wschodniemieckich.

**ZABÓJSTWO
JOSEPHA
WYBRANA**

W Brukseli został zamordowany w ubiegłym tygodniu dr Joseph Wybran, przewodniczący Komitetu Koordynacyjnego Organizacji Żydowskich w Belgii. 48-letni Wybran, światowej sławy lekarz-immunolog, jeden z najbardziej znanych działaczy żydowskich na świecie, zginął od pojedynczego strzału w głowę z pistoletu z bliskiej odległości, w godzinach wieczornych, podczas wsiadania do swego samochodu na parkingu szpitala Erasmusa w Brukseli. Policja belgijska prowadzi intensywne śledztwo. Przypuszcza, że Wybran został zamordowany przez zawodowego mordercę bądź terrorystę. Nie wyklucza również hipotezy, iż padł on ofiarą osoby bądź grupy osób, kierujących się motywacją polityczną, ideologiczną bądź filozoficzną. Ostatnio dr Wybran był zaangażowany w kwestię przeniesienia klasztoru karmelitanek, znajdującego się przy byłym hitlerowskim obozie śmierci w Oświęcimiu. W tej sprawie demonstrował przed placówką dyplomatyczną Watykanu w Brukseli. Stał także na czele delegacji Żydów belgijskich, która przybyła do Polski, aby spotkać się w sprawie przeniesienia klasztoru z Prymasem Polski Józefem Glempem. Ambasada Izraela w Belgii w wydanym oświadczeniu potępiła morderstwo, z góry stwierdzając: "Jest całkiem jasne, iż Wybran został zamordowany z zimną krwią dlatego, że był Żydem".

Moment zabójstwa Wybrana bardzo komplikuje śledztwo kierując je na tory ostatnich akcji doktora - działań w Polsce. Niewykluczone, że zabójcy mieli na celu antypolską prowokację.

**NAJLEPSZE TOWARY, KONKURENCYJNE CENY
paczek do POLSKI**

Prywatny firmowy transport i stała załoga doręczycieli na terenie Polski do Twoich usług. Dostawy do Polski w cyklu 14-dniowym (od listopada - 7-dniowym) bezpośrednio do domu odbiorcy. Dowolnie zestawiaj skład paczki (mandarynki od listopada). Zamówienie minimum 5 kg. UWAGA: Ceny ważne do końca 1989 r. UWAGA: ZWRACAMY KOSZTA nadania listu ekspresowego (do \$3.00) przy zamówieniu paczki o wartości powyżej \$60.00.

Ilość	Nazwa towaru	Cena CD \$	Razem
..... x 1 kg	Cytryny	2.40 =	.....
..... x 1 kg	Pomarańcze	2.40 =	.....
..... x 1 kg	Grejfruty	2.40 =	.....
..... x 1 kg	Banany	3.00 =	.....
..... x 1 kg	Mandarynki	2.50 =	.....
..... x 100 g	Czekolada gorzka	0.80 =	.....
..... x 100 g	Czekolada mleczna	0.90 =	.....
..... x 100 g	Czekolada orzechowa	0.80 =	.....
..... x 400 g	Bomboniera	3.70 =	.....
..... x 300 g	Cukierki witaminowe	3.10 =	.....
..... x 500 g	Ciasteczka maślane	3.50 =	.....
..... x 1 op	Guma do żucia (60 g)	0.70 =	.....
..... x 250 g	Kawa ziarnista brazylijska	2.20 =	.....
..... x 1 kg	Kawa ziarnista brazylijska	6.20 =	.....
..... x 3 kg	Kawa ziarnista brazylijska	17.00 =	.....
..... x 5 kg	Kawa ziarnista brazylijska	25.00 =	.....
..... x 100 g	Herbata cejlońska	1.10 =	.....
..... x 1 kg	Herbata cejlońska	9.00 =	.....
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa norm.	1.10 =	.....
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa rumianek	1.10 =	.....
..... x 25 szt.	Herbata ekspresowa różana	1.10 =	.....
..... x 400 g	Herbata instant cytrynowa	2.20 =	.....
..... x 800 g	Czekolada w proszku	4.20 =	.....
..... x 250 g	Kakao	1.80 =	.....
..... x 200 g	Rodzyńki kalifor.	1.10 =	.....
..... x 200 g	Migdały kalifor.	2.10 =	.....
..... x 200 g	Wiórki kokosowe	1.40 =	.....
..... x 400 g	Pasta czekl.orzech.	2.40 =	.....
..... x 500 g	Margaryna mleczna słonecznikowa	1.90 =	.....
..... x 11	Olej jadalny roślinny	5.20 =	.....
..... x 500 g	Ryż (USA)	1.90 =	.....
..... x 400 g	Mąka kartoflana	1.60 =	.....
..... x 3 op	Budyń czekoladowy i waniliowy	1.20 =	.....
..... x 1 zest.	Środki do piczenia	2.50 =	.....
(10 op. cukr. wan.,	6 op. proszku, 12 op. żelatyny, 3 op. drożdży)		
..... x 1 kg	Mąka	1.30 =	.....
..... x 5 kg	Mąka	5.50 =	.....
..... x 1 kg	Cukier	1.30 =	.....
..... x 5 kg	Cukier	5.80 =	.....
..... x 500 g	Pieprz czarny	5.00 =	.....
..... x 100 g	Sardynki w oleju	1.00 =	.....
..... x 1 kg	Kabanosy	9.00 =	.....
..... x 1 kg	Krakowska	9.00 =	.....
..... x 1 kg	Frankfurterki	9.00 =	.....
..... x 1 kg	Szynka gotowana	10.00 =	.....
..... x 450 g	Szynka w puszcze	4.40 =	.....
..... x 340 g	Szynka mielona	2.20 =	.....

Ubezpieczenie i dostawa paczki: BEZ OPŁAT w Kanadzie i w Polsce.
Załączam Cheque lub Money Order na sumę ogółem ..... CDS
NADAWCA: ..... tel.: .....
ODBIORCA: ..... tel.: .....
Zlecenia przyjmuje:
COPYA-TRADE, 291 Lois Crescent, TIMMINS, Ont. P4P-1G6
TEL. 705-268-6875 (po 6 pm); TEL. 416-252-1807 (po 6 pm); FAX 705-268-9181 (bez przerwy).
UWAGA! UWAGA! Przekazy pieniężne na konta do Polski "via satelita" do 4 dni.
Konkurencyjne ceny np. powyżej 1200.00 CDS BEZ OPŁAT MANIPULACYJNYCH.
Artykuły przemysłowe oferowane u innych, po atrakcyjniejszych cenach u nas.

Zyjemy bez wątpienia w okresie przejściowym. Nie wiadomo tylko od czego do czego. Wielu wciąż, i nie bezasadnie, obawia się, że "nowe wróci", czyli, mówiąc inaczej, że wszystko to, co obecnie przeżywamy, stanowi szalenie inteligentnie przemyślaną pułapkę komunistyczną, która ma "wypalić" opozycję i tym samym umożliwić triumfalny powrót PZPR do władzy. Inni znów są zdania - z którym to zadaniem osobiście się zgadzam - że zmiany są już nieodwracalne. Zresztą sama PZPR znajduje się jakby w stanie rozkładu, do czego się zresztą bez bicia przyznaje. No ale to wszystko tylko kwestia wiary, nie mam zamiaru przekonywać wyznawców teorii o szalenie inteligentnych komunistach, iż nie mają racji. Rzeczywistość sama ten spór rozstrzygnie.

Jak w każdym okresie przejściowym, zmienia się wiele - zmienia się nie tylko wewnętrzny pejzaż polityczny kraju, nie tylko stosunki własnościowe i perspektywy gospodarcze, ale również układ relacji między krajem i emigracją. Można już dziś mówić - choćby odwołując się do wrażeń Jana Nowaka z podróży do Polski - że być może emigracja polityczna będzie musiała ze swego statusu politycznego, z dystansu wobec nowych władz kraju zrezygnować i na nowo określić swoje działania: zmienić się w wyrosłą z emigracji politycznej nową Polonię. W gruncie rzeczy dzieje się tak już od kilku lat: ludzie, którzy po wyjeździe z kraju uzyskali azyl polityczny, często zachowali przy tym PRL-owski paszport konsularny i w najlepsze spędzali w ojczyźnie wakacje, przyjeżdżali tu robić tanie zakupy. Dziś jest to w mniejszym stopniu naganne niż było jeszcze kilka miesięcy temu: w końcu rząd, który ustanowiony został w ostatnim okresie, trudno już nazwać rządem komunistycznym.

Być może doczekamy się takiej zmiany struktur w układzie władz wychodźstwa, że dojdzie do tworzenia współpracujących ze sobą organizacji, zaś instytucje emigracji politycznej zmienią się po prostu w instytucje życia Polaków poza krajem. Tak czy owak obecne przemiany w Polsce stawiają pytanie o trwałość instytucji emigracji po-

litycznej w ich dotychczasowym kształcie.

W wywiadzie dla "Gazety Wyborczej" Seweryn Blumsztajn, który po paroletniej emigracji właśnie do kraju na stałe powrócił (w międzyczasie, jak pamiętamy, został on z Polski, w trakcie próby powrotu, wydany - nie pozwolono mu opuścić płyty lotniska Okęcie w Warszawie) powiedział, że wielu spośród ludzi najnowszej emigracji już nie powróci nawet nie dlatego, iżby nie chcieli, lecz dlatego, że na różne sposoby wrosli w nowe życie - czy to poprzez pracę w swym fachu, czy dlatego, że trudno teraz już wyrwać żyjące w nowych warunkach dzieci. Tak czy owak powrotów wiele nie będzie, zwłaszcza w obecnej sytuacji ekonomicznej kraju: nie każdy przedkłada patriotyzm nad brak problemów z zakupem zapalek czy podpasek higienicznych, nie mówiąc już o tych, którzy po prostu nie mają w kraju czterech ścian, wśród których mogliby rozpakować swój dobytek. Oczywiście, są ludzie, którzy takie decyzje dziś już podejmują, jak choćby pani Chorążyna, która powróciła po wieloletniej emigracji, by objąć stanowisko wiceprezesa odrodzonego Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Ci, którzy na wychodźstwie pozostaną, będą musieli od nowa zdefiniować charakter swego pobytu w krajach osiedlenia. Będą - jeśli sytuacja się dramatycznie w Polsce nie zmieni - musieli się nauczyć pracować nie przeciw władzom Polski, ale dla nich: o ile, oczywiście, w ogóle nie zrezygnują z wszelkiej aktywności politycznej. Te środowiska, zwłaszcza poza Europą - szczególnie w USA czy Kanadzie - będą potrzebowały swoich gazet czy nawet wydawnictw, swego radia i telewizji, lecz nie będą to już instytucje o charakterze dotychczasowym, lecz organizacje mniejszości narodowych w krajach osiedlenia. Być może w tym sędzie jestem zbyt optymistą, ale wydaje mi się, że taki jest właśnie kierunek przemian. Póki co, oczywiście, cenzura w Polsce nie została jeszcze zniesiona i prasa emigracyjna, obok załatwiania spraw lokalnych, pełni także rolę trybuny dla głosów w kraju kneblowanych. Ale jestem niemal pewien, że ta jej funkcja niebawem się już

skończy. A tak czy owak warto się nad podobną perspektywę zastanowić.

Niewiele jest na wychodźstwie instytucji emigracyjnych o dorobku tak niepodważalnym, jaki ma paryska "Kultura" i wydający ją Instytut Literacki: zarówno pismo jak oficyna Jerzego Giedroyc'a nie muszą się aktualnych zmian obawiać - są, niezależnie od roli jaką odgrywają w służbie dla kraju, mocno zakorzenione także na gruncie emigracyjnym. Los innych podobnych inicjatyw nie jest już jednak tak bardzo jasny: ich sensem działania i podstawą otrzymywania dotacji była ich opozycyjność wobec tego, co się dzieje w kraju. Dziś może dojść do tego, że źródła finansowania wyschną, zaś wiadomą jest rzeczą, że wychodźstwo polskie raczej pieniędzmi - zwłaszcza na kulturę - nie szasta, a zatem i utrzymanie tych placówek będzie niezwykle trudne.

Będą one, oczywiście, potrzebne tak długo, jak długo będzie istniała w Polsce cenzura. Lecz później? Można, oczywiście mówić, że jest to wciąż rezerwa na wypadek niepomyślnego obrotu spraw w kraju. Lecz jak długo można uważać okres obecny za przejściowy? W końcu wszystko to kosztuje. I nie chodzi mi o wydawnictwa czy gazety nawet, lecz o instytucję o wielkich dla Polski zasługach, jaką jest Radio Wolna Europa. W jednym z ostatnich wywiadów byłby dyrektor radia Jan Nowak-Jeźiorański zapewniał, że radio ma wciąż wiele do spełnienia. I na razie oczywiście tak jest: wciąż jeszcze jest potrzebne. Ale przyznam, że gdy w czasie pobytu w Polsce słuchałem w jego programie streszczenia nadawanych w całości przez polską telewizję obrad parlamentarnych, pomyślałem sobie, że to już przesada. Tym bardziej że podobne streszczenia odnaleźć mogłem następnego dnia zarówno w "Gazecie Wyborczej" jak w "Trybunie Ludu". Pole niezależnych poczynań radia zaczyna się gwałtownie kurczyć, skurczy się zapewne jeszcze bardziej po odzyskaniu przez społeczeństwo krajowych środków masowego przekazu. I nie można tego nie dostrzegać. Prędzej czy później zwrócą na ten fakt uwagę również i sponsorzy.

W tym kontekście niesłychanie

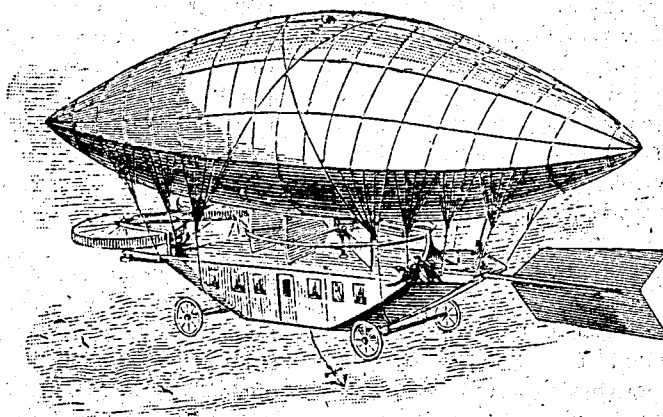
ważne wydaje się prezentowanie przez rozgłośnie-obok głosów ludzi dobrze w samej Polsce słyszalnych - także tych, którzy nie zapisali się do "konstruktywnej opozycji". Nie chodzi tu wcale o "zastrzanie" linii radia, lecz o spełnienie podstawowych funkcji informacyjnych. Chodzi o to, by słuchacz mógł dysponować pełnym przeglądem opinii. Inaczej nie będą dziwić słowa, które wyczytałem na łamach podziemnej "Bazy", organu Unii Demokratów: "Rozgłośnia Polska RWE, której celem jest przekazywanie społeczeństwu polskiemu niezafalszowanych informacji - nie spełnia swej roli.

W programach swych nie przedstawia pełnego wachlarza niezależnych opinii politycznych istniejących w Polsce. RWE propaguje jedynie linię polityczną opozycji ugodowej. Informacje o działaniach i poglądach grup antykomunistycznych są odrzucane. Kontynuowanie tej linii spowoduje spadek wiarygodności radiostacji i może przynieść negatywne efekty". Tyle list Konferencji Polskich Organizacji Niepodległościowych do prezydenta USA. List zapewne do pana prezydenta nie dotrze, zaś jeśli już, to wyląduje w koszu, gdyż sprzeczny jest z obecnymi tendencjami polityki amerykańskiej wobec Polski. Jednakże tu właśnie nasuwa się pytanie: czy RWE jest rządową rozgłośnią USA czy radiostacją polską? W jakiej mierze może pozostawać niezależna? To pytania, które winny doczekać się odpowiedzi.

Zaś co do samych autorów cytowanego listu, muszę przyznać, że wykazują oni sporo tupetu przedsta-

wiając się jako jedyni "antykomuniści" w przeciwieństwie do "opozycji ugodowej": po pierwsze trudno Ma-zowieckiego czy Michnika nazwać sympatykami komunizmu, po drugie zaś wypracowany przez nich kompromis nie musi od razu być interpretowany jako uгода - to dwie zupełnie różne rzeczy: kompromis jest jedną z metod, jednym z elementów gry politycznej. W kwestii jednak informowania społeczeństwa przez RWE o swoich propozycjach i opiniach - bez względu na to, jakbyśmy je oceniali - autorzy listu mają rację. Ja wiem, że sprawa wcale prosta nie jest. Ale wiem też, że RWE jest jedyną w tej chwili wolną od cenzury instytucją informacyjną dostępną całemu polskiemu społeczeństwu. To siłą rzeczy musi nakładać na nią określone obowiązki, określać jej status. RWE była dotąd - a w każdym razie do niedawna - rozgłośnią całej polskiej opozycji - zasada ta była jedną z zasad podstawowych, wyznaczała sens istnienia radia. Winny w nim znajdować odbicie wszystkie poglądy mieszczące się w spektrum demokratycznym - ich ocenę najlepiej pozostawić samym słuchaczom. Przy czym - powtarzam - nie jest to kwestia stopnia ostrości politycznej programu, lecz kwestia zasad rzetelnego dziennikarstwa. Zwłaszcza dziennikarstwa wolnego od przymusów i ograniczeń cenzury. I zwłaszcza w sytuacji, gdy cenzura - choć bardzo złagodzona - nadal w kraju obowiązuje.

LESZEK SZARUGA

NOWY DYREKTOR "GŁOSU POLSKIEGO"

Informacja własna

Zakończyły się obrady Sejmu Związku Narodowego Polskiego w Kanadzie w Niagara Falls. W ich wyniku dokonany został wybór nowej dyrekcji prasowej 80-letniego pisma torontońskiego "Głos Polski". Został nim Kamil Kowalczyk, ur. w 1963 r., znany torontoński sprzedawca nieruchomości. Przez ostatnią kadencję Kowalczyk był członkiem Zarządu Głównego.

Nowy dyrektor reprezentujący akcjonariuszy Związku powiedział, że będzie się starał podnieść "Głos Polski" oraz zdobyć dla niego młodych czytelników.

W głosowaniu Kowalczyk uzyskał 69 głosów, z 1 wstrzymującym, na 70 obecnych.

KOMUNIKAT

Delegat Rządu R.P. - przypomina, że po wakacjach letnich ponownie biuro jest czynne w każdą środę, w godzinach od 14.00 - 16.00 przy 288 Roncesvalles Ave., w domu Milenijnym, Toronto.

Delegat Rządu R.P.
na Ontario
M.SZCZECIŃSKI

FUNDACJA IM. WŁADYSŁAWA I NELLI TURZAŃSKICH

inaugurując swą działalność zaprasza serdecznie na uroczyste wręczenie nagród Fundacji za szczególne osiągnięcia w dziedzinie kultury i nauki polskiej za rok 1988. Spotkanie będzie miało miejsce 20 października 1989 r. o godz. 19.00 w SPK przy 206 Beverley St.

KSIĄŻKI Z SERII
APTEKA NATURY
DR. JADWIGI
GÓRNICKIEJ
do nabycia pod telefonem
TEL. 532-9054

SZWAJCARIA - WIERZYĆ W MITY

Szwajcarscy weterani drugiej wojny światowej siedząc przy długim stole świętowali uroczyste kolejne spotkanie.

Oglądając stare fotografie, śmiejąc się sprzeczali się o to, kto jest kto.

Porównywali swoje książeczki wojskowe, sprawdzali miejscowości i czas w nich spędzony. Dwa, trzy lata trwał ich udział w służbie ojczyzny, z dumą chętni się swoimi osiągnięciami.

Jednak rzeczywistość sprzed 50 lat była dużo mniej heroiczna - uzbrojenie było liche, sztab generalny rozproszony, baronowie przemysłu pałali chęcią zysku jak nigdy. Wysoko postawieni obywatele jak również wysocy oficerowie skłonni byli dopasować się do Hitlera - wszystko to jest znane w kraju od wielu lat. Mity jednak nie troszczą się o fakty, same tworzą swoją prawdę.

Aby przypomnieć starszym i pouczyć młodych zorganizowano wystawę mającą na celu pokazanie Szwajcarii sprzed 50 lat: jest tam pokazany i plac w jakiejś małej wiosce, hala dworcowa, zabawne sklepiki, kiosk, słup ogłoszeniowy ze starymi plakatami sugerującymi serdeczność Szwajcarów. Gromada młodych historyków oprowadza publiczność poważnie o wszystkim informując.

A jak było naprawdę przed 50 laty? Wstydliwie ukrywa się politykę władz w stosunku do Żydów szukających schronienia, a których brutalnie wyrzucano. Jakże krytykowano nielegalnych pomocników, których teraz, oczywiście, się chwali.

Jednak wiadomości te interesują niewielu. Szwajcarzy chcą wspomnień przyjemnych, a nie lekcji historii. Kiedy przed laty podano do wiadomości, iż na życzenie władz w Bernie Niemcy mieli obowiązek w paszportach niemieckich Żydów wstawiać pieczętkę z literą "J", reakcją na to było milczenie, niewiarygodne zdumienie i błyskawiczne zapomnienie.

Dawno zaprogramowany przez weteranów obraz historii nie był dementowany we współczesnych publikacjach, które ukazały się w dniach wspomnień. Szwajcarzy mają wierzyć w to, iż ich kraj został ochroniony, bo Niemcy nie widzieli żadnego interesu w zajęciu Szwajcarii. Ta, tak często chwalebna, przygotowana do obrony kraju armia szwajcarska nie odgrywała żadnej, nawet podrzędnej roli.

Wprawdzie prawdziwie samodzielną, lecz faktycznie gospodarczo podporządkowaną Rzeszy Republika Alpejska stała się idealnym partnerem Hitlera. Przemysł maszynowy i zbrojeniowy pracował na pełnych obrotach przez cztery lata w 60 procentach dla Niemców. Obywatele Szwajcarii oferowali Niemcom do dyspozycji przeszło miliard franków zaliczki jako daninę za niezależność.

Dodatkowo wystąpili Szwajcarzy bez zażenowania jako paserzy: przyjęli oni od Niemców, zamieniając przez Narodowy Bank Szwajcarski na dewizy, 320 ton złota zrabowanego głównie na terenach okupowanych. Zapłacili za to 1,7 miliarda franków. Wymienione na pieniądze złoto pochodziło także od ofiar z obozów koncentracyjnych.

Dla Hitlera szczególnie ważne były linie kolejowe przez Simplon i Gotthard, służyły one "osi" Hitler - Mussolini, przewożono nimi codziennie 1200 wagonów węgla i żelaza, a do jesieni 1941 r. jechała także na południe broń. Szwajcarski tunel alpejski stanowił bardzo ważne połączenie do przewożenia dostaw dla niemieckiego korpusu afrykańskiego. W przeciwieństwie do bremieńskiej trasy nie groziły im naloty alianckie.

W szczególności ponurym światłem stoi od jakiegoś czasu wielbiony generał Guisan. Okazało się, iż nie był on wcale tym nieustraszonym bohaterem wolnościowym, którego Szwajcarzy czcili.

W lecie 1940 r. przestraszony po zajęciu Francji, zaproponował on rządo-

wi, by przedstawić Hitlerowi misję dobrej woli.

On wiedział dlaczego: w jednym z koszar w okolicach Dijon wpadły w ręce Niemców umowy między francuskim i szwajcarskim sztabem generalnym. Zawierały one dane o wspólnej pomocy wojskowej na wypadek, gdyby Hitler chciał przy ataku na Francję wykorzystać północno-zachodnią Szwajcarię.

Po odkryciu przez Niemców tych tajnych dokumentów, Guisan i jego pomocnicy starali się utwierdzić ich o neutralności Szwajcarii. Ten naczelny dowódca jeszcze w 1943 r. został przyjęty przez generała SS Waltera Schellenberga.

Generał Guisan

Odkrycia te także nie wstrząsnęły nikim w Szwajcarii, a już najmniej aktywnymi weteranami. Z biegiem czasu doszli oni do perfekcji w wypieraniu się swojej przeszłości: "to co złe zapomnieliśmy, lecz chętnie wspomniamy to co dobre" - opowiada 78-letni

weteran o swojej własnej dawnej działalności.

Za swój bohaterski wkład weterani otrzymują teraz honorowy żołd w postaci pamiątkowej monety oraz dobrą zupę z wkładką mięsna z wojskowego kotła. Przy takim uhonorowaniu nie dopuszczają do siebie żadnych wątpliwości.

Wychowani w wierze w autorytety, nauczeni dyscypliny w czasie długiej służby wojskowej i wyposażeni politycznie w okresie zimnej wojny, także w okresie pokoju, nie znaleźli nigdy drogi do krytyki i samokrytyki do dzisiaj towarzyszy im klimat mieszczańskiej Szwajcarii.

Każda forma opozycji wydaje im się podejrzana. Także związki zawodowe zawarły już w 1937 r. "pokoju" umowę ze swoimi pracodawcami, w której nie ma mowy o strajkach. Jednocześnie tuż przed wybuchem wojny także socjaldemokraci wkroczyli na drogę, którą szło mieszczaństwo. Dopiero w 1943 r. uzyskali oni miejsce w rządzie, a w 1948 r. zagwarantowanie renty dla swoich ojców, którzy brali udział w strajku generalnym w 1918 r.

Była to generacja starych towarzyszy, którzy pracowicie i skromnie budowali standard życia, czekając cierpliwie, iż i im się coś z tego dostanie.

Do dnia dzisiejszego Szwajcarzy wierzą swojej propagandzie i starają się utrzymać istniejące układy, by nie pograć kraju w kryzysie i chaosie. Krytyków armii określają jako ludzi bez ojczyzny, a wzbraniających się przed służbą wojskową wolą zamykać w kryminalne anizeli dać im pracę zastępczą.

Ich niewolniczą wierność szwajcarskiemu mieszczaństwu zawdzięczają oni swoim dziadom, obchodzącym dzisiaj festiwale weteranów, dla których największą wartością jest "ofiarność" przeciwko "nowoczesnemu indywidualizmowi", "skromność" przeciwko "żądzy użycia", "zdrowe autorytety" przeciwko "anarchii" - tak, to jest ta prawdziwa Szwajcaria.

W tym duchu kierowane są akcje weteranów przeciwko ruchowi domagającemu się likwidacji armii i mającemu odbyć się w listopadzie referendum w tej sprawie. Zebrane sto tysięcy podpisów Szwajcarów i Szwajcarów stawiających to pytanie stało się dzwonkiem alarmowym dla rządzących.

Ufnie brzmi hasło dawnych lat "Szwajcaria nie ma armii, ona cała jest armią". Faktycznie armię można zlikwidować, ale czy można zlikwidować armię starych towarzyszy.

Thum. S.CECH

Der Spiegel, wrzesień 1989

Szwajcarsko-niemiecka służba graniczna w 1940 r.

ECHA POLONII 2000

Wszystkim organizatorom i uczestnikom konferencji POLONII 2000 serdecznie dziękujemy za udział, zebrane zostały liczne i wartościowe materiały. Bezpośrednie kontakty uczestników stworzyły perspektywę współpracy na przyszłość. Materiały będą opracowywane i publikowane.

Dr. MAREK CELIŃSKI
Przew. Komisji d/s Społecznych

KPK
ANNA SWYSTUN
Koordynator Konferencji

HALLOWEEN PARTY

zapraszamy
na zabawę w SPK
we wtorek,
31 października
o godz. 8:00
\$5.00 dla członków
Studenckiego Klubu
Polskiego i \$8 dla
uczestników

Z A B A W A
GMINY 18 ZNPWK
21 października, godz. 7:00.
Wstęp \$10
Gra orkiestra
NIEBIESKO-BIALI
220 Roncesvalles Ave.
(górną salą Credit Union)

BABIE LATO
Federacja Polek
28 października, godz. 8:00 - 1:00
w sali parafialnej kościoła
Św. Kazimierza, 156 Roncesvalles
Do tańca przygrywa najlepszy zespół
w Polonii "Echo z Brantford"
Bilety w cenie \$12 do nabycia:
139 Roncesvalles Ave., CEPELIA,
B. Wojta 531-8932, J. Terka 532-6886
po godz. 18 oraz przy wejściu.
W cenie biletu kanapki, ciasto, kawa

NOBEL DLA WIECZYSTEGO MNICHA

NAGRODA ZA POKÓJ UMYSŁU I DZIAŁAŃ

Pokojową Nagrodę Nobla za rok 1989 otrzymał przywódca religijny i polityczny Tybetu przebywający na wygnaniu - dalajlama.

Urodził się 6 lipca 1935 roku jako Lhamo Dhondrub w prowincji, którą obecnie ChRL nazywa Qinghaj.

Dalajlama uciekł do Indii w 1959 roku po nieudanym proteście Tybetańczyków przeciw chińskiej okupacji.

Przez 30 lat ze swojego hinduskiego schronienia i podróżując po świecie wzywał do prowadzenia pokojowej walki o prawa religijne, narodowe i ludzkie w Tybecie. Organizował dla tych akcji pomoc i poparcie. "Umysł ogarnięty gniewem jest bliski szaleństwa. Umysł spokojny widzi właściwe sytuacje. Politycy powinni ćwiczyć się w sztuce cierpliwości" - mawia. W tym duchu składał zeznania przed Komisją Praw Człowieka Kongresu amerykańskiego przed dwoma laty, mówiąc o dowodach łamania praw w Chinach i Tybecie.

Odrzucenie przemocy i prowadzenie walki metodami pokojowymi jest podstawowym kryterium nominacji do pokojowej nagrody Nobla. Egil Aarvik, przewodniczący Komitetu twierdzi, że nominacja dalajlamy jest także formą poparcia wszystkich walczącym tymi metodami w bloku wschodnich i w Chinach.

Jest oczywiste, że nadanie nagrody w 1989 roku oznacza protest wobec brutalnego tłumienia dążeń demokratycznych i niepodległościowych w Chinach. Ma podobny sens jak nadanie tej nagrody w stanie wojennym przywódcy Solidarności - Lechowi Wałęsie.

REAKCJA

Podczas konferencji prasowej w Newport Beach w Kalifornii, gdzie

ostatnio przebywał, nagrodzony, zgodnie ze swą filozofią, powiedział, że sam nie odczuwa takiej radości jak jego przyjaciele i znajomi.

Chiny Ludowe są oczywiście oburzone na Komitet przyznający Nagrodę Nobla. Minister spraw zagranicznych ChRL złożył protest na ręce norweskiego ambasadora, określając przyznanie nagrody dalajlamie jako poważną interwencję w wewnętrzne sprawy kraju oraz obrazę narodu chińskiego. Chiny zdają sobie sprawę z roli jaką

odgrywa nagroda i jaki może mieć wpływ na umocnienie biernego oporu w Tybecie.

CZTERNASTE WCIELENIE

Nie wszyscy wiedzą, że funkcja dalajlamy ma szczególny charakter. Nie jest oparta na nominacji, wyborze czy dziedziczeniu. Jej podstawą jest wiara w reinkarnację powszechna w religiach

Dalekiego Wschodu, w tym wypadku podstawowa zasada buddyzmu tybetańskiego.

Do roku 1951 zanim Chińczycy rozpoczęli okupację Tybetu, krajem rządili kolejni dalajlamowie. Każdy z nich był rzekomo reinkarnacją swego poprzednika. Stwierdzali to wtajemniczeni, na podstawie pewnych znaków szczególnych. Jak to się odbywało, najlepiej ilustruje historia wyboru obecnego, czternastego dalajlamy, który obecnie od wielu lat żyje na wygnaniu w Indiach. Jak wiadomo, tybetańskim, odpowiednikiem Watykanu jest ogromny, przyporządkowany o zawrót głowy Pałac Potala, górujący nad stolicą Tybetu, Lhasą. To tu w 1933 roku zmarł trzynasty dalajlama, pozostawiając pewne specjalne wskazówki, jak rozpoznać jego następcę - czternastą inkarnację - który nie wiadomo gdzie się urodzi i nawet jego matka nie będzie wiedziała, kim jest. Regent Tybetu, człowiek zwykle odpowiedzialny za poszukiwanie nowego dalajlamy, miał wizję jakiegoś klasztoru z dachami pokrytymi zielonym i złotym nefrytem i domu z turkusowymi dachówkami. Inne znaki zdawały się wskazywać, że dziecko urodzi się na północnym wschodzie.

Wyposażone w parę takich enigmatycznych wskazówek, grupy wyższych lamów tybetańskich weszły poszukiwania owego tajemniczego dziecka na terenie całego kraju. Po upływie trzech lat jedna z poszukujących grup przybyła do północno-wschodniego klasztoru w Kumbum i natychmiast jej członkowie zauważyli, że pokrycie dachu jest zielono-złote. Nieco później w sąsiedniej miejscowości Takster zobaczyli także dom z turkusowymi dachówkami. Ku ich zdziwieniu, z domu wybiegł blisko trzyletni chłopiec, który jakoby ich rozpoznał, choć byli przebrani za sługi. Mimo że chłopiec pochodził z rodziny chłopskiej i był jednym z sześciorga dzieci, lamowie, poddawszy go próbom mającym stwierdzić, czy jest dalajlamą, znaleźli przeróżne oznaki, że istotnie nim jest. Na przykład spośród wielu lasek, wśród których były bardzo efektowne i kosztowne, chłopczyk bezbłędnie wybrał skromną laskę używaną poprzednio przez trzynastego dalajlamę. Na ciele dziecka lamowie odnaleźli znamiona charakterystyczne dla kolejnych wcieleń dalajlamy. Zabrano więc chłop-

ca wraz z całą rodziną do Lhasy i poddano długiemu procesowi nauczania, dzięki któremu został czternastym dalajlamą. "Oceanem mądrości" i boskim władcą sześciu milionów buddystów tybetańskich.

W uroczystości powitalnej wzięło udział 70 000 Tybetańczyków, w tym prawie wszyscy żyjący mnisi. Gdy dalajlama miał 15 lat oddziały chińskie wkroczyły do Tybetu. Nie czekając na osiągnięcie przez chłopca wieku dojrzałego rada mnichów złożyła w jego ręce całą władzę duchową i polityczną.

Mimo że ów dalajlama większość życia spędził na wygnaniu, wszystkich, którzy się z nim zetknęli, uderzała jego głęboka osobowość, dowodząca, że ci, którzy go odnaleźli, dokonali właściwego wyboru, albo że nauki, których mu następnie udzielali, są istotnie bezcenne.

W tej tajemniczej historii rozpozna-

wania nowego wcielenia dalajlamy trudność polega na tym, że musimy przyjmować wiele informacji ze źródeł kulturowych i językowych bardzo nam dalekich. W krajach, gdzie wiara w reinkarnację należy do tradycji, jak Indie, Sri Lanka i Tajlandia, często zdarzają się wypadki, że ludzie, zwłaszcza w dzieciństwie, "przypominają" sobie swoje minione życie w poprzednim wcieleniu.

W buddyzmie dopuszczalne są różne stany świadomości. Także stany wątpienia. Sam wielki przywódca duchowy Tybetańczyków powiedział brytyjskiemu dziennikarzowi, który odwiedził go w jego azylu w Dharamsala w Indiach: "Jestem zwyczajnym mnichem, może jestem także reinkarnacją Nieskończoności. Czasami tak mi się zdaje, czasami w to wątpię".

Jest to także dowód skromności kolejnego wielkiego noblisty.

Opracowała: G.F.

Wieczyste koto reinkarnacji.

PRZED MECZEM POLSKA - ANGLIA

W środę 11 października w Chorzwie rozegrany zostanie eliminacyjny mecz mistrzostw świata Polska - Anglia. Nasi piłkarze mają minimalne szanse awansu, gościom wystarczy zdobycie tylko jednego punktu. W Londynie telewizja i prasa poświęca temu wydarzeniu nadspodziewanie dużo miejsca, ale największym zainteresowaniem nie cieszy się spotkanie piłkarzy, lecz ten drugi "mecz" - występ pseudokibiców angielskich, chuliganów mających najgorszą sławę w całej Europie.

Trener piłkarskiej reprezentacji Polski Andrzej Strejlau powołał do kadry 18 zawodników, w tym 3 grających w

Jacek Ziober

klubach zagranicznych. Są to: Bako (Zagłębie Lubin) i Józef Wandzik (Górniki Zabrze) oraz Juliusz Kruszankin, Dariusz Kubicki, Krzysztof Budka, Dariusz Wdowczyk, Zbigniew Kaczmarek, Roman Kosecki (wszyscy Legia Warszawa), Robert Warzycha (Górniki Zabrze), Piotr Czachowski (Stal Mielec), Piotr Soczyński (Olimpia Poznań), Janusz Nawrocki (GKS Katowice), Jacek Ziober (ŁKS), Krzysztof Warzycha (Ruch Chorzów), Jarosław Góra (Śląsk Wrocław). Z zawodników grających w zagranicznych klubach do kadry zostali włączeni Dariusz Dziekanowski (Celtic Glasgow), Jan Furtok (HSV Hamburg) i Ryszard Tarasiewicz (Nauchatel Xamax).

Kadrowicze przygotowują się od 3 października w ośrodku w Kamieniu k. Rybnika.

TAK BYŁO DO TEJ PORY

05.01.1966, Liverpool, Anglia
- Polska 1:1 (0:1) bramki - Moore, Sadek.

05.07.1966, Chorzów, Polska
- Anglia 0:1 (0:1), bramka: Hunt.

06.06.1973, Chorzów, Polska
- Anglia 2:0 (1:0) - el. MŚ, bramki: Gadocha, Lubański.

17.10.1973, Londyn, Anglia
- Polska 1:1 (0:0) el. MŚ, bramki: Clarke, Domarski.

11.06.1986, Monterrey, Anglia
- Polska 3:0 (3:0) - fin. MŚ, bramki: Lineker 3.

03.06.1989, Londyn, Anglia
- Polska 3:0 (1:0) - el. MŚ, bramki: Lineker, Barnes, Webb

SZWECJA - ALBANIA 3:1

8 października Szwecja pokonała Albanię 3:1. Dzięki zwycięstwu Szwecja zrównała się punktami z Anglią, której z pewnością będzie zależało na zwycięstwie w Chorzwie, aby zapewnić sobie pierwsze miejsce w grupie 2 i awans do finałów Italia - 90.

TABELA GRUPY 2
przed meczem w Chorzwie:

	mecze	pkt	bramki
1. Anglia	5	8:2	10:0
2. Szwecja	5	8:2	7:3
3. Polska	3	2:4	2:5
4. Albania	5	0:10	2:13

Do finałów Italia - 90 zakwalifikowały się już następujące drużyny: Kostaryka, Włochy (gospodarz), Jugosławia, Argentyna (obrońca tytułu), Brazylia i Urugwaj.

DZIEKAN ULUBIŃCEM KIBICÓW CELTICU

W kolejnym meczu szkockiej ekstraklasy piłkarskiej Celtic Glasgow wygrał z Hiberniansem 3:1 i objął prowadzenie w tabeli. Celtic korzystniejszym bilansem bramek wyprzedza Motherwell i Aberdeen - po 10 pkt.

Dla Celticu dwie bramki z rzutów karnych zdobył Andy Walker, a jedną - Dariusz Dziekanowski. Jak piszą agencje - spektakularny gol Dziekanowskiego pomógł Celticowi wrócić na pozycję lidera....

Dziekanowski cieszy się nadal ogromnym zainteresowaniem. Jego cztery gole dla Celticu w jednym meczu pucharowym zrobiły wielkie wrażenie na fachowcach i kibicach.

Polskiemu piłkarzowi poświęciła swoje łamy również agencja Reutera publikując barwny artykuł. Oto jego fragmenty:

"Futbolowi kibice w Szkocji mają swojego idola - jest nim Dariusz Dziekanowski, choć ze względów językowych znany jest pod pseudonimem Jackie. Po czterech golach strzelonych Partizanowi Belgrad, choć nie przyniosły one ostatecznego sukcesu, jest on znany w każdym szkockim domu. To, o czym sympatycy Celticu Glasgow dotychczas słyszeli, co wmawiali im trenerzy, zostało potwierdzone na boisku - Jackie ma po prostu talent.

Jego ciąg na bramkę i skuteczność może przynieść niedługo kłopoty Anglikom, kiedy trener Robson i jego gracze wyjadą na trudny mecz eliminacji mistrzostw świata do Polski. Jeśli Dziekanowski dokonałby podobnego

wyczynu, byłiby mu wdzięczni nie tylko polscy kibice, ale także szkoccy. Nigdy nie zaliczali się do przyjaciół Anglików".

KRÓTKO:

Joachim Halupczok od wielu tygodni starał się o uzyskanie zgody na przejście na zawodowstwo. Jego rodzinny klub ŁKS PGR Ziemia Opolska złożył oficjalne podanie do Polskiego Związku Kolarskiego. W podaniu zawodnik i Klub zwracają się z prośbą o zezwolenie na kontynuowanie kariery - w bliżej nieokreślonej grupie zawodowej. Prezydium zarządu PZKol. odniosło się pozytywnie do podania zawodnika i jego klubu. Halupczok więc będzie mógł przejść na zawodowstwo, podobnie jak jego starszy kolega, drugi z liderów polskiego pelotonu, Zenon Jaskuła, który tę zgodę otrzymał już wcześniej. Nie wiadomo w jakich barwach będzie startował nasz mistrz.

Rywalizację par tanecznych podczas zawodów łyżwiarzy figurowych w Richmond (W. Brytania) wygrał duet sowiecki - Angelika Kryłowa i Władimir Leluch - 2,0 pkt., a w konkurencji solistek najlepsza okazała się niespodziewanie Tonia Kwiatkowska - (USA) - 2,8.

Niezwykle ciekawą partię pełną dramatycznych zwrotów i zmian nastrojów, rozegrali w III rundzie meczu półfinałowego szachowych pretendentów Artur Jusupow i Anatolij Karpow (obaj ZSSR). Zwyciężył Karpow. W 2 meczu Jan Timman (Holandia) zremisował w 3 partii z Jonathanem Speelmanem (W. Bryt.). Po 3 partiach: Karpow - Jusupow 2:1, Timman - Speelman 2:1.

Antydopingowe badania przeprowadzone u jednego z najlepszych kolarzy zawodowych świata - Laurenta Fignona (Francja) dały wynik pozytywny. Dokonano ich po wyścigu w Eindhoven. Kolarz zażądał wyników badań drugiej kontrolnej próbki. W przypadku dodatniego rezultatu Francuzowi grozi miesięczna dyskwalifikacja i grzywna tysiąca franków szwajcarskich.

W kolejnych meczach I ligi hokeja nie było niespodzianek. GKS Katowice - Cracovia 4:0 (1:0, 3:0, 0:0), Stoczniowiec Gdańsk - GKS Tychy 2:5 (0:1, 1:2, 1:2), Zagłębie Sosnowiec - Naprzód Janów 9:3 (4:3, 1:0, 4:0), Towimor Toruń - Podhale Nowy Targ 3:8 (2:1, 1:4, 0:3), Unia Oświęcim - Polonia Bytom 3:11 (0:2, 2:6, 1:3). Zapowiadało się na jedną - w Sosnowcu - gdzie po 7 min. gospodarze przegrywali 0:3, ale później ich akcje nabrały tempa i wygrali 9:3. Tabela po tych meczach wygląda następująco: 1. Polonia 16:0 57-11, 2. Podhale 13:3 52-28, 3. Zagłębie 8:4 32-19, 4. Tychy 7:5 28-25, 5. Towimor 7:5 27-26, 6. Naprzód 5:7 27-28, 7. Katowice 4:10 21-36, 8. Unia 4:8 20-36, 9. Cracovia 2:12 17-44, 10. Sosnowiec 0:12 12-40.

Ajax Amsterdam został wykluczony na dwa sezony z rozgrywek o europejskie puchary w piłce nożnej. Decyzję podjęła w Zurichu komisja dyscyplinarna UEFA. Jest to kara za incydenty na stadionie w Amsterdamie, w wyniku których sędzia został zmuszony w dogrywce do przerwania meczu o Puchar UEFA między Ajaxem a Austria-Wiedeń. Wynik tego meczu został zweryfikowany na 3:0 dla piłkarzy Austrii, którzy zakwalifikowali się do drugiej rundy.

Grzegorz Filipowski rozpoczął sezon od raczej niespodziewanej porażki w międzynarodowych zawodach w Londynie. Polak zajął drugie miejsce, przegrywając z amerykańskim 18-latkim Toddem Eldredge. Amerykanin jest mistrzem świata juniorów sprzed dwóch lat, natomiast Filipowski aktualnym wicemistrzem Europy i brązowym medalistą mistrzostw świata seniorów. On był głównym faworytem i zawiódł, co podkreślają w swych sprawozdaniach agencje. Nasz najlepszy łyżwiarz nie był jednak tą porażką załamany. Powiedział Agencji Reutera: "To nie są ważne zawody i jak dla mnie jest trochę za wcześnie na wysoką formę. Poczekajmy na prawdziwy początek sezonu". Filipowski po zwycięstwie w obu figurach obowiązkowych tego samego dnia popełnił kilka błędów w programie skróconym i spadł na drugie miejsce. A szansa zwycięstwa uleciała

całkowicie po źle wykonanym potrójnym axlu już na początku programu dowolnego. Reuter jздę dowolną solistę określił jako "wieczór błędów". 9 zawodników miało upadki lub podwórki.

Joachim Halupczok potwierdził wielkie umiejętności, dołączając do swej kolekcji tytuł najlepszego w Polsce w wyścigu indywidualnym na czas. Na liczącej 42,5 km trasie w Gorzowie Wielkopolskim uzyskał on rezultat 53.26,14 min. (47,8 km/godz.), wyprzedzając Jana Mago-sza (obaj Ziemia Opolska) - 53.46,98 i Zenona Jaskułę (Orleńscy Gorzów) - 54.03,04.

Bardzo niewiele - 0,75 pkt. zabrakło Polkom do brązowego medalu drużynowego podczas mistrzostw świata gimnastycznej w Sarajewie. Na podium stanęły reprezentantki Bułgarii i ZSSR - po 118,550 pkt., trzecie miejsce zajęły Hiszpanki - 113,850 pkt. W wieloboju triumfowała Aleksandra Timoszenko (ZSSR) - 39,75 pkt., najlepsza z Polek, Joanna Bodak zajęła 12 miejsce - 37,95 pkt.

Zwycięzcą maratonu w Berlinie Zachodnim, najbardziej prestiżowego w świecie, obok nowojorskiego, został Tanzaniańczyk Alfredo Shahanga, ustanawiając czasem 2:10.11 rekord trasy. Szóste miejsce zajął Jan Huruk - 2:13.12, a siódme Karol Dołęga - 2:13.18. Wśród pań ubiegłoroczna triumfatorka Renata Kokowska była druga - 2:32.04 i dała się wyprzedzić tylko Fince Pilvi Tikkanen - 2:28.45.

Jak podaje zachodniemiecka agencja prasowa DPA polski piłkarz Andrzej Rudy może występować w barwach FC Koeln. Klub ten spełnił roszczenia GKS Katowice, który zażądał za swego zawodnika 2 mln marek. Sfinalizowany został kontrakt pomiędzy Pogonią Szczecin i austriackim Klubem Lask, dotyczący Kazimierza Sokołowskiego. Będzie on występować w Linzu, obok Adama Kensego, do 30 czerwca 1991 r.

Na V mistrzostwach świata w boksie amatorów w Moskwie jedyny medal dla Polski - brązowy - zdobył w wadze 51 kg Krzysztof Wróblewski.

CO CHŁOP TO OBYCZAJ

Majątek bym dała, aby móc zobaczyć twarz Haliny, kiedy czytała mój ostatni list. Halina jest od wieków moją przyjaciółką, taką naprawdę od serca. W Londynie nazywano nas niegdyś papużki-nierozłączki. Miałyśmy takie same upodobania, rozumialiśmy się bez słów i nawet zewnętrznie byłyśmy do siebie podobne. Co nam wcale nie przeszkadzało w uprawianiu, znanej każdej szanującej się pani, cichej, ale twardej konkurencji. Nie chodziło, oczywiście o kupienie nowego ciucha czy nagłą i niespodziewaną zmianę fryzury, lecz o wyforowanie się z czymś absolutnie specjalnym. Nawet punkty sobie po tym przydzielaliśmy, za co po niektórych osiągnięcia.

Od lat jesteśmy wdowami. Ja przeniósłam się tu, a Halina nadal mieszka w Londynie. A mimo to popisujemy się w dalszym ciągu. I już na pewno nie dla sportu jak dawniej, ale z przyzwyczajenia.

No i ja właśnie strzeliłam w 10-kę. Mogłam jej napisać, że w ubiegłym miesiącu mogłam wyjść ponownie za mąż!!! Ale, jak ta Wanda, co nie chciała Niemca, nie chciała Włocha i dlatego odmówiła mi ręki i reszty.

Cóż ja, biedna sierota, pocznę jeśli oczy (i tę resztę) mam wyłącznie dla Polaków i to najchętniej z za Buga? Ale cóż, panów w wieku dla mnie poborowym, czyli po 50, nie ma, a jeśli nawet znajdzie się rodzynek w koszyku, natychmiast startuje do 20-latki, przy której moja córka byłaby już starą krową, a co dopiero ja? Trudno, pójdę dalej przez życie samotna i chłopless.

Dzisiaj dostałam od Haliny odpowiedź na ten list. Wymyśla mi od skończonych idiotek. Pyta czy ja aby z byka nie spadłam, ażeby przepuścić taką okazję. I czy ja wiem, co inne baby by dały, aby w naszym wieku chłopca podłapać. Wiem, wiem. Ale za jaką cenę?!

Po przeprowadzce na nowe mieszkanie (pisałam o tym w ostatnim felietonie) stwierdziłam, że mam rozwaloną jedną z szyb sztormowych. Takie rzeczy należy załatwiać od ręki. Nie tylko po to, aby nie ułatwiać życia potencjalnym złodziejom, ale głównie dla oszczędności,

ci, gdyż pęknięta szyba radośnie wypuszcza ciepło, które tutaj wcale nie jest takie tanie. Poleciałam na lokalną plażę. Mam tu taki fajny sklep typu: szwarc, mydło i powidło, którego właściciel para się wszelkiego rodzaju naprawami. Zaraz też przyszedł, okno oglądnał i stwierdził, że musi iść po pomoc, gdyż nie chce stratać kwiatów rosnących bezpośrednio pod tym oknem. Ja też nie chciałam. Za chwilę powrócił z całkiem sympatycznym, szpakowatym panem. Szybę sprawnie wyjęli, mnie dali śruby i jakieś tam zakrętki i poszli sobie. Po kilku dniach telefon ze sklepu uprzedził mnie, że nowo wprawiona szyba wraca. Wróciła w rękach tego szpakowatego niegdyś-przystojniaka, który poprosił o te śruby i pomoc w ogóle, z powodu tych kwiatków. Upał był nieznośny, pot lał się z nas jak z sikawek i kiedy ten pan po skończeniu roboty poprosił o coś do napicia się, po prostu poprosiłam go do środka.

Był to błąd numer jeden, z całej serii błędów, które popełniłam w następnych kilku dniach.

Przyjechałam do Kanady z fantastycznym przygotowaniem "rzemieślniczym" nabytym w Anglii przez wiele lat doświadczenia. To znaczy, że pewna byłam że znam zasady i wszelkie możliwe warianty obcowania z rzemieślnikami pracującymi okresowo w moim domu. Zapomniałam tylko, że to nie jest znany mi teren, że tutaj obowiązują inne reguły. W Anglii, jeśli np. pan budowlaniec w ogóle pojawił się w umówionym dniu, nie posiadałam się z radości. W końcu mógłby przyjść na drugi, trzeci albo jeszcze inny dzień, a ja zwalniałabym się z pracy, tylko po to, aby czekać na Godota i obgryzać paznokcie. Zaczynał od "świętego" cup of tea, czyli filiżanki herbaty, z mlekiem oczywiście, i niezliczonej ilości herbatników. Papierosy, jeśli "mieszkały" na stole, przedziwnie wyparowywały ze szkatułki. Ten rytuał był powtarzany ilekroć panowie rzemieślnicy sobie tego zakrzyknęli i broń Boże jeśli dwa dni pod rząd podane były te same herbatniki. Tylko raz udało mi się im odkuć. Do dnia dzisiejszego pamiętam obrażone spojrze-

nie pana hydraulika, kiedy pewnego dnia szkatułka zniknęła ze stołu, a ja, radosnym głosikiem, oznajmiłam, że właśnie rzuciłam palenie. Te przerwy na herbatę, zbyt częste jak na mój gust, przeplatane były uprzejmą rozmową na temat pogody, czasem poszczekaniem sobie na temat jakiegoś aktualnego strajku (do niedawna - angielska choroba), natomiast jak zarazy unikało się tematów na litery P.R.S. (prywatnego życia, religii i seksu). To był niepisany kod, tabu, między pracodawcą a pracownikiem. I nikt, ale to nikt, nie śmiałby zapytać mnie o moje imię.

A teraz ten pan siedzi na kanapie i pije colę. Rozgląda się ciekawie i pyta, potwornie łamaną angielszczyzną, jak mi na imię, kim jestem i co tu robię. Popelniam dwa błędy równocześnie. Po pierwsze, mówię, że Nina, po drugie pytam, jak długo przebywa w Kanadzie, myśląc, że jest tutaj na saksach. Bo, w końcu, co mnie to obchodzi. Nie na darmo Anglicy mówią: There is no fool like an old fool. (Nie ma idiotki - ponad starą idiotkę). Ten pan mówi, że jest Włochem i że nazywa się Giancarlo. Ledwo go rozumiem. Popelniam błyskawicznie dwa następne błędy równocześnie. Naprzód przechodzę na język włoski - facet jest w siódmym niebie. A kiedy się przyznaje, że znam jego zakichaną wioskę Ragnole (wtedy nie było w niej więcej jak 20 domów) - pan Carlo jest już w 14-tym niebie. Popłynęła lawina słów, a wraz z nią 3-cia cola. A więc jest od 18 miesięcy wdowcem, żona zmarła na raka, czuje się bardzo samotny, dzieci opuściły dom, życie straciło blask i sens. Popelniam kolejny, nieobliczalny w konsekwencjach błąd. Mówię, że znam to na pamięć. Z wizji lokalnej.

W końcu podziękował, powiedział, że musi zająć na plażę, gdyż jest de facto jej dozorcą. Panu ze sklepu pomaga czasami jak nie ma nic lepszego do roboty, a teraz jest mu niezmiernie wdzięczny za to, że go do mnie przyprowadził. Mówi o mnie "belezza" co znaczy ślicznotka (termin używany wyłącznie w stosunku do młodych dziewcząt) co mnie denerwuje i śmiesz

zarazem. Może mu to zostało od czasów kiedy był młodym "latin lover" i podrywaczem.

Na drugi dzień, przed drzwiami na patio znalazłam dwa kosze. Jeden ze śliwkami, drugi z brzoskwiniami. W południe zjawił się don Carlo, aby się upewnić, że je znalazłam. Pochwalił się, że te owoce pochodzą z jego sadu. Na następny dzień pod tymi samymi drzwiami stała butla wina. Po południu dowiedziałam się, że to z własnych winogron. Ma winnicę, gdzieś koło Niagary. Poprosiłam go do środka, zaczęłam dziękować i prosić, aby mnie nie obdarowywał, że mnie to kępuje i naprawdę nie jest mi potrzebne. Po oczach widziałam, że mówię do ściany. Poprosił o colę. Usiadł. Nie wiedziałam, o czym z nim rozmawiać. Spytałam czy lubi teatr. Teatr? Po co? Szkoda czasu, życie jest teatrem. Filozof. Ogląda tylko nocne, stare włoskie filmy. To go bawi. Pytam czy lubi inne restauracje poza włoskimi. Restauracje? Szkoda pieniędzy. Żona gotowała lepiej i taniej. Jakie ma hobby. Co to jest hobby? Zainteresowania. Wzrusza ramionami.

Teraz on pyta jak mi się tutaj mieszka. Że zapewne jest tu szalenie drogo, przecież on tę dzielnicę dobrze zna. Potwierdzam. I wtedy on mi mówi, żebym się nie martwiła, że już niedługo tych moich wydatków, bo on się zdecydował ze mną ożenić i to jeszcze przed Bożym Narodzeniem. Zatyka mnie na chwilę (a ci którzy mnie dobrze znają poświadczą, że nieczęsto mi się to zdarza), a don Carlo nadaje dalej. Że będę wielką panią. Że będę miała wielki dom. Wielki sad i olbrzymi ogród. Że wszystkie warzywa mogę sobie w nim hodować. Ja? Ja, która wyrwa kwiaty, a zostawia chwasty! Że w niedzielę będzie przychodziła cała rodzina na obiad (nie więcej niż 20 osób) i że on nauczy mnie gotować po włosku. Mówię mu grzecznie, że dosyć tych żartów, a on mi mówi, że to nie są żadne żarty, że już wczoraj rozmawiał z całą rodziną, która na ogół wyraziła swoją aprobatę na nasze małżeństwo, aczkolwiek najmłodsza córka uważa, że powinniśmy przedtem zobaczyć. A więc w tej rodzinie jest jednak ktoś normalny.

Na razie czuję się jak krowa kupowana na jarmarku. Obojętnie czy do cieleńca czy do rżnięcia. Mówię grzecznie, że dziękuję za zaszczyt, ale nie mam

zamiaru ponownie wychodzić za mąż. I że proszę zmienić temat, ta komedia robi się za czarna, jak na mój gust. Nikt przy zdrowych zmysłach nie oświadcza się kobiecie, którą widzi 3 raz, nie ma ani z nią ani z jej środowiskiem nic wspólnego, nic o niej nie wie i że mam dosyć tej zabawy. Facet ma żyć w oczach. Mówi, że to nie jest zabawa, że poważnie prosi mnie o rękę, że nie będę tego żałowała, że on jest nadal fantastyczny w łóżku (sic!), że w niedzielę przyjedzie po mnie, pojedziemy do jego kościoła, gdzieś na Finch, potem pokaże mi mój przyszły

dom, a obiad zjemy u jednej z jego córek. Wyrecytował to wszystko jednym tchem. Zaczynam się poważnie niepokoić. Czy mam do czynienia z wariatem? Debilem? A może z lokalnym ojcem chrzestnym, który nie zna słowa NIE? Nareszcie zdobywam się na odpowiedź. Tylko zamiast powiedzieć coś rozsądnego, coś na "od..." mówię głupio, że niedzielę mam już zajęta. On mówi, że nie szkodzi - no to w następną niedzielę. Nie chcę obrażać tego człowieka. Może taki zwyczaj dalej panuje

Dokończenie na str. 36

FARMUSOWA

ZESPÓŁ REDAKCYJNO-ADMINISTRACYJNO-SPEDYCYJNY
DLA UCZCZENIA
SETNEGO NUMERU ECHA

WIELOLETNIEJ MEKI EDYTORSKIEJ
WYDAJĄ
JEDYNY W SWOIM RODZAJU

BALIK NOSTALGICZNY

który odbędzie się w Toronto w SPK (206 Beverley St.)
29 PAŹDZIERNIKA BR. W NIEDZIELĘ
od godz. 18:30 do 0:30

co kwalifikuje go w pełni do kategorii Halloween Party
i w związku z tym wywołujemy ducha niezamierzchłej
przeszłości i dlatego

W programie:

- Numery, które nas brały, muzyka lat 50, 60 i 70, retro krajowe i zgnilego Zachodu
- Migawki filmowe - stary kraj - obiekty pierwszych westchnień - video z leżką
- Upojne wina naszej młodości - jabłoki, Egri Bicavery, Rizlingi oraz tabletki z krzyżykiem - dla zwolenników nowoczesności bar obficie zaopatrzone
- Nostalgia mlecznego baru - kolejka do okienka - ruskie raz! ogórkowa, zimne nóżki, kawusia i ciacho
- Klasycy Marksizmu klasykami czarnego humoru - wybrane perelki z dzieł Stalina, Lenina i epigonów - w wykonaniu nikomu nieznanym artystów scen emigracyjnych
- Loteria ECHA z bezcennymi nagrodami.

Postacie tworzące klimat epoki: smutni panowie - typy w ortalionach, panie w kremplinach i bistorach, marionetkowe rządy, podżegacze wojenni, wody na młyn, wichrzyciele, relegowani, babcia kłozetowa, kanary, pasożyty społeczne, chałturnicy i mieszany chór głodnych autorów oraz wiele innych postaci w zależności od inwencji uczestników. O dalszych zamiarach poinformujemy niebawem.

Wstęp TYLKO \$20 od osoby.

Pokrywa utrzymanie głodnych autorów oraz wymienione atrakcje. Konkurs z nagrodami na najlepszy strój epoki. Wzywamy do gromadzenia akcesoriów oraz zgłaszania pomysłów, taśm i płyt retro.

Informacje, rezerwacje, bilety i chody ECHO, Farmusowa

TEL. 747-6034

ECHO POLECA W TYM TYGODNIU

• Tylko do 22 października "The Trial of Judith K." Kafki w The Stage On Berkeley St., 26 Berkeley St., tel. 366-7723.

• Kontakty muzyczne Polski i Kanady będą tematem forum z udziałem Zygmunta Krauze, Waltera Buczyńskiego i Piotra Koprowskiego - polskich dyrygentów. 20 października w czasie spotkania (godz. 19, Innis College, 2 Suusex Ave.) będzie wyświetlany film-portret Krzysztofa Pendereckiego. Natomiast 21 października o godz. 11 w Concert Hall, Royal Conservatory of Music, 273 Bloor St. W., bohaterem spotkania będzie Krauze. 22 października o godz. 20 w Premiere Dance Theatre, 207 Queens Quay W. odbędzie się trzecie i ostatnie spotkanie.

• Astrologi, wróżki i czarownice mają swój sabat 14 i 15 października w International Centre, 6900 Airport Rd., Mississauga, tel. 461-5306.

• Szaty damskie począwszy od epoki edwardiańskiej a na ostatnich krzykach mody skończywszy będą do obejrzenia w trakcie wystawy organizowanej przez The Costume Society of Ontario w Olive Baker Lounge, Ryerson

Politechnical Institute, 350 Victoria St., tel. 070-5135. Wystawa czynna jest do 20 października.

• Oktoberfest trwać będzie w tym roku do 14 października. Kitchener-Waterloo jest przy Hwy. 8 na pln. od Hwy 401. Szczegółowe informacje dotyczące programu uroczystości tel. 1/59/576-0571.

• Kiermasz książek. 18-21 października w Seeley Hall, Trinity College, 6 Hoskin Ave., tel. 978-2651.

ECHO POLECA DZIECIOM:

• Toy Show and Sale czyli targi zabawek. 15 października w International Centre, 6900 Airport Rd., tel. 832-1481.

• OSCOTT oferuje cały cykl zajęć dla dzieci od lat 4 do 13. W każdą sobotę, począwszy od 15 października, Ontario Science Centre, 770 Don Mills Rd., tel. 429-4100, ext. 269.

• Spotkania poświęcone historii, sztuce i nauce są organizowane w ramach cyklu Saturday Morning Club, od 14 października w każdą sobotę o godz. 9. Royal Ontario Museum, 100 Queen's Park, tel. 586-5797.

E - A

"Czy wypada zaprosić na przyjęcie z okazji rocznicy ślubu przyjaciółkę (z mężem), której zmarł tydzień przedtem ojciec? Ojciec mieszkał w Polsce, my jesteśmy od dziesięciu lat w Kanadzie Ojca przyjaciółki nie znam".

Problem jest niewątpliwie bardzo delikatny. Etykieta nie ma zdecydowanych recept, typu "nie mlaskać przy jedzeniu NIGDY". W tym przypadku właściwe jest zaproszenie, ale nie obrażaj się, droga Czytelniczko, gdy spotka Cię odmowa. Nie każdy ma ochotę spotykać się z ludźmi w obliczu nieszczęścia.

Osoba w żałobie nie powinna uważać za nietakt takie zaproszenie. Wystarczy podziękować, a jeśli się nie skorzysta z zaproszenia, trzeba wysłać kartkę z życzeniami.

BYWAŁA

Jak już wspominaliśmy w zeszłym numerze ECHA, do Toronto przybywa zespół "Śląsk". W poniedziałek 16 października o g. 20:00 będzie występował w Roy Thomson Hall. Bilety do nabycia w kasach lub telefon 872-HALL.

ANNA SENIUK - AKTORKA ZASKAKUJĄCA

Mówią o niej, że potrafi zagrać wszystko. Role klasyczne i współczesne, komiczne i tragiczne, ale także... strzygę, mrówkę, minerał...

Wyszła z Krakowa. Tu ukończyła studia aktorskie. W 1963 obwołała ją "Miss Juwenaliów". Trafiła do Starego Teatru pod opiekę Jarockiego, Swinarskiego, Hubnera. Już pierwsze lata i pierwsze role ujawniły skalę jej możliwości. Irma w "Wariatce z Chaillot", Dziewica w "Nie-Boskiej komedii", Marusia w "Zmierzchu" Babla, Natasza w "Trzech siostrach".

W 1970 roku przeniosła się do Warszawy. Doświadczenie z krakowskiej "Jamy Michalikowej" wzbogaciła o nowe - z kabaretu "Dudek". Doszły role filmowe: wstrząsająca Antonina w "Bilecie powrotnym", role charakterystyczne w serialach TV "Czarne chmury" i "Czterdziestolatek", współpraca z Andrzejem Wajdą na planie "Panien z Wilka". Szybko zyskała popularność i liczne jej dowody w postaci "Złotych Ekranów". Pracę zawodową musiała pogodzić z obowiązkami pani domu (jest żoną kompozytora Macieja Mateckiego i matką 14-letniego Grzesia i 8-letniej Magdy).

Najbardziej wyraziste i różnorodne kreacje stworzyła jednak w teatrze. Najpierw w "Ateneum", potem w "Powszechnym" i "Polskim". Od subtelnej i pełnej liryzmu Solweji w "Peer Gyncie", sprytniej i przebiegłej Hani w "Głupim Jakubie" Rittnera, przez pełną żywiołowego temperamentu, rozśpiewaną i dziką Królową wyspy Tua-Tua z Witkacowskiej "Panny Tutli-Putli", nieodparcie komiczną Podstolinę z "Zemsty" Fredry do demonicznej Księżny Iriny w "Szewcach" i zalotnej Zefiry w Dejmkowski "Żywocie Józefa" wg Reja. Jedno z pewnością łączy te role - we wszystkich pozostała niezmiennie kobieca. Mówi się, że gdyby zagrała... książkę telefoniczną, to byłaby to książka "bardzo, bardzo rodzaju żeńskiego".

Rola polskiej emigrantki ze "Sztuki konwersacji", dręczonej poczuciem winy adwokatki broniącej AK-owców w czasach stalinowskich, zajmuje w jej repertuarze miejsce szczególne. Różni się od wielu ostatnio granych tonacją, a ściślej - tej tonacji wyciszeniem. Jest bardzo wycieniowana, pastelowa. Kazimierz Brandys dał Jej 70 lat, jednak Anna Seniuk nie gra staruszki. Ma jasność inteligencji i szczerą naiwność, jakąś wewnętrzną miękkość pod pozorną twardą rzeczywistością. Jest liryczna i śmieszna, cyniczna i sentymentalna, bezradna i agresywna. Swym wdziękiem i kobiecością świetnie maskuje przytłaczające ją doświadczenia. Dyskretnie, z wielką umiejętnością, z poczuciem humoru i szczyptą autoironii prowadzi wraz z Andrzejem Łapickim tę polską konwersację "na paryskim bruku" dając prawdziwy kameralny aktorski koncert.

Fragment ułołki wyborczej Andrzeja Łapickiego z czerwca 89 roku:

ANDRZEJ
ŁAPICKI

SOLIDARNOŚĆ

... Andrzej Łapicki w 1981 został pierwszym demokratycznie wybranym rektorem PWST, jako członek Rady Rektorów aktywnie uczestniczył w mediacjach w czasie strajków studenckich. W stanie wojennym bronił szkoły i studentów przed represjami. Do "Solidarności" należy od 1980 roku. W 1986 r. powołany został do Rady Prymasowskiej. Jest członkiem Komitetu Obywatelskiego.

... Doświadczenia ostatnich lat przekonały go, że "aktor ze swoją siłą oddziaływania i zaskoczenia, może się przydać nawet wówczas, gdy nie występuje w sprawach związanych ze swoją profesją.

Artex International

prezentuje

TEATR
POLSKI
W WARSZAWIE

KAZIMIERZ BRANDYS

SZTUKA KONWERSACJI

AKTORZY

**ANNA SENIUK
ANDRZEJ ŁAPICKI**

REZYSERIA ANDRZEJ ŁAPICKI

TORONTO

sobota 14 października 1989 - godz. 8.00 wiecz.
niedziela 15 października 1989 - godz. 7 wiecz.

St. Lawrence Centre for the Arts
Jane Mallet Theatre - Toronto, 27 Front St. E.

Bilety prosimy zamawiać telefonicznie 366-7723
(tylko karty kredytowe) lub nabywać osobiście
w kasie teatru codziennie w godz. 10:00 - 20:00

MONTREAL

czwartek 12 października 1989 - godz. 8.00 wiecz.
College Francais Theatre
5210 Durocher Ave.

róg Fairmount (Outremont)

PRZEDSPRZEDAŻ:

Restauracja Cracovia, 1246 Stanley St., Tel. 866-2196
Tatra Travel, 3628 St. Laurent Blvd., Tel. 849-3451
1001 Plants, 5518 Monkland Ave., Tel. 481-2263
Informacje i zamówienia: Tel. 483-5621 po 6.00 wiecz.

Horoskop tygodnia 12 - 18 października

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia
Przemysł dwa razy swoją decyzję wyjazdu. Nie sprzyjają te dni Twoim peregrynacjom, więc może jednak zrezygnować?! Pomoc kogoś bliskiego w załatwianiu wszystkich obowiązkowych teraz prac i wizyt będzie nieodzowna. Trwaj przy tym uparcie! Niespodziewane spotkanie okaże się bardzo miłe i na czasie. Dobry kontakt z Wodnikiem, nie wchodzi w drogę Bliźniętom. Dzień miły - sobota, liczba - 8.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja
Jakim jesteś skarbem dla najbliższych, uda Ci się dowiedzieć w najbliższych dniach! Z kolei ich uznanie i zachwyty będą miodem na Twoje serce. A więc po bieganinie w złych myślach przyjdą dni, których atmosfera w pełni Cię usatysfakcjonuje. Tylko wiadomość o kimś zaprzyjaźnionym i jego kłopotach - poważnie zmartwi. Stawiaj na Ryby, Wadze nie ufaj za grosz. Dzień miły - poniedziałek, liczba szczęśliwa - 3.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca
Najbliższe dni przebiegną tak, jak sobie tego życzysz. Wprawdzie nie uda się uniknąć pewnych stałych obowiązków, ale nie popuszczaj one dobrej atmosfery i nastroju. Przeprowadzisz przy okazji kilka ciekawych rozmów, z których jedna może zaowocować udanymi decyzjami w sprawach Cię interesujących. Waga Ci sprzyja, a nie musisz się liczyć ze Strzelcem. Dzień miły - niedziela, liczba szczęśliwa - 5.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca
Takie właśnie wycieczkowe dni przed Tobą. Po wysiłku minionego tygodnia spokojna atmosfera będzie Ci potrzebna. Nie popuszczaj jej jakimś nieprzemyślanym sporem z kimś na kim Ci wcale nie zależy. Takie nieoczekiwane spięcie może mieć przykre skutki, trudne do naprawienia. Nie pora na to. Długo oczekiwany list. Sympatyczny znak - Byk, unikaj Skorpiona. Dzień miły - niedziela, liczba - 3.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia
Sporo dobrego obiecuje najbliższy tydzień. Nie będą to sprawy wielkie, ale nie na tyle małe, żeby miało nie odczuć ich pojawienia się. Ze strony bliskich osób usłyszysz życzyliwne słowa. Okaż, jak wiele radości ci sprawiają. Im też się należy uśmiech za to, że myślą o Tobie i doceniają Twoje osiągnięcia. Przychylny jest Skorpion, ale Baran nie myśli o Tobie pozytywnie. Dzień miły - sobota, liczba - 2.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września
Odlóż sprawy mniej ważne, mało pilne, albo wręcz o nich zapomnij na te kilka dni. Ucieszysz bliskich, będą Ci wdzięczni, że dostarczysz tylko ich! Najbliższy tydzień zapowiada się dobrze i spokojnie. Postaraj się dopasować do tego krajobrazu i atmosfery! Wiara we własne siły pomoże Ci osiągnąć sukces. Najlepszy znak - Waga, unikaj Raka. Dzień miły - piątek, liczba szczęśliwa - 8.

WAGA: 23 września - 23 października
Będzie dobrze pod jednym warunkiem - nie przesadzaj w niczym! Postępuj z umiarem na każdym miejscu i w każdej sytuacji. Tylko taka postawa ułatwi Ci przyjemne spędzenie tych dni. Nie grozi Ci wówczas żaden kłopot. Szczególnie uważnie zachowuj się w drodze i na drodze! Cenny kontakt ze Skorpionem. Wodnik natomiast patrzy, jak zwykle zresztą, krzywym okiem. Dzień miły - środa, liczba - 8.

SKORPIÓN: 24 października - 22 listopada
Parę drobnych radości i pogodnych sytuacji nie pomoże wiele, i tak odczujesz pewne zmęczenie, a chwilami wręcz nudę. Co będzie powodem takiej atmosfery, trudno powiedzieć. Może wina będzie po prostu Twoja? Nie zdobędziesz się na dosyć energii, by dorównać werwą innym. Szykuje się ciekawy wyjazd. Szukaj towarzystwa Raka, natomiast unikaj Ryb. Dzień miły - sobota, liczba - 4.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia
Najbliższe dni będą tak pełne różnorodnych zajęć i obowiązków, że łatwo się będzie zgubić. A trzeba będzie, zresztą i zechcesz być wszędzie, załatwić wszystko. Bez planu - nie podasz! Ktoś bliski też nie bardzo potrafi Ci pomóc, zapanować nad sytuacją. Musisz liczyć na siebie. Najlepsze kontakty z Panną, a Strzelca płci odmiennej unikaj. Dzień miły - poniedziałek, liczba - 3.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia
W najmniej odpowiednim momencie przyjdą Ci do głowy różne ryzykowne pomysły. Postaraj się za wszelką cenę odsunąć je na termin późniejszy. Najlepiej pod koniec miesiąca. Teraz ani czas, ani pora na takie sprawy. Propozycja godna uwagi, pozwól Ci bowiem na wykazanie się talentami. Lew pobudza Twój intelekt i wyobraźnię, ale kontakty z Bliźniętami i działają destruktywnie. Dzień miły - niedziela, liczba - 13.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego
Czeka Cię porcja ciepłych uczuć i miłej atmosfery, ale nie ominą twarde obowiązki i konieczność krzątania się koło spraw czy osób, których nie darzysz większą sympatią. Na ogół - ocenisz tydzień całkiem nieźle, choć żal Ci będzie sytuacji, z których trzeba było zrezygnować. Słusznie myślisz o Baranie, jako o sojuszniku, a konfliktów z Wodnikiem unikaj. Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa - 5.

RYBY: 19 lutego - 20 marca
Nie wzbudził Twego zainteresowania to, co nie będzie dotyczyło Ciebie bezpośrednio. Skup się swoją uwagę tylko na własnych sprawach, poświęć czas tylko temu, co lubisz. Trudno przewidzieć efekty, ale przedsięwzięcie będzie ryzykowne... A nuż się uda! Osobiste problemy także rzutować będą na Twoje samopoczucie. Znak sprzyjający - Baran, unikaj Lwa. Dzień miły - środa, liczba - 3.

KTO SIĘ URODZIŁ - psychozabawa

9 października
Buntowniczy i odważny, ryzykuje skórą. Ma niezwykle wrażliwy umysł i intelekt. Sprawdza się w ciężkich czasach i w walce politycznej. Jest pod przemożnym wpływem matki. Ma duże zdolności koncentracji i zdobywania uderzeniowej energii. Wada: bałaganiarz. Mimo iż ciągnie go do działań zorganizowanych powinien unikać kariery wojskowej, grozi mu bowiem w niej niebezpieczeństwo.

10 października
Romantyk niepoprawny i esteta. Uwielbia teatr i sztukę przedstawieniową. Ma talenty satyryczne. Z takimi zamiłowaniem mógłby zginąć z głodu, ale nie na Zachodzie. Ma bowiem smykałkę do handlu i spełnia się najlepiej jako pośrednik, impresario. Ma duży rozmach życiowy i energię. Jest też mocno związany z rodziną i kocha dzieci. Wady: szukanie dziur w całym.

11 października
Powszechnie lubiany. Przyjazny, zarazem opanowany i silny wewnętrznie. Zna się na ludziach i sztuce. Wyraża się kwiecisto i interesująco. W małżeństwie szuka nie seksu, lecz przyjaźni. Jest w życiu rodzinnym stałym obowiązkiem. Wada: pewna rozwlekłość. Trudności z podjęciem decyzji i rozpoczęciem działania.

12 października
Lubi rządzić. I czyni to efektywnie, bezboleśnie i triumfalnie. Jest dumny i ambitny. Ludzie zazdroszą mu, szemrzą... i poddają się jego woli. Człowiek ten ma jednak poczucie humoru i dystans do samego siebie. Jeśli nie uda mu się zdobyć jakiejś władzy, popada w pracę długą i ciężką.

13 października
Masz sporo szczęścia w życiu, ludzie mu pomagają i potrafi się wywinąć z dużych tarapatów. Łatwo awansuje w wielkich organizacjach. Gorzej ze stosunkami w rodzinie. Ciągłe nieporozumienia z krewnymi. W dzieciństwie często bida, w młodości cienko. W końcu po latach pracy uznanie i fanfary.

14 października
Otwarty, prostolinijny, pełen zapału. Ma talenty mediatorskie i dyplomatyczne. Poświęca się dla innych, ale jedynie rodzina potrafi to docenić i wykorzystać. Niestety bywa zapominalski, roztrzepany, niepunktualny. Ważne sprawy odkłada na później. To się da wyćwiczyć. Ćwiczyciel!

15 października
Chodząca uczciwość. Idealny sędzia i arbiter. Talenty w naukach ścisłych. Kobiety urodzone w tym dniu są wybitnie uzdolnione, ale nie znoszą domowej rutyny. Niechęć do rutyny sprawia, że obie płcie zmieniają zajęcia i pracę. Mają też skłonności do wybuchów nerwowych, wynikających z emocjonalnej nadwrażliwości. Wielką rolę w ich życiu odgrywa do późnego wieku ojciec.

Kalendarz Echa

Na świętą Teresę odziej się w bekiesę.

Święta Jadwiga szczapy dżwiga.

Kto sieje w świętą Jadwigę,
Ten zbiera z roli swej figę.

Kiedy w świętą Gawę ł słota,
będzie w lecie dużo błota.

Święty Gawę ł stoi na to,
jakie będzie przyszłe lato.

12 października - czwartek
Wsch. Słońca: 06.14 Zach. Słońca: 17.23
Wsch. Księż.: 16.09 Zach. Księż.: 03.16
Imieniny obchodzą: Edwin, Eustachy, Grzymisław, Maksymilian i Serafin

PATRONI:
Św. Edwin był królem Nortumbrii i panował w latach 617-633.

Św. Serafin z Montegranaro (Włochy) (1540-1604). Jako prosty, niepiśmienny, a przy tym mało zaradny zakonnik kapucyn pracował jako furcian i kwestarz.

Edwin - germ. ed (dobrobyt) + win (przyjaciel).
Serafin - hebr. seraphim (płonący).

1891 - Rozpoczęła się bitwa pod Lenino, w której I Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki stoczyła bohatersko walcząc pierwszy bój z Niemcami.

13 października - piątek
Wsch. Słońca: 06.16 Zach. Słońca: 17.22
Wsch. Księż.: 16.31 Zach. Księż.: 04.37
Imieniny obchodzą: Edward, Gerald, January, Kalman, Reginald, Teofil i Ziemisław

PATRONI:
Św. January, z towarzyszami, Faustem i Marcjalisem, zginął męczeńsko w pierwszych wiekach chrześcijaństwa; podobno wszyscy byli braćmi i pochodzili z Tangeru.
Św. Teofil był biskupem Antiochii i pisarzem religijnym. Zmarł ok. 185 r.

January - imię starorzemie; oznacza chłopca urodzonego w styczniu.
Teofil - grec. (Bóg) + philos (przyjaciel).

14 października - sobota
Wsch. Słońca: 06.17 Zach. Słońca: 17.20
Wsch. Księż.: 16.55 Zach. Księż.: 06.01
Imieniny obchodzą: Alan, Fortunata,

Gaudenty, Kalikst, Liwis i Radzim

PATRONI:
Św. Kalikst był niewolnikiem i zesłańcem pracującym w kopalniach na Sardynii, następnie diakonem, a wreszcie papieżem. Zmarł w 222 r.
Św. Fortunat był biskupem Todi (Włochy) i żył w VI w.
Św. Gaudenty Radzim to brat przyrodni św. Wojciecha, benedyktyn, a zarazem pierwszy biskup gnieźnieński, który zmarł ok. 1011 r.
Kalikst - grec. kallistos (bardzo piękny, bardzo dobry).
Fortunat - łac. fortunatus (szczęśliwy, błogi).
Gaudenty - łac. gaudens (radujący się).

1773 - Powstanie Komisji Edukacji Narodowej.

1864 - Urodził się Stefan Żeromski, znakomity pisarz (zm. w 1925 r.).

15 października - niedziela
Wsch. Słońca: 06.18 Zach. Słońca: 17.18
Wsch. Księż.: 17.23 Zach. Księż.: 07.27
Imieniny obchodzą: Długosława, Jadwiga, Teodoryka i Teresa

Św. Teresa (1515-1582) urodziła się w Avilii (Hiszpania). Mając 15 lat została oddana do sióstr augustianek, jednakże po dwóch latach powróciła od nich na skutek choroby. W 1535 r. pod wpływem lektury listów św. Hieronima wstąpiła do klasztoru karmelitanek w Villii. Wnet doznała w klasztorze licznych przeżyć mistycznych, co zrodziło w niej postanowienie, by założyć dom zakonny o charakterze kontemplacyjnym. Mimo wielu trudności urzędującym ten zamiar w 1562 r. zakładając jeszcze później wiele innych domów zakonnych. Była zwana Wielką, Hiszpańska albo od Jezusa.

Teresa - imię prawdopodobnie pochodzenia bizantyjskiego.
Teodoryk - germ. theud (ród) + riggi (pan, władca).
Jadwiga - obecnie obchodzimy 16 października.

16 października - poniedziałek
Wsch. Słońca: 06.20 Zach. Słońca: 17.16
Wsch. Księż.: 17.58 Zach. Księż.: 08.53
Imieniny obchodzą: Ambrozy, Florentyna, Gawel, Jadwiga, Małgorzata i Radzisław

PATRONI:

Św. Jadwiga (1180-1243) urodziła się jako córka księcia bawarskiego. Została poślubiona księciu wrocławskiemu z rodu Piastów, Henrykowi Brodatemu. Znana z wielkiej pobożności i filantropii, hojnie obdarowywała kościoły, służyła opieką chorym, broniła poddanych przed nadmiernymi podatkami. W 1202 r. ufundowała w Trzebnicy klasztor cysterek będący dziś głównym miejscem jej kultu.

Św. Małgorzata Maria Alacoque (1647-1690), zakonnica-wizytka, która doznała wielu objawień, przyczyniła się do kultu Serca Jezusowego.

Św. Gawel (Galla), pustelnik irlandzki, który pracował jako misjonarz na terenach dzisiejszej Francji, Włoch i Niemiec.

Jadwiga - germ. hadu (walka) + wig (również walka).
Małgorzata - grec. margarites (perła).

1798 - Kardynał Karol Wojtyła został wybrany papieżem i jako Jan Paweł II udzielił pierwszego błogosławieństwa urbi et orbi.

17 października - wtorek
Wsch. Słońca: 06.21 Zach. Słońca: 17.15
Wsch. Księż.: 18.43 Zach. Księż.: 10.16
Imieniny obchodzą: Guntard, Ignacy, Małgorzata, Wiktor i Sulistawa

PATRONI:
Św. Ignacy był biskupem Antiochii, który zginął męczeńsko w 107 r., skazany na pożarcie przez dzikie zwierzęta.
Św. Guntard Ferrini żył w latach 1859-1902; był profesorem prawa, znanym z dobroci i ascetycznego trybu życia.

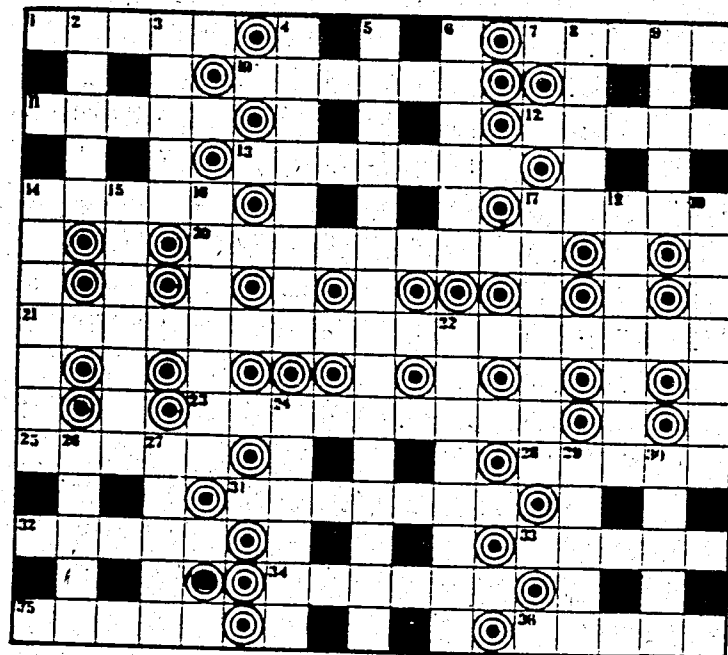
Ignacy - łac. ignis (ogień).
Guntard - germ. gund (bitwa) + hart (silny, mocny).

18 października - środa
Wsch. Słońca: 06.22 Zach. Słońca: 17.13
Wsch. Księż.: 17.40 Zach. Księż.: 11.30
Imieniny obchodzą: Julian, Jusatus, Łukasz i Ziemowit

PATRONI:
Św. Łukasz Ewangelista pochodził z Antiochii i był z zawodu lekarzem. Ok. 50 r. poznał św. Pawła Apostoła. Przejął się nową wiarą i został żarliwym chrześcijaninem. Zmarł jako 84-letni starzec w Boecji. Jest patronem lekarzy i malarzy. Łukasz - grec. chłopiec urodzony o świcie. Ziemowit nie ma patrona.

Krzyżówka • Brydż • Szachy

- 21 Argument, uzasadnienie konieczności lub słuszności czegoś
 23 Przyrząd do spajania cyną
 25 Szkołki wzór na ikarlinie
 28 Mięsień twarzy
 31 Warzywo
 32 Opad atmosferyczny
 33 Huragan
 34 Jadalny owoc pestkowy
 35 Młodszy od damy
 36 Nadzienie
- 8 Sąsiaduje z Hongkongiem
 9 Ziele
 14 Kosmyk włosów na czubku głowy
 15 Jest nią na przykład filar mostu
 16 Hebrajskie imię żeńskie
 17 Słynne muzeum w Leningradzie
 18 Odmienność, niezgodność
 19 Otwór w płocie lub murze
 22 Nazywa się tak samo jak ktoś inny
 24 Zastępuje łódź ratunkową
 26 Stopień w hierarchii
 27 Śpiew słowika
 29 Energia, wigor
 30 Zamęt

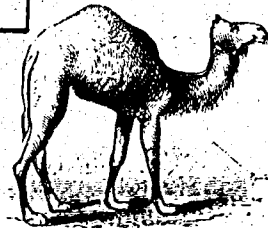
PIONOWO:

- 1 Urojenie, iluzja
 2 Rodzaj zamszu
 4 Młodociany
 5 Opracowywane zestawienia i wykazy
 6 Duch bojowy, woła zwycięstwa

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru

POZIOMO: Pallas, fiasko, frędzla, zdanie, gitara, rozmowa, repeta, sprawa, skład, bednarz, alkierz, Piast, organki, energia, krzak, pianka, damara, suchoty, adwent, kunszt, monolit, ambona, apanaż.

PIONOWO: przerób, lanie, sfera, pęczek, szkoda, fagas, aster, opalacz, podagra, trawnik, pikietka, alergja, szpik, łgarz, datek, odplata, awantaż, rycina, Apollo, niebo, astana, dykta, manna.

- 13 Warowna reprezentacyjna rezydencja w Hiszpanii
 14 Mały owoc używany jako pikantna przyprawa do potraw
 17 Pierwiastek chemiczny, którego nazwa pochodzi od części świata
 20 Przyrząd do mierzenia i określania położenia i ruchów ciał niebieskich

POZIOMO:

- 1 Szał, napad gniewu
 7 Skaza na honorze, wina
 10 Między zimnem a gorącem
 11 Nagły, mimowolny skurcz mięśni
 12 Forma powitania lub pożegnania

BRYDŻ NR 67

ZADANIE

Obie strony przed partią:

K 5   8 3
 A K 9 6 5 4   W   E   D W 10 8
 A D 8   W 6 4 3
 A 5   7 6 4

Jak rozgrywasz 4 kiery po wiście królem trefl?

ROZWIĄZANIE

Masz gotowych 9 lew: 6 kierowych, 2 karowe i as trefl. Szansę na lewę dziesiątką daje kolor karowy, a jeśli on zawiedzie - kolor pikowy.

Pierwszym Twoim obowiązkiem jest przepuścić króla trefl, by przerwać obrońcom komunikację tym kolorem. Po wzięciu drugiej lewy asem trefl, zagraj kiera do stołu, przebij trefla królem atu (bloki atu potrzebne są do komunikowania się ze stołem), ponownie przejdź do dziadka atutem i zagraj waleta karo na impas. Jeśli lewę weźmie N i odwróci w karo, sprawdzisz podział kar i jeśli będzie on 3-3 już wygrasz, jeśli nie - zagrasz na korzystne położenie asa pik.

Natomiast gdy król karo jest u S, to zostanie położony na waleta. Weźmiesz lewę asem,

przejdiesz do stołu atutem i zagrasz karo do osemki w ręku. Oto autentyczna ręka N: piki: A 10 8 2 kiery: 9 3 kara: 9 2 trefle: K D W 9 3 N po wzięciu lewy na dziesiątkę będzie zmuszony wistować w pika lub pod podwójny renons. Koncepcja zagrania w pierwszej lewie karowej bloki ze stołu celem wykorzystania szansy drugiego (singlowego) króla w impasie jest gorsza od proponowanej, gdyż układów: 10 x, 9 x, singlowa dziesiątka lub dziesiątka u N jest znacznie więcej.

DAMA PIK

SZACHY NR 74

ROZWIĄZANIE ZADANIA NR 73

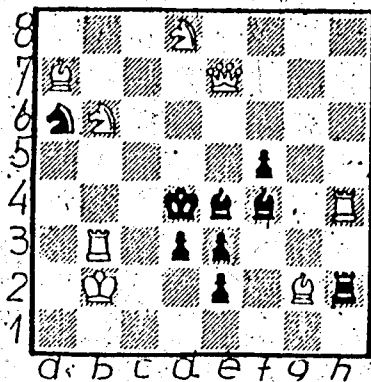
1. We8 - f8!   Sf2 - e4
 2. Sd4 - e3 x
 1. - " - "   Wc3 - f3
 2. Sd4 - c3 x
 1. - " - "   Se5 - f7
 2. Hd4 : f6 x
 1. - " - "   pozostałe ruchy dowolne
 2. Wf8 : f6 x

E. Arłamowski debiutował w "Świecie Szachowym" w 1929 r. Ogółem skomponował około 200 zadań, głównie dwu- i trzychod-

wek. Uzyskał 25 wyróżnień, z czego 10 nagród, w tym 5 pierwszych. Najwięcej komponował w latach 1929-1938, po roku 1945 mało. Przez dość długi okres zajmował się publicystyką i redagował dziła szachowe. E. Arłamowski (jako wyjątek) posiada tytuł mistrza gry szachowej.

ZADANIE NR 74

Wacław Grzankowski. Osr. WARSZAWSKI
 Konkurs Olimpijski 1936 r.
 IX nagroda

Białe zaczynają i dają mat w 2 ruchach. Rozwiązanie w następnym numerze.

GRAORZ

PIGUŁKI PCAG

JEDNEJ PANI WYDAWAŁO SIĘ, że spowodowała trzęsienie ziemi, bo akurat pociągała za łańcuszek w ubikacji, kiedy potężny wstrząs zrównał z ziemią całe miasto. Polish Canadian Action Group przez szereg lat demonstrowała, protestowała, domagała się, organizowała, itd. Nie twierdzimy jednak, jak wyżej wspomniana pani, że to my spowodowaliśmy zmiany, jakie zaszły i zachodzą w Polsce. Niemniej jednak przekazaliśmy do Polski ładnych parę tysięcy dolarów, gościliśmy wielu działaczy Solidarności, patronowaliśmy niezależnej sztuce i kulturze i przez to wszystkim w jakimś, choćby tylko w minimalnym stopniu, pomogliśmy ruchowi demokratycznemu w Polsce. Mamy nadzieję, że protesty i demonstracje nie będą już potrzebne. Tym niemniej nie zamierzamy osiąść na laurach. Polska demokracja - dopiero w powojakach i polska ekonomia - wykrwawiona latami rabunkowej gospodarki podporządkowanej celom politycznym, potrzebują szybkiej pomocy. Pomocy finansowej i pomocy w postaci ekspertów i doradców. Niewątpliwie tacy eksperci się znajdują - niektórzy może nawet wśród Polonii. Ale najbardziej powszechną formą pomocy, pomocy której udzielić może każdy z nas, jest POMOC FINANSOWA. Wiele organizacji polonijnych na całym świecie już wystąpiło z tą inicjatywą i rozpoczęło zbiórki na szeroką skalę. PCAG dołącza się do tej akcji: Zebrane przez nas pieniądze chcemy przeznaczyć na BIEŻĄCE AKCJE RZĄDU TADEUSZA MAZOWIECKIEGO. Tak jak poprzednio - nasze akcje protestacyjne, tak i teraz - zebrane pieniądze, na pewno nie spowodują zasadniczego przełomu. Ale może akurat opłaca pobyt w hotelu jakiegoś eksperta, albo zostaną zużyte na zakup niezbędnego sprzętu i w ten sposób przyczynią się do poprawy sytuacji. Nawet małe datki, pomnożone przez liczbę Polaków za granicą urosną w milionowe sumy. Chodzi zatem, aby zbiórka była powszechna, no i możliwie szybka. Członków i Sympatyków PCAG prosimy o przesyłanie czeków do Polish Canadian Action Group, Box 55, Postal Station "V", Toronto M6R 3A4 z

zaznaczeniem na odwrocie "Pomoc Polsce". Podziękowania w postaci list ofiarodawców będą się ukazywać regularnie w prasie. TRADYCYJNY już kiermasz PCAG "Spotkania Jesienne" odbędzie się w dniach 4 i 5 listopada w podziemiach Credit Union przy Roncesvalles. W sprawie zgłaszania udziału i po informacje prosimy telefonować do p. Zofii Rozwadowskiej, (532-3890). AKCJA KRWIODAWSTWA planowana jest, jak w roku ubiegłym, na 11

listopada. Wkrótce szczegóły w prasie polonijnej. LECH WAŁĘSA prawdopodobnie odwiedzi Toronto 12 listopada.

Po ostatniej Mszy św. za Ojczyznę zorganizowaliśmy spotkanie z ZYGMUNTEM SKÓRZYŃSKIM, Kierownikiem Biura Studiów Polityki Zagranicznej Senatu i Przewodniczącym Konwersatorium "Polska w Europie". Z powodu choroby PIGUŁKI przyjść nie mogły.

Redagują z ramienia Polish Canadian Action Group, Anna i Stanisław Dubiszy, tel. 925-8128. P.O.Box 55, Station "V", Toronto M6R 3A4.

JESIENNE SPOTKANIA

W dniach 4 i 5 listopada 1989 r. w budynku Credit Union przy 220 Roncesvalles Ave. w Toronto
WYDARZENIE ROKU

KIERMASZ POLSKIEGO BIZNESU!

PREZENTACJE • DEGUSTACJE • WYPRZEDAŻ

książek, płyt, kaset, wyrobów ludowych, obrazów, znaczków pocztowych, kosmetyków, ziół, komputerów, innego sprzętu elektronicznego, skór, biżuterii i galanterii artystycznej oraz unikalnych przedmiotów aukcji.

Wszystkich, którzy pragną wykorzystać jedyną okazję zaprezentować i zareklamować przed mikrofonem swój biznes oraz POSIADACZY STARYCH KSIĄZEK, MONET, BIŻUTERII I INNYCH WARTOŚCIOWYCH EKSPONATÓW
PROSIMY O SZYBKIE ZGŁOSZENIE

TEL. 532 - 3890

ORGANIZUJEMY: LOTERIĘ • KAWIARNIĘ • BAR • ATELIER
 • BEZPŁATNĄ DEGUSTACJĘ WYROBÓW POLSKICH SKLEPÓW DELIKATESOWYCH I WĘDLINIARSKICH
 • BEZPŁATNE PORADY W ZAKRESIE: radiestezji, ubezpieczeń, bankowości, inwestycji, opieki społecznej, zakładania i prowadzenia małych przedsiębiorstw, kupna i sprzedaży domów oraz samochodów.

O dalszych atrakcjach poinformujemy w prasie i radiu polonijnym. Zwracamy się z gorącą prośbą o ofiarowywanie fantów na loterię. Zgłoszenia do p. Marii Wicińskiej, tel. 626-1961, po godz. 8 wiecz. Kiermasz czynny w godzinach: sobota od 10:00 do 8:00 wieczorem, niedziela od 11:00 do 8:00 wieczorem.

WSTĘP WOLNY

DOCHÓD PRZEZNACZONY JEST NA POMOC POLSCE.

Z A P R A S Z A M Y !

POLISH CANADIAN ACTION GROUP

CZY WARTO POŻYCZAĆ NA RRSP?

Ostatnio zwróciłam uwagę na reklamę zachęcającą do wzięcia pożyczki aby wpłacić maksymalną kwotę na RRSP. Zdaję sobie sprawę, że jeśli wezmę pożyczkę, to procent, który będę musiała zapłacić będzie wyższy niż procent, który zarobię na depozycie, czyli instytucje udzielające pożyczki zarobią na mnie. Nie jest jednak dla mnie zupełnie jasne, jaką mam korzyść, jeśli się zdecyduję pożyczyć na inwestycję w RRSP. Bardzo proszę o wyjaśnienie.

G.R.

Tak jak przy innych inwestycjach należy rozważyć za i przeciw. Pożyczka aby zainwestować w RRSP jest o tyle korzystniejsza, że inwestując w RRSP korzystamy ze schronu podatkowego. Na przykład pożyczając pieniądze na 13% zainwestuje pani w RRSP na 10 1/2% to rzeczywisty koszt pożyczki wyniesie tylko 2 1/2%. Jeśli Pani stopa podatkowa wynosi 40% i jeśli pożyczę Pani \$7,500, aby włożyć na RRSP, to natychmiastowa oszczędność na podatku wyniesie \$3,000 (podatek ten będzie odroczony aż do przejścia na emeryturę).

Zakładając, że spłaci Pani całą pożyczkę w ciągu jednego roku, to finansowe korzyści z tej operacji funduszami, wielokrotnie pokryją jej koszty. Mimo wyżej wymienionych korzyści pożyczania na RRSP, nie należy tej decyzji podejmować pochopnie. Zanim pożyczymy pieniądze na RRSP należy zadać sobie następujące pytania:

1) Czy jest to rzeczywiście jedyna metoda, aby dokonać maksymalnej wpłaty na RRSP w danym roku? Jeśli posiadamy oszczędności, to o wiele korzystniejsze jest ulokowanie w RRSP własnych oszczędności, zamiast pożyczonych pieniędzy.

2) Czy mamy pewność, że nasz brak gotówki jest tylko chwilowy, i że tę pożyczkę uda nam się spłacić w ciągu najbliższego roku, najdalej dwóch lat?

3) W jakiego rodzaju plan RRSP zdecydowaliśmy się zainwestować?

Obecnie większość inwestycji, nawet tych bardziej ryzykownych, może być zarejestrowana jako RRSP. W związku z tym ważna jest rozsądna lokata kapitału w RRSP, bo nawet znaczne ulgi podatkowe nie wyrównają dużych strat spowodowanych przez spekulacje na giełdzie.

4) Jak szybko mamy zamiar skasować nasz plan RRSP, czy też zamienić go na dochód emerytalny?

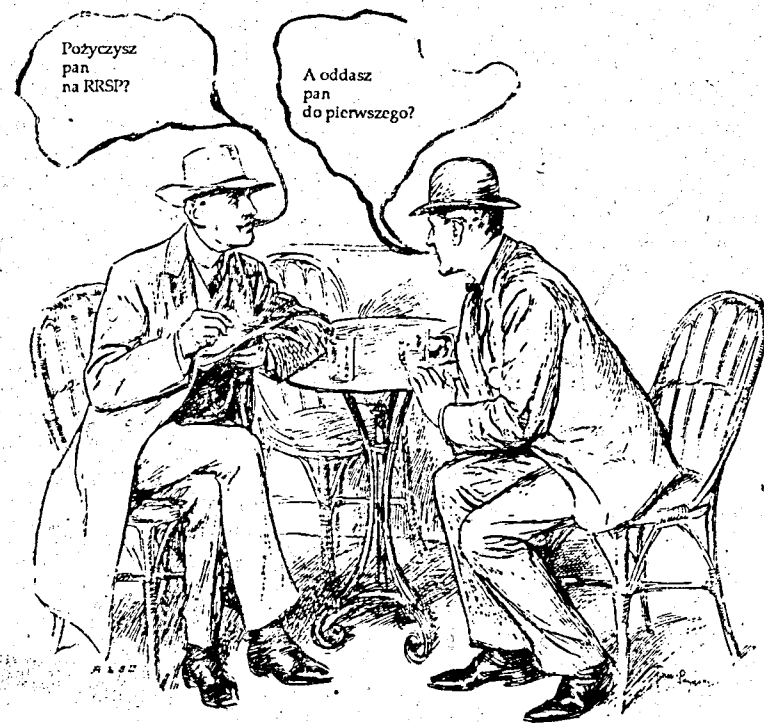
Jeśli planujemy trzymać pieniądze w RRSP przez pięć lat lub dłużej, to wyciągniemy z tego większe korzyści, ponieważ pieniądze w schronie podatkowym akumulują się szybciej. Jeśli natomiast planujemy przejście na emeryturę i zamianę RRSP na dochód emerytalny, czy też skasowanie naszego planu RRSP w ciągu dwóch lub trzech

lat, to pożyczanie na RRSP nie warto jest zachodu.

Warto jest też wziąć pod uwagę, że zachęta, aby pożyczyć na inwestycję w RRSP może zniknąć w roku 1991, o ile zostaną zatwierdzone planowane zmiany podatkowe, które pozwolą dokonać wpłaty w ramach niewykorzystanego limitu na RRSP w ciągu następnych siedmiu lat. Np. w 1991 roku stać Cię będzie tylko na wpłacenie 2000, a masz prawo do 7.500 schronu podatkowego RRSP. Możesz niewykorzystane 5500 z roku 1991 itp. wpłacić w następnych 7 latach.

Na pytania dotyczące ubezpieczeń i planowania finansowego odpowiadam na łamach ECHA lub indywidualnie: telefon 622-1115 lub 746-5270

HALINA BARANOWSKA

PSZCZELA MEDYCYNA

Nie trzeba nikogo przekonywać o pracowitości pszczół i ich ogromnym znaczeniu. Człowiek interesował się pszczołami bez mała od zarania swoich dziejów. Pszczoły dostarczają nam wielu cennych produktów, z których najbardziej znane są miód i wosk. Oprócz nich pszczoły wytwarzają inne produkty mające znaczenie medyczne. W poprzednim odcinku pisałam o wspaniałych właściwościach wzmacniających i przyspieszających powrót do zdrowia mleczka pszczelego rozprzodzanego na rynku kanadyjskim pod nazwą Royal Jelly. Tym razem chcę zwrócić uwagę Państwa na lecznicze właściwości propolisu.

Propolisem nazywa się kit pszczeli, który jest kleistą substancją o kolorze zależnym od typu roślinności, w którym przebywają pszczoły, tak więc najczęściej w kolorze brązowym, żółtym, zielonkawym lub czerwonym. Pszczoły używają kit wszechstronnie: jako spoiwo do przyklejania plastrów miodu do ścian ula, do zaklejania otworów i szpar, do polerowania komórek plastrów i wreszcie do utrzymywania sterylności i higieny w ulu. Propolis bowiem posiada właściwości bakteriobójcze. Świadczą o tym przypadki znalezienia w ulu myszy zażądłonych i tak zakonserwowanych tym preparatem, że nawet po kilku miesiącach ciała ich nie uległy rozkładowi.

Skąd wywodzi się nazwa propolis. Otóż jest to słowo pochodzenia greckiego oznaczające przedmurze miasta. Jak się okazuje, w celu ocieplenia gniazda i poprawy jego sterylności pszczoły budują z kitu barierę zaraz za otworem wejściowym do ula, przez którą muszą przechodzić jego mieszkańcy.

Pszczoły wytwarzają propolis z substancji znajdujących się w szparach drzew szpilkowych głównie żywicy oraz z otoczek ziarn pyłkowych. Propolis składa się z 41% żywicy, 17% wosku pszczelego, 6% wosku roślinnego, 14% substancji lotnych, 10% sub-

stancji garbnikowych i pozostałe stanowi pyłek kwiatowy. Propolis zawiera wiele pożytecznych substancji jak witaminy, proteiny, węglowodany i substancje antybiotyczne. W propolisie występuje cała gama różnych mikroelementów, a także związków o silnej własności biologicznej tak jak gławonoidów, steroli, sterydów i kwasów aromatycznych. Zawiera on też hormon wzrostu oraz inne hormony, dlatego powinien być podawany dzieciom tylko po konsultacji z lekarzem.

Propolis charakteryzuje się aktywnością antybakteryjną, antywirusową, antypierwotniakową i antygrzybiczą. Oprócz tego ma silne właściwości regeneracyjne, znieczulające i wzmacniające cały nasz organizm. Z propolisu wykonuje się cały szereg preparatów leczniczych w formie kropli, emulsji, maści i tabletek.

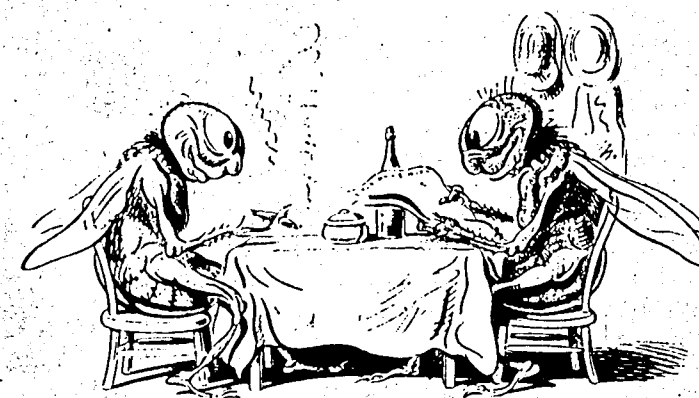
Propolis jest cennym środkiem profilaktycznym jak i leczniczym, ogólnie wzmacniającym i regenerującym. Jest używany do gojenia ran, przy oparzeniach, przy leczeniu opryszczki wirusowej, łuszczyicy i wielu innych schorzeniach. Notowane są sukcesy w leczeniu niektórych bólów mięśniowych i artretyzmie. Propolis stosuje się również przy chorobie wrzodowej, a także przy leczeniu trądzika. Przytoczę tutaj

medyczny raport z Wiednia. Kobieta 45-letnia chorowała od piętnastego roku życia na silną formę trądziku typu acne conglobata. Wielu dermatologów i specjalistycznych klinik starało się jej pomóc stosując głównie antybiotyki i cortisonę. Pierwszym, który spróbował zastosować propolis w tym przypadku, był dr. Edith Lauda z Wiednia. Wyniki jego leczenia okazały się rewelacyjne. Zaledwie w ciągu kilku tygodni nastąpiła wyraźna poprawa: obszary zainfekowanej skóry zaczęły się zmniejszać.

Innym godnym uwagi są sukcesy w leczeniu choroby wrzodowej zapoczątkowane przez dr. Franza Feiksa, dyrektora szpitala Klosterneuburgu w Zachodnich Niemczech. Zaczął on zalecać stosowanie kropli z propolisem na 15 minut przed posiłkiem dodatkowo do normalnego leczenia. Z grupy 186 pacjentów 92% zostało wyleczonych tak, że operacja nie była konieczna.

Czy więc nie powinniśmy być wdzięczni pszczołom, że dostarczają nam tak cennego środka leczniczego?

Dr LIDIA DOBOSZ
TEL. 534-0050

Ciąg dalszy ze str. 25

wśród starych Włochów, on na pewno nie zdaje sobie z tego sprawy, że jest natrętny i naiwny. Wie tylko, że jest Włochem i że baba nie ma nic do gadania. Robi co się jej każe. W jakim świecie on żyje? Gdzie on był przez ostatnie pół wieku? Gorączkowo kombinuję co z tym fantem zrobić, ale nic mądrego nie wpada mi do głowy.

A jednak ktoś, tam na wysokościach, mnie lubi i to nie od wczoraj. Zsyła mi telefon. Komputerowy głos namawia mnie usilnie, abym coś tam kupiła i dobrze, że nie może mnie słyszeć kiedy zaczynam się wdziękować do niego i po polsku szczebiotać, niczym nastolatka. Komputer dawno wygłosił swój program i się wyłączył, ale ja twardo mizdrzę się dalej. Potem powoli odkładam słuchawkę i rozanielonym głosem oznajmiam włoskiemu Karolkowi, że za dwa dni przylatuje mój boyfriend z Polski. Zaczyna mi go być żal. Ten człowiek nie udaje. On jest naprawdę zdruzgotany. Wyszedł bez słowa, popatrzył na mnie jeszcze jak obity pies i już się więcej nie pokazał. Chwilowo czynię zakupy na wszystkich okolicznych placach, własnej unikam jak zarazy.

W pierwszej chwili chciałam napisać Halinie całą prawdę. Po namyśle, zrezygnowałam. Od 10 punktów, za faktyczne oświadczenia, odjęłam 5 punktów za okoliczności. Oddałam je w myśli Halinie za jej szczerą troskę o mnie i niekończącą się serdeczną przyjaźń. Uważam, że tym razem mamy remis!

NINA GEYSZTOR-ZAWIRSKA

KOMUNIKAT

Polska szkoła im. Tadeusza Kościuszki, mieszcząca się w budynku Brockton High School przy Bloor i Duffrin w Toronto, przyjmuje zapisy dzieci w każdą sobotę w godz. 10:00-12:30, od klasy przedszkolnej do klasy ósmej.

Bezpośrednio po lekcjach odbywają się zbiórki harcerskie.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY
Informacje można uzyskać pod numerami: 967-0918; 748-8516; 534-5780.

97-99

PROŚBA

W związku z przygotowaniem książki na temat stosunku władz niemieckich i radzieckich do kultury i sztuki polskiej w latach 1939-1941 (na przykładzie spraw muzealnych, postępowania wobec zabytków architektury oraz w zakresie życia artystycznego) - proszę uprzejmie wszystkich, którzy zetknęli się z jego przejawami o kontakt.

Wszelkie informacje, ale pochodzące od świadków lub uczestników wydarzeń mogą mieć istotne znaczenie, zwłaszcza w przypadku braku lub niedostępności źródeł archiwalnych, co dotyczy przede wszystkim terenów włączonych do Związku Radzieckiego. Będę wdzięczny również za wskazówki bibliograficzne.

Dr Bogusław Mansfeld
Warszawa

DANUTA ROZBICKA N.D.M.D.,

lekarz medycyny, okulista (Polska).
Absolwent Ontario College of Naturopathic Medicine

Leczenie ostrego i przewlekłego schorzeń metodami naturalnymi, takimi jak: zioła, akupunktura, elektroakupunktura, hydroterapia, homeopatia, "Bioelectric Function Diagnosis", wykrywanie choroby w fazie początkowej zakłócenia biopola.

Adres: 425 Jane Str. przy Annette, Suite 3
TEL. 762 - 5697

Pierwsza polonijna
NATUROPATHIC CLINIC
HALINA SROCYŃSKA, M.D., N.D.
LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.

Leczenie środkami naturalnymi.
Zioła • Akupunktura • Homeopatia • Dieta
• Hydroterapia • Fizjoterapia
1595 Bloor St. W. Stacja metra: Dundas West
TEL. 534 - 0050

TIPS Tomasz Iwanowski Professional Services

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI
Systemy alarmowe dla domów prywatnych i firm
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In)
• Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły
TEL. TORONTO 399-9950 (cała doba) i 522-6070
MISSISSAUGA 890-4756, FAX 890-6092

AUDIOFOX
Cable Telephones

MITSUBISHI

Panasonic

CANTEL

Canon

SHARP

NEC

TELEFONY BEZPRZEWODOWE I SAMOCHODOWE

MOTOROLA

CELLULAR

Bell Cellular

72 HOWARD PARK AVENUE
TORONTO, ONTARIO
M6R 1V6
TEL.: (416) 534-9864

PRZEZ WISŁĘ DO KRAJU

Najtańsze ceny paczek drogą morską i lotniczą!
Paczka morska - \$1.60 za 1 kg + \$5
Paczka lotnicza - \$3.70 za 1 kg + \$5
Przekazy pieniężne do rąk odbiorcy i na konta walutowe, sprzęt gospodarstwa domowego.

Ubezpieczenia dla odwiedzających

Samochody "SKODA" 120L 4-biegowa
"SKODA" 135G Coupe 1990

Odbiory paczek z domów w Toronto przez cały tydzień.

W soboty: Brampton, Brantford, Hamilton, Kitchener, Oshawa, St. Catharines, Windsor oraz okolice Toronto.

Międzynarodowe Biuro Matrymonialne

DREAM CONNECTION

posiada ponad 1000 ofert samoinnych. Pań i Panów, głównie z Polski

DREAM CONNECTION

posiada także katalog z informacjami. Piszcie do nas podając odpowiednią grupę wiekową, załączając 7 dolarów.

P.O. Box 566
Sault Ste. Marie, Ont. P6B 6A5

Anita, lat 21
gastronomik

Słoneczna dziewczyna

Polskie dziewczyny pragną na drodze tego ogłoszenia poznać samotnego Kanadyjczyka polskiego pochodzenia. Co tydzień nowa twarz z katalogu biura matrymonialnego. Listy i oferty kierować na Sunshine.

Międzynarodowe
Biuro Matrymonialne

Sunshine

Panie i Panowie!
Posiadamy ponad 300 ofert pań i panów, głównie z Polski, również z Kanady, USA i Europy.
Piszcie do nas po Fotokatalog oraz Informator załączając \$ 5.00.

P.O. Box 11, Station "D"
Scarborough, Ont., Canada
M1R 4Y7

PANI JADWIGA

Soboty od godz. 1 do 2 po poł. CIWCO, hala AM 1250 Oakville, Tel. 691-8789.

Kingsway Meat Products and Delicatessen Co.

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej produkcji, wyrobionych przez wysoko wykwalifikowanych polskich rzeźników według tradycyjnych polskich receptur

CENY KONKURENCYJNE

TOWARY DO POLSKI

- Można DOWOLNIE zesłać skład paczki.
- Dostawy do Polski do 14 DNI.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kg.
- Ceny ważne do 30 września, 1989.
- *UWAGA: Od 1 czerwca do 30 września MANDARYNEK nie wysyłamy.

Ilość	Nazwa towaru	Cena C\$	Razem
---- x 1 kg	Pomarańcze	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Cytryny	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Grzejpruty	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Banany	3.40 =	-----
--- x 1 kg	Mandarynki*	3.40 =	-----
--- x 1 szt.	Ananas	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Orzech kokosowy	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Kiwi	0.80 =	-----
--- 100 g	Czekolada orzechowa	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada mleczna	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada gorzka	1.30 =	-----
--- 125 g	Guma do żucia 20 szt.	1.80 =	-----
--- 1 kg	Chalwa	11.20 =	-----
--- 500 g	Miód - dziki kwiat	2.40 =	-----
--- 250 g	Kawa ziarnista braz.	4.00 =	-----
--- 250 g	Herbata	4.80 =	-----
--- 100 szt.	Herbata ekspresowa	4.80 =	-----
--- 100 g	Kawa "Nescafe"	4.40 =	-----
--- 800 g	Czekolada w proszku	6.40 =	-----
--- 250 g	Rodzynki	1.60 =	-----
--- 200 g	Figi	2.20 =	-----
--- 200 g	Migdały	2.20 =	-----
--- 200 g	Włókni kokosowe	2.20 =	-----
--- 450 g	Pasta czekl. Nutella	3.20 =	-----
--- 1 kg	Kabanosy	12.00 =	-----
--- 1 kg	Polędwica wędzona	14.00 =	-----
--- 1 kg	Baleron	12.00 =	-----
--- 454 g	Szynka w puszcze	4.80 =	-----
--- 340 g	Szynka mielona	2.50 =	-----
Dostawa do domu, ubezpieczenie		C\$	5.50
Załączam Cheque Money Order		Total C\$	
Nadawca:.....			
Odbiorca:.....			

Zamówienia: **EUROPAK INTERNATIONAL**
1547 Merivale Road, Station F. Box 5554
OTTAWA, Ontario K2G 4V0, Canada
TEL.: (613) 728-4446

Arkadia
CAFE
BOOKSTORE

Poleca książki polskie i angielskie
oraz serdecznie zaprasza do kawiarenki
na kawę, herbatę i ciastka.
Nasz adres: **1600 Bloor Street West**
(stacja metra Dundas)
TEL. 533-8011
Godziny otwarcia - poniedziałek 12.00 - 18.00,
wtorek - sobota od 10.00 - 20.00

zaufaj nam
**BALTIC HOME
RENOVATION**

- Malowanie • Renowacje
kuchni i łazienek
  - Wykładziny
  - Ścianki działowe
  - Krycie dachów
  - Tynki
- 848 - 9505**

**UNICAR
AUTO COLLISION
& Paint Centre**

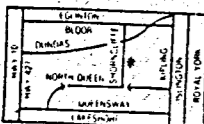
Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd.
Mamy wyposażenie, które pozwala na naprawę
takich samochodów jakich inne warsztaty nie chcą
nawet oglądać.

- naprawy powypadkowe • malowanie
- prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją

MIAŁEŚ WYPADEK?
PAMIĘTAJ! Możesz wybrać nas. To dobry wybór.
Bezpłatne kosztorysy napraw • Całkowite
rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi

- Holowanie • Samochody zastępcze na czas naprawy.

Duża zniżka na kompletne
malowanie

(416) 239-7377

**DODGE CHRYSLER
COOKSVILLE**

Dundas St. E., Mississauga
Finansowanie nowych
i używanych samochodów
6.9%*

Samochody nowe 7 lat lub
115.00 km gwarancji
i około 100 używanych różnych marek.
Zakup, dogodne finansowanie, rejestracja i naprawy
na miejscu. Mówimy po polsku. U mnie kupisz także prawie
nowe samochody firm: Ford, Toyota, Mazda, Nissan,
Volkswagen, GM i inne.

**KRZYSZTOF (KRIS)
SZAFRANSKI**

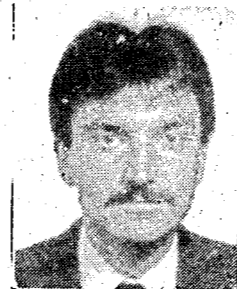
Zanim przyjdiesz - zadzwoń!
BIURO: 279-3031 DOM: 279-1830
* na rok do 10 tys. dolarów

TOYOTA

TERCEL • CAMRY • COROLLA • CRESSIDA
CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
zanim podpiszesz transakcję kupna
nowego samochodu!
DO ZOBACZENIA!

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
(tuż obok przystanku metra)

**Jack
KLIMCZAK**

Tel. 481-5216
dom: 762-9421

Arnold Penk

Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

ADDISON ON BAY LTD.
SALES & LEASING
832 Bay St. (przy College), Toronto, Ont.

oferuje

Nowe samochody 89 i 90.
Posiadają 3-letnią gwarancję na wszystko
10,9%
na niektóre modele

Wielka wyprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu i szerokiej ofercie nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż i pożyczkę, poleca tanie ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym; trzeba wiedzieć z kim przeprowadzić tak poważną transakcję. ARNOLD PENK został wyróżniony przez GM jako Gold Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Do wszelkich informacji uprasza się dzwonić: **964-3211** lub do domu:
731-0757 o każdej porze, podając nazwisko i numer telefonu.

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW
inż. **ANDRZEJ BOGUCKI** **ANDRZEJ KOZIARSKI**

Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów
amerykańskich i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

Naprawa hamulców \$ 49.99 Wymiana oleju + filtra \$ 17.99
(przód lub tył) + części (do 5 litrów oleju)

1541 - A The Queensway,
Toronto, Ontario M8Z 1T8 **252-0226**

Najlepiej zadbasz
o silnik - używając

KAPITALNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem
objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

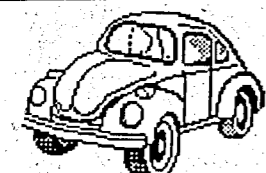
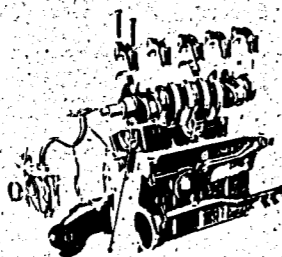
Stan Ignakiewicz 30 LAT PRAKTYKI Leszek Kraska

KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW
KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowym i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazjna sprzedaż części zamiennych do silników

FORTE zabezpieczy Twój motor

537-2529 483 DUPONT STREET (przy Bathurst) 537-5857

**AUTO DRIVING
SCHOOL
The Helpful
Professionals**

**Wojtek
Antczak**

Licencjonowany instruktor
jazdy udziela lekcji oraz
przygotowuje do egzaminów
państwowych (Kat. "G")

270-8145
res.
536-5454
bus.

900 Dufferin St. ste 215
Toronto, Ontario

**POLONEZ DRIVING
SCHOOL**

Licencjonowany instruktor udziela lekcji
i przygotowuje do egzaminów na prawo jazdy
kategorii G

TEL. 242-8462

ZDZISŁAW PAŃSZCZYK

Wszystkie naprawy samochodowe.

Specjalne ceny

Certyfikaty au: - \$29.95
Hamulce tyne - \$59.95
Hamulce przednie - \$84.95
Tłumiki od \$40.05
(Installed, Lifetime Guaranty)

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwkorozyjna
- Większość napraw w 30 minut
Bezpłatna inspekcja

251-2203, po polsku 274-8229
Throway Muffler & Brakes Centre
3090 Lakeshore Blvd. W.

UBEZPIECZENIA

JERZY SZEMPLIŃSKI

- Splaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

DO YOU KNOW?
- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

Planowanie finansowe i ubezpieczenia

- LIFE INSURANCE - na życie
- DISABILITY - chorobowe
- MORTGAGE - hipoteczne
- GROUP, BUSINESS - handlowe
- RRSP, ANNUITY - emerytury
- VISITORS - dla odwiedzających

Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 222-6525 Dom: 858-0129

Andrzej Krysiak

Mutual of Omaha Insurance Company

- n \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- n plany finansowe zabezpieczające dzieci
- n plany emerytalne RRSP
- n ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

Halina Baranowska MA, A.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.

suite 531, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8

TEL. bus. 622-1115

AUTHORIZED DEALER

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.

TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:

DOMY

SAMOCHODY

KOMERCYJNE

SKLEPY

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

ARCHITEKT

Jadwiga

Kalinowska-Kowalik

wykonuje projekty:

- nowych obiektów
- rozbudowy i remontów z uzyskaniem zezwolenia na budowę

TEL.: 665-9710

Lech Prusiński NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ

W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie

—niezależnie od ich obecnego statusu—że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

Skorzystaj z być może ostatniej szansy uzyskania pobytu stałego w Kanadzie.

Bardzo przystępne ceny i indywidualny serwis.

Biuro prowadzone przez byłego kierownika polskiego programu w Departamencie Imigracji

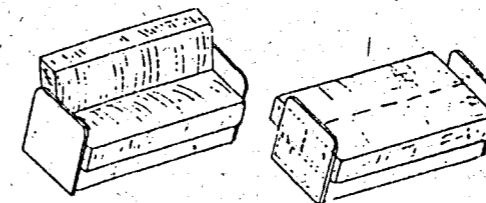
LINDA LEVER
Associates Inc.
86 Parliament St.
TORONTO, Ont.
M5A 2Y6

(416) 866 - 7996

po polsku

(416) 532 - 4065

POLSKIE WERSALKI z pojemnikiem na pościel i tradycyjną włosianą tapicerką DOBRA CENA - SZYBKI SERWIS

HOME-DOM
246 - 9223

- Zabiegi regenerujące, oczyszczające • Masaż, makijaż, henna • Usuwanie włosów z twarzy i ciała
- Manicure, pedicure • Porady DLA PAŃ I PANÓW
- w wykonaniu dyplomowanej kosmetyczki

KRYSTYNY

20% zniżki z kuponem

438 - 4141

1583 Ellesmere Rd.
at McCowan, Scarborough

Dr. JOLANTA JASTRZEBSKA lekarz ogólny

- Choroby skóry
- Choroby dzieci

Przyjmuje od pon. do piątku od 13 do 19:39, w soboty od 9:30 do 13.
TEL. 588-7878
2333 Dundas Str. W. 404

KLINIKA PROTEZ DENTYSTYCZNYCH

4 Wall Ave. (Toronto)

(Hwy 401 i Weston Rd.)

URSZULA L. BAUMAN, D.T.
przyjmuje codziennie i w soboty
TEL. (416) 245-7168

PERFECT FLOORS

Układanie, cyklinowanie, bejcowanie i lakierowanie oraz drobne naprawy wszystkich rodzajów podłóg drewnianych.
Ceny przystępne, wycena za darmo.

TEL. 663 - 4085

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION

Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

VIDEO z POLSKI
☎ (416) 769-7868
66 Oakmount Rd. Ste. 1211
Toronto, Ontario, M6P 2M8

KLUB SAMOTNYCH SERC

organizuje spotkania dla osób samotnych powyżej 30 roku życia.
Dzwoni w godzinach 11 - 20
Informacji udziela się po polsku
TEL. 633-4469
ANNA

HOROSKOPI - PORADY ASTROLOGICZNE

Charakterystyka osobowości, dobór partnera, prognozowanie przyszłości.
Porady prowadzone przez astrologów z wieloletnią praktyką.
TEL. 925 - 7974

CHCESZ POZNAĆ

swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać? Może pomoże Ci w tym wróżba z kart.
Dzwoń
633 - 4469
prosić Anię

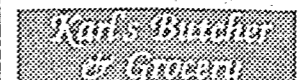

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

ANKA & PETER

2374 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
Tel. 769-4488

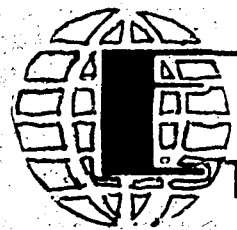
Zdjęcia i portrety na różne okazje

właściciel: Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa, wędliny własnego wyrobu, smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze.
105 Roncesvalles Ave.
TORONTO

KEY PARALEGAL

Low Cost Divorce/
Tani rozwód bez problemu
Ang. pon.-piątek,
polski pon. i środa 6-8 wiecz.
TEL. 626-5245

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd

185 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL. (416) 536-3554/6991
(naprzeciwko Credit Union)

POD FACHOWYM I DOŚWIADCZONYM KIEROWNICTWEM

AIR CANADA RENATY OKOŁO-KUŁAK

BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI od \$ 599.00 (cena w obie strony)
BILETY LOTNICZE, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski
i wszystkich krajów świata liniami AIR Canada, Lufthansa, Finair, KLM, Air France
i innymi

PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA
Atrakcyjne WAKACJE i ciekawe WYCIECZKI po przystępnych cenach (Hawaje,
Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)

Wysyłamy PACZKI ŻYWNOSCIOWE i artykuły pierwszej potrzeby do Polski
UBEZPIECZENIA dla przybywających z wizytą do Kanady od \$ 121,50 za 3 miesiące
Złatwiamy wszystkie FORMALNOŚCI WIZOWO-PASZPORTOWE
AKTA NOTARIALNE, legalizacje, tłumaczenia
Upoważniony dealer PEKAO: pieniądze na konto "A", bony, gotówka, samochody —
szybka dostawa, sprawna i uprzejma obsługa

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA
TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE
ZAPRASZAMY

Tel. (416) 536-3554/6991

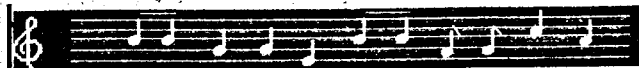
FUR of CANADA Manufacturers of Fine Furs

Posiada do sprzedaży futra, kurtki.
Wykonujemy wszelkiego rodzaju przeróbki, reperaturę
czyszczenie.

Wszystko to po atrakcyjnych cenach oferuje

BEN GONDEK

345 Adelaide St. W., Suite 602 Tel. 349-7871

nowo otwarty sklep

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm
europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurlitzer
NAJNIŻSZE CENY I PEŁNA GWARANCJA
MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY
Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin
i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie

Nowy adres i telefon:

2993 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Tel. 761-9612

Wznowienie spotkań
z bioenergoterapeutą
WŁADYSŁAWEM
KREOWSKIM

Toronto, 15.10.89
2282 Lakeshore Blvd. W.
Kitchener, 21.10.89
155 Ahrens West
Montreal, 28.10.89
2550 Gascon
Windsor, 5.11.89
1275 Langlais

Początek spotkań g. 10 rano!
SKORZYSTAJ Z DARU,
POPARTEGO 10-LETNIM
DOŚWIADCZENIEM,
PRZYNOSZĄCEGO ULGĘ
W CIERPIENIACH
FIZYCZNYCH
I EMOCJONALNYCH

FIRMY PRZEWOZOWE

JANOSIK I MIRA TRAVEL

polecają swoje usługi w zakresie przewożenia
osób na trasie

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Jedyna firma przewozowa
posiadająca 2 samochody.

Czas zabierania i rozwożenia o połowę krótszy.
Obsługujemy również trasę na zachód od
Toronto, wzdłuż 401 do London.

TEL. 247 - 0817 lub 421 - 3591

DWA DOBRZE ZAOPATRZONE SKLEPY MIĘSNE
W KITCHENER

WALESA'S MEATS & DELI

331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383
270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666
Pieczywo, wędliny, sery, słodczyce, gazety,
świeże mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni.

PRZEWÓZ PASAŻERÓW

**TORONTO - MONTREAL -
TORONTO**

MIRAPOL-URAND

CORPORATION

• Serwis pod dom • Bezpłatny
posiłek • Bezpłatna rezerwacja
biletów LOT • Zniżka za przewóz
dla rodzin i emerytów • Firma
rejestrowana i ubezpieczona
• NAJNIŻSZE CENY

TEL. 566 - 1679

ADWOKACI

MALICKI and MALICKI
Marek S. Malicki
Adwokat

3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6
TEL. 279 - 6250

Złatwia sprawy:
- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy
matrymonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki

Czwartki 6 - 9 pm.

226 Roncesvalles Ave. Toronto

... przychodzi z pomocą
każdemu,
kto ma problemy
z prawem karnym
Auto - 580-6445

adwokat

KRZYSZTOF PREOBRAŻENSKI

dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:

99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL

Polski Program Radiowy

ECHO OJCZYZNY

prowadzony przez Krystynę Piotrowską
dla Polonii i o Polonii.

- ★ Wiadomości z Polski
- ★ Informacje o życiu i działalności
środowiska polonijnego w Toronto,
Kanadzie i na całym świecie
- ★ Wywiady z politykami, ludźmi nauki
i rozrywki
- ★ Muzyka i piosenka
- ★ Koncert życzeń

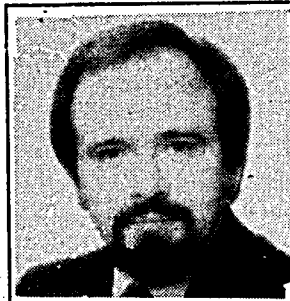
Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano, w sobotę
magazyn muzyczno-rozrywkowy na fali
CHIN AM 1540 stereo od godz. 22:00-23:00

RE/MAX

Professionals INC

NIERUCHOMOŚCI

- SPRZEDAŻ
- KUPNO
- FINANSOWANIE
- INWESTYCJE

ALEKSANDER OKOLO-KULAK

ASSOCIATE BROKER

TEL. 232-9000 dom: 626-0532

**UDZIELI FACHOWEJ I RZETELNEJ PORADY
WE WSZELKICH SPRAWACH ZWIĄZANYCH
Z KUPNEM I SPRZEDAŻĄ DOMÓW**

227 VODDEN STR.
BRAMPTON, L6V 1N2**DANUTA MAJEWSKA**

Sales Representative

Kupno - Sprzedaż

Bezpłatna porada i wycena domów

D z w o Ń

biuro: 457-5800 cała doba

dom: 792-0866

OKAZJA! 174,900 Brampton - bardzo ładny dom szeregowy na własnym gruncie bez opłat condominium, 2 min. do autostrady 410 - do nabycia od zaraz.

ROYALLEPAGE REAL ESTATE SERVICES LTD, REALTOR

247-7884;

dom. 249-2958

Dzikka Skretkowska

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem kupnem i sprzedażą nieruchomości

• Dundas-Scarlett - połówka 2-piętrowa, 3-sypialniowa. Piwnica wykończona na przystosowaną do wynajęcia, \$249 tys.

• Brampton. Połówka bungalow na dużej działce, 3-sypialniowa z wykończoną piwnicą, \$204 tys.

• Etobicoke - 3-sypialniowe bungalow, 2 łazienki, z częściowo wykończoną piwnicą, na dużej działce. Cena \$234 tys.

• Etobicoke - condo 3-sypialniowe, 2 łazienki, sala gimnastyczna, sauna, tennis court, 5 minut do metra.

Homelife
Realty Associates
TEL. 897-9555

Rzetelna pomoc przy kupnie,
sprzedaży i finansowaniu
nieruchomości

ANNA KRYSIAK

TEL. dom 858-0129

Mississauga - Meadowvale - elegancki, nowoczesny townhouse położony w małym pięknym kompleksie otoczonym parkiem. 3 sypialnie, 2 łazienki, bardzo duża kuchnia, family room z wyjściem na obszernie patio, 2 balkony, garaż. Cena \$ 181.900
Brampton - nowe luksusowe condominium: 3 sypialnie plus solarium i balkon (1600 sq.f.), 2 pełne łazienki (marmurowe kafle). 24 godziny security. Cena \$173.900.

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCIBEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ**HENRY****A. RASTON**

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022

1600 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A7

METRO TORONTO
Sprzedaż-kupno, wynajem
domów, interesów
i apartamentów.
Solidna i fachowa pomoc w
złatwianiu formalności
prawnych i finansowych

Kamil KOWALCZYK

Tel. biuro: 536-5000

dom: 247-2658

- 203 Parklawn Rd. - Okolice Berry Rd. - piękne 4-sypialniowe bungalow, budowane na specjalne zamówienie właściciela. Dodatkowe 3 sypialnie w basemencie. Garaż na dwa samochody. Działka 44 x 140. Cena okazjna TYLKO \$ 379,000.
- Fern Ave. - 3-sypialniowa połówka, z możliwością apartamentu w piwnicy. tylko \$229,000.
- Royal York/Eglinton - 3-sypialniowe bungalow, \$380,000.
- Restauracja/Hamburger - znakomita okazja dla rodziny. TYLKO \$30 tys. wpłaty.
- Lakeshore Blvd./Parklawn Rd. - wolno stojący dom z mieszkaniem dla właściciela, plus możliwość wynajmu. Cena wywoł. \$243,000.
- 1 sypialniowe mieszkanie do wynajęcia w High Park (prywatny dom), \$680 miesięcznie.

SKARB NARODOWY

Komitet Skarbu Narodowego w Toronto, przypomina Polonii, że miesiąc październik jest miesiącem Skarbu Narodowego.

W tym roku przypada 40 rocznica założenia Skarbu Narodowego, by uczcić tę rocznicę, Komitet Skarbu Narodowego w Toronto, organizuje BANKIET 40-lecia Skarbu Narodowego.

Bankiet odbędzie się w sobotę dnia 14 października br. w Domu SPK 206 Beverley St. - początek godz. 18.00.

Apelujemy do Polonii o wzięcie udziału w tym bankiecie, by w ten sposób poprzeć prace legalnego Rządu R.P. na Uchodźstwie w Londynie.

Cena biletu wstępu - \$25.00 od osoby. Po bankiecie - zabawa taneczna.

Zgłoszenia na bankiet prosimy kierować na adres:

Mr. Stanisław Miczek - Prezes Org. Wet. Polskich - 2 Korpusu - 2032 Dundas St.W. - Toronto, Ont. M6R 1W6. Czeki wzgl. M.O. prosimy wystawiać na: POLISH NATIONAL FUND - BANKIET.

W dniach od 15-22 października br., jak co roku, odbędzie się TYDZIEŃ SKARBU NARODOWEGO - zbiórka pieniężna zostanie przeprowadzona przed polskimi kościołami w niedzielę dnia 22 października.

Rodaku - poprzyj Skarb Narodowy. Pamiętaj o tym, że Rząd R.P. na Uchodźstwie rezydujący w Londynie, od 50 lat reprezentuje legalne władze Rzeczypospolitej Polskiej i nie skończy swej działalności, dopóty - dopóki w Polsce nie odbędą się demokratyczne wybory bez udziału komunistów.

Czeki, wzgl. M.O. prosimy wystawiać na:
POLISH NATIONAL FUND - c/o Mr. Jan Kwaczek
42 Bemersyde Drive, Etobicoke, Ont. M9A 2T2

KOMITET SKARBU NARODOWEGO
W TORONTO

The Polish Canadian Society of Music
Polsko-Kanadyjskie Towarzystwo Muzyczne

presents

MUSICA ANTIQUA

Chamber Orchestra

Maciej (Matthew) Jaskiewicz
Conductor

and

Kinga Mitrowska - Soprano

in

E. Elgar - Serenade for Strings Op. 20
W.A. Mozart - Eine Kleine Nachtmusik
S. Rachmaninoff - Vocalise
E. Grieg - Holberg Suite

Friday, October 27, 1989, 8 pm,
Church of the Redeemer, 162 Bloor St. West (at Avenue Rd.).
Tickets: \$9 and \$7 for Society members. For information, call 922-9913.

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

otwarta
CODZIENNIE od 10 do 2.30 po poł. i od 7.30 do 9 włączór
WTORKI tylko od 10 do 2.30 po poł.
oraz SOBOTY od 10 do 12.30

Konta depozytowe...	8 1/4% rocznie
Specjalne konta depozytowe... (minimalny depozyt \$ 5.000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	7 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty...	8 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty (min.\$ 50.000)...	9 1/2% rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	10 1/4% rocznie
6-miesięczne certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
1-roczone certyfikaty...	10 1/4% rocznie
1-roczone certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
3-letnie certyfikaty...	10 1/4% rocznie
3-letnie Non-redeemable...	10 1/3% rocznie
3-letnie certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
R.R.S.P.	
Demand Deposit...	11% rocznie
1-roczone Term Deposit (min.\$ 10.000) ...	10 1/2% rocznie
3-letnie Term Deposit (min. \$ 10.000) ...	10 1/2% rocznie
R.R.I.F.	11% rocznie
Pożyczki personalne...	16 3/4% rocznie
Pożyczki hipoteczne... (\$ 50.000 ubezpieczone na życie)	12 3/4% rocznie
Line of Credit	17 1/4% rocznie
OHOSP	11 % rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

POL-ART DISTRIBUTION CENTRE

c/o EVERYTHING VIDEO

925 Rathburn Rd. E.

MISSISSAUGA, ONTARIO, L4W 4B7

(416) 848-1020

FAX (416) 848-4296

WYŁĄCZNY PRZEDSTAWICIEL FIRMY CONTAL INT-INC. W KANADZIE OFERUJE BOGATY WYBÓR KASET VIDEO. Z NAGRANIAMI POLSKICH FILMÓW, KABARETÓW ORAZ SPEKTAKLI TEATRALNYCH.

PONAD 100 TYTUŁÓW, DOSKONAŁA JAKOŚĆ TECHNICZNA, ATRAKCYJNE OKŁADKI SĄ NIEZBĘDNYM ARTYKULEM W KAŻDEJ WYPOŻYCZALNI VIDEO LUB ZNAKOMITYM PREZENTEM NA KAŻDĄ OKAZJĘ ZAINTERESOWANYM WYSYŁAMY BEZPŁATNY KATALOG

POSZUKUJĘ murarzy na budowę, dzwonić wieczorem, TEL. 665-6419

MŁODY mężczyzna z zawodu elektryk, szuka pracy, TEL. 630-2380

KRAWCOWA wykonuje tanio szycie na miarę i przeróbki, Jane St. TEL. 630-2380

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem w własnym domu w Mississauga, TEL. 275-0813

POSZUKUJĘ pracy w środy i czwartki. Mam doświadczenie w szyciu spodni i pracy w kuchni, Jezy, tel. 240-0540

DWÓCH mężczyzn oczekujących na pobyt stały podjęcie prace przy naprawie samochodów, spawanie albo inną, TEL. 891-2658

POTRZEBNA pani do lekkich domowych prac na 5 godzin dziennie, okolica High Park, TEL. 588-2738

POTRZEBNA opiekunka dla 16-miesięcznego dziecka, z zamieszkaniem, Okolice Downtown, TEL. 362-7666 Sasza

POTRZEBNA opiekunka do 2,5-letniej dziewczynki i lekkich prac domowych od zaraz, Clarkson Mississauga, TEL. 823-2342 po g. 18

ZAOPIEKUJĘ się starszą osobą lub dzieckiem dochodząc lub u siebie w domu, Lansdowne i St. Claire, TEL. 658-1018 Małgorzata

POTRZEBNA pani dochodząca do dwójki dzieci w Scarborough - Markham i Lawrence, godziny pracy od 7:30 - 4:30, poniedziałek - piątek, TEL. 439-7431, wiadomość na maszynie

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem po południu w Scarborough, Dzwonić wieczorem, Elżbieta, TEL. 439-9662

MECHANIK samochodowy, kierowca ze stałym pobytem szuka pracy, TEL. 823-7435

POTRZEBNA niepaląca pani w średnim wieku do opieki nad dziećmi w wieku szkolnym, prowadzenia domu, z zamieszkaniem w Thornhill, TEL. 881-3473 Sara, wieczorem 830-1030.

40-LETNIA kobieta posiadająca SIN i znajomość księgowości z Polski oraz podstawowy angielski szuka stałej pracy, TEL. 537-5906

ZLECENIA pracy chałupniczej (składanie zabawek, wykańczanie ozdób choinkowych, wykonywanie śliniaczków dziecięcych - w domu możesz zarobić nawet do 700 dol. tygodniowo). Po informacji kopertę z adresem zwrotnym, znaczkiem i pięcioma dolarami oraz dopiskiem, co wybięraz - przesyłaj na adres: Box No 45017 NYCC PO 5130 Yonge Street, North York, Ontario, M2N 6N2.

ZAOPIEKUJĘ się dziećmi u siebie w domu w Mississauga, Okolice Dundas i Hurontario, TEL. 897-9221

MŁODY człowiek oczekujący na pobyt stały poszukuje pracy, TEL. 897-6321

KOBIETA lat 36 poszukuje pracy, przyjmie także sprzątanie, TEL. 236-0182 Proszę dzwonić po g. 20.

MŁODY mężczyzna poszukuje pracy, zna trochę angielski, TEL. 588-0277, proszę dzwonić o g. 17.

POTRZEBNA dochodząca pani w średnim wieku do dwójki dzieci od zaraz, Okolice południowe Etobicoke, TEL. 255-4078

POTRZEBNE osoby do sprzedaży przedmiotów wartościowych. Dobra znajomość angielskiego konieczna. Proszę dzwonić o każdej porze, TEL. 266-6922

KRAWCOWA przyjmie szycie miarowe, TEL. 630-2380

KREŚLARZ projektant posiadający SIN poszukuje pracy, TEL. 924-3994

MŁODY doświadczony kreślarz z praktyką na budowach, oczekujący na pobyt stały podjęcie każdą pracę, TEL. 247-8430 Marcin

MECHANIK maszyn szyjących i dziewiarskich z wieloletnią praktyką poszukuje pracy, Stanisław, TEL. 279-9071

SKLEP z biżuterią i dodatkami damskimi zatrudni doświadczoną ekspedientkę na cały lub pół etatu. Potrzebne referencje, NATASZA, TEL. 361-1429

POTRZEBNA dochodząca kobieta do pomocy 1 dorosłej osobie, Okolice Bathurst i Eglinton, TEL. 226-1719

DOBRE gotuje, rzetelnie sprzątam, posiadam referencje i kanadyjskie doświadczenie, TEL. 625-8272

FREZER z ogólną znajomością warsztatu mechanicznego oraz ślusarz narzędziowy potrzebny od zaraz, Brampton, Tel. 792-0969 lub 452-1716 po 7 wiec.

POTRZEBNA osoba z ubyciem warsztatowym potrafiąca obsługiwać frezarkę i tokarkę. Tylko z zezwoleniem na pracę (SIN). Wysokość wynagrodzenia w zależności od umiejętności. Podstawowy rosyjski i angielski, TEL. 850-3159 prosić Michael.

MĘŻCZYZNA poszukuje pracy. Proszę dzwonić po 19 240-0540

MŁODY mężczyzna podejmie każdą pracę po południu. Najchętniej North York. Mam zezwolenie na pracę, TEL. 235-0738 7pm - 8 pm

STOLARZ z kanadyjskim doświadczeniem poszukuje pracy, TEL. 261-8916 po 19

SPRZĄTAM szybko, solidnie biura, domy, apartamenty, TEL. 763-3844 wiecz.

POTRZEBNA pani do opieki nad dwójkiem dzieci z zamieszkaniem, TEL. 438-1630, wieczorem.

POTRZEBNA kobieta do opieki nad dzieckiem i lekkiej pracy domowej z zamieszkaniem, TEL. 739-8834

POTRZEBNI wykwalifikowani malarze, TEL. 540-2020

OCZEKUJĄCY na pobyt stały hydraulik szuka pracy, TEL. 567-5117 wiecz.

MŁODY mężczyzna z podstawową znajomością angielskiego podejmie każdą pracę, TEL. 693-0279

KOBIETA poszukuje pracy chałupniczej, TEL. 599-0661

POLKA, oczekująca na pobyt stały poszukuje pracy. Podstawowa znajomość angielskiego, TEL. 896-3577

NOWOŚĆ ŚWIATOWA. Rewelacyjna kamera 3-D. Doskonala możliwość dochodu na cały etat lub pół, TEL. 234-8192

MŁODY mężczyzna, oczekujący na pobyt stały, posiadający doświadczenie prac na budowie podejmie każdą pracę, TEL. 276-6942, po 10 wiec.

POTRZEBNA KOBIECY do pracy w magazynie do rozpakowywania i rozwieszania odzieży, Rexdale-Hwy 27 - Beinfeld, Part time i full time. Potrzebny SIN i podstawowa znajomość angielskiego, TEL. 674-0203 prosić Ninę

POTRZEBNI pracownicy na budowę, wyznaczony SIN, TEL. 544-4928 (Hamilton)

MŁODA dziewczyna ze znajomością angielskiego poszukuje pracy, TEL. 963-8810

MĘŻCZYZNA przyjmie pracę do domu w każdej dziedzinie, Mississauga, 99-101 TEL. 275-0813

POTRZEBNA opiekunka do 8-miesięcznego dziecka, Okolice Yonge & Steeles. Znajomość angielskiego konieczna, TEL. 886-3884 p g. 18

32-LETNI mechanik, kawaler bez nałogów z kanadyjskim prawem jazdy szuka pracy, Zbyszek, TEL. 279-9071

PILNIE potrzebna pani do samotnej osoby i pracy domowej, z zamieszkaniem na miejscu, Dufferin/Overbrook, 132 Shaftesbury Str., Downsview, TEL. 667-8023 (Helen), 630-3058

MATKA 3-letniej dziewczynki zaopiekuj się dzieckiem we własnym domu, Dixie Burnhamthorpe, Mississauga, TEL. 624-5535

MALARZ samodzielny, odpowiedzialny za duży doświadczeniem kanadyjskim przyjmie każdą pracę z zakresu malarstwa i tapetowania. Posiadam narzędzia i samochód, TEL. 423-2830, proszę zostawić wiadomość na maszynie

POSZUKIWANA pani do opieki nad 8-miesięcznym dzieckiem, z zamieszkaniem na miejscu w Orillia, Ont. (1 godzina jazdy od Toronto), TEL. (705) 326-5315

WETERYNARZ z Polski podejmie każdą pracę w Toronto lub okolicach, Tel. (519) 746-2608.

FRYZJERKA oraz manikurzystka POTRZEBNA do nowo otwartego salonu damskiego, Bloor i Jane. W sprawie terminu interview proszę dzwonić, TEL. 769-3020

DOCHODZĄCA pani do opieki nad dziećmi potrzebna, Mississauga, Okolice Bloor & Dixie, TEL. 625-6173 po g. 16

POTRZEBNA dochodząca opiekunka do dwójki 5-miesięcznych dzieci, znajomość angielskiego lub francuskiego wymagana. Dobra praca, wschodnia dzielnica miasta, Cobwell, Prosić Kathline, tel. 469-4771

MŁODA kobieta oczekująca na pobyt stały poszukuje pracy z możliwością zamieszkania, TEL. (519) 741-9032

POTRZEBNA odpowiedzialna niepaląca kobieta do prowadzenia domu chętnie z zamieszkaniem, TEL. 847-7599

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem, okolice Hurontario-Dundas, TEL. 279-7378 przed południem.

OGŁOSZENIA O PRACY

Zamieszczamy 3-krotnie bezpłatnie.

Proszę dzwonić od czwartku do

poniedziałku, TEL. 747-6034

POMÓŻ POLAKOWI ZNALEŹĆ PRACĘ
ZGŁOŚ WOLNE MIEJSCA

MŁODY mężczyzna poszukuje pracy. Informacje proszę zostawić na maszynie, TEL. 537-0003

MŁODA kobieta podejmie każdą pracę, TEL. 739-8301

POSZUKUJĘ pracy chałupniczej z wyjątkiem szycia, Brampton, tel. 455-6422

POTRZEBNA osoba do podawania do stołu w domu starców w Scarborough - St. Claire/O'Connor. Godziny pracy od 10:30-6:30, 7 dol. na godzinę. Podstawowy angielski + SIN konieczny. Dzwonić po 17, TEL. 225-7332

MALOWANIE oraz układanie glazury i marmuru z dużym doświadczeniem, TEL. 251-7046

PANI do prowadzenia domu i gotowania dla trzech dorosłych osób potrzebna, TEL. 925-8128 proszę zostawić wiadomość na maszynie

ODPOWIEDZIALNA i sumienna pani poleca swoje usługi w zakresie sprzątanego apartamentu lub domu, Dzwonić do Krystyny, tel. 247-4917

POTRZEBNA kobieta do prowadzenia domu i opieki nad 4-letnim dzieckiem, TEL. 498-4078

NOWO przybyły podejmie każdą pracę, TEL. 569-2135

POTRZEBNE odpowiedzialne osoby do pomocy w prowadzeniu biznesu, TEL. 752-5161 wiadomość zostawić po polsku, Krystyna.

ELEKTRYK z dużym doświadczeniem, posiadający SIN szuka pracy na weekendy lub w tygodniu - Richmond Hill, Proszę dzwonić sycia, TEL. 338-1881

POTRZEBNA pomoc do piekarni, od 7 do 3, TEL. 749-5997

HYDRAULIK oczekujący na pobyt stały z 15-letnim doświadczeniem, solidny, uczciwy, Proszę dzwonić po 8 wiec, TEL. 767-1376

POTRZEBNA pani do opieki nad dzieckiem i lekkiej pracy domowej, Dwarazy w tygodniu - Richmond Hill, Proszę dzwonić po 4 po poł, TEL. 764-3319

KOBIETA podejmie pracę wieczorami oraz w soboty i niedziele w Scarborough, TEL. 439-9806

NOWO przybyły poszukuje pracy, Prosić Adama po godz. 10 wiec, TEL. 925-7974

POTRZEBNI kafelkarze z doświadczeniem kanadyjskim. Możliwość pracy w akordzie, TEL. 889-8147

POTRZEBNA opiekunka do 2-letniej dziewczynki, Okolice Steeles/Yonge, TEL. 889-8147

SOLDA POOLS ANC. is looking for experienced pool construction workers, Call 564-5711

POTRZEBNA niania z zamieszkaniem na miejscu przez 5 dni do 2-letniego chłopca w Mississauga - W. Churchill i Burnhamthorpe, Prosić Danusiej, tel. 828-4672

3-MIĘSIĘCZNEGO KOTKA oddam w

dobrą rękę

natychmiast.

TEL. 253-6897, 99-101 91

CHCESZ ZAROBIĆ

przed Świętami 50, 100, 200 dolarów? Masz liczne

grono kolegów w pracy, szkole? Możesz sprzedać

grające kolorowe kartki świąteczne. Towar

jest bardzo atrakcyjny i mało jeszcze znany. Polacy

co roku ślą do kraju kartki angielskie z obcymi

motywami, "żałobnymi" wieńcami. Na próżno

szukają tradycyjnej szopki ze Świętą Rodziną.

Firma amerykańska wprowadza na rynek kanadyjski

wysoko jakościowe pozłacane kartki, z kolorowymi kopertami,

niektóre z trójwymiarowymi obrazkami w środku z polskimi

życzeniami i grającymi motywami polskich kołęd.

Wielką radość dla dzieci i pożyteczny prezent dla

dorosłych. W kartkach znajdują się bowiem

baterijki wartości \$2.00, które można

używać do zegarka. Kartki są w sprzedaży w

USA po \$5 US. Mała inwestycja - duży zysk.

Cena hurtowa w Kanadzie dla zainteresowanych

minimum - 50 kartek - 185 dol. Sprzedając

100 sztuk możesz zarobić 100 dol. i więcej.

Informacja ECHO - TEL. 747-6034 wiecz.

MIESZKANIA

NOWO przyjezdna rodzina z Polski z dwójkiem

dzieci pilnie poszukuje mieszkania w apartamencie. Maksymalny

czynsz \$600. TEL. 259-7783

PILNIE poszukuję 2-sypialniowego mieszkania w budynku apartamentowym. Czynn do \$850.

TEL. 531-7026

MIESZKANIA i POKOJE do wynajęcia. Queen i King.

TEL. 363-5805, 533-8256

WYNAJMĘ pokój niepalącej pani w apartamencie. Scarborough, TEL. 431-7126

4 - SYPIALNIOWY townhouse do wynajęcia (bez basementu), Mississauga/Dundas - Hurontario. \$1000 + elektryczność, woda, prąd i ogrzewanie. TEL. 896-8205

MŁODE, kulturalne małżeństwo pomoże starszej osobie w gospodarstwie domowym w zamian za pokój z używalnością kuchni i łazienki. Krzysztof, TEL. 767-4568

SPOKOJNA, wykształcona dziewczyna poszukuje pokoju w zamian za pomoc w domu. Proszę wyłącznie o poważne oferty, TEL. 265-2679 wiecz.

POKOJE, jednoosobowe do wynajęcia z używalnością kuchni i łazienki, południowe Etobicoke. Zostawić wiadomość po polsku na maszynie. TEL. 252-4548

DUŻE, dwupokojowe mieszkanie z łazienką, kuchnią i osobnym wejściem w domu w Mississauga - do wynajęcia. TEL. 569-2135

DO SPRZEDANIA 2-sypialniowy apartament przy Lakeshore Rd. z widokiem na jezioro. Do objęcia od zaraz. TEL. 621-8555

DLA małżeństwa lub samotnej osoby od 1 listopada 2 pokoje z kuchnią i łazienką do wynajęcia w Mississauga - Lakeshore/Clarkson. TEL. 822-3854, dzwonić 4:00

NOWO przybyła 3-osobowa rodzina z Polski szuka samodzielnego mieszkania we wschodniej części miasta. Może być w domku. TEL. 265-4460

SPÓŁDZIELCZO-WŁASNOŚCIOWE mieszkanie w Warszawie na Dolnym Mokotowie, pięknie położone, rocznik 71 - SPRZEDAM.

3 pokoje, 6 piętro, telefon, łazienka, kuchnia w glazurze, parkiet. TEL. 1 (514) 325-1007 po 18:00

do 17:00 1(514) 276-2511 prosić Jackes

OKAZJA! Cube Van w bardzo dobrym stanie przeznaczony do sprzedaży hot dogów, hamburgerów, pizzy, lodów, itp. TANIO SPRZEDAM (519) 649-0896

SPRZEDAŻ

PRZYSTOJNY kawaler, 35, stała praca, zamieszkały w prowincji Ontario, pragnie poznać miłą, ładną Polkę w celu założenia szczęśliwej rodziny. Moje zainteresowania: sport, muzyka, podróże. Chcesz skończyć z samotnością, wyślij list z adresem i numerem telefonu na adres redakcji.

BOX TRS 99-102

WDOWA, lat 45, 156 cm, z dzieckiem w wieku szkolnym, wykształcenie techn., pozna pana najchętniej wdowca lub

SPRZEDAM suknię ślubną z welonem, modną i elegancką, najwyższej jakości, szytą na zamówienie, stan idealnie nowy. Rozmiar 8-10 (160 cm wzrostu). Kosztowała 1200 dol. - sprzedam za 590 dol. TEL. 891-2104

OKAZJA! 1983 Buick Riviera. Luksusowy samochód we wspaniałej kondycji, dużo nowych części. Tylko 94 tys. km. Dzwonić Peter, TEL. 259-7783 praca, 324-6072 po angielsku.

SPRZEDAŻ

PROSZĄ O SPONSOROWANIE

W tym tygodniu proszą o sponsorstwo:

1) Lukasz Bajrasz i Tadeusz Brudziński, lat 23, technicy-elektronicy, którzy traktują Kanadę jako miejsce przejściowe, bo mają krewnych w USA, ale z powodów formalnych nie mogą dostać wizy emigracyjnej tamże. Ich adres: 202/B Thessaloniki Str. 118/53 Petralona Athens, Greece

2) Nowicki Andrzej i Barbara, technik elektronik i pielegniarka dyplomowana, z

dwoma synami. Ich adres: Athens 11-522 Amfias 33 Str. Greece

3) Młode małżeństwo technika budowlany i hydraulik, ze znajomością angielskiego i 4,5 tys. dolarów amerykańskich zobowiązują się do całkowitego pokrycia kosztów sponsorstwa i utrzymania. Nasz adres: J.A.Derbot Kowadella 4 143-42 N.Filadelfia Athens, Greece

stanu wolnego, w celu towarzyskim lub matrymonialnym. Oferty przesyłać proszę na adres redakcji Echa. Box 21

101-103

SPRZEDAŻ

OKAZJA! Cube Van w bardzo dobrym stanie przeznaczony do sprzedaży hot dogów, hamburgerów, pizzy, lodów, itp. TANIO SPRZEDAM (519) 649-0896

SPRZEDAŻ

PRZYSTOJNY kawaler, 35, stała praca, zamieszkały w prowincji Ontario, pragnie poznać miłą, ładną Polkę w celu założenia szczęśliwej rodziny. Moje zainteresowania: sport, muzyka, podróże. Chcesz skończyć z samotnością, wyślij list z adresem i numerem telefonu na adres redakcji.

BOX TRS 99-102

WDOWA, lat 45, 156 cm, z dzieckiem w wieku szkolnym, wykształcenie techn., pozna pana najchętniej wdowca lub

SPRZEDAM suknię ślubną z welonem, modną i elegancką, najwyższej jakości, szytą na zamówienie, stan idealnie nowy. Rozmiar 8-10 (160 cm wzrostu). Kosztowała 1200 dol. - sprzedam za 590 dol. TEL. 891-2104

OKAZJA! 1983 Buick Riviera. Luksusowy samochód we wspaniałej kondycji, dużo nowych części. Tylko 94 tys. km. Dzwonić Peter, TEL. 259-7783 praca, 324-6072 po angielsku.

SPRZEDAŻ

PROSZĄ O SPONSOROWANIE

W tym tygodniu proszą o sponsorstwo:

1) Lukasz Bajrasz i Tadeusz Brudziński, lat 23, technicy-elektronicy, którzy traktują Kanadę jako miejsce przejściowe, bo mają krewnych w USA, ale z powodów formalnych nie mogą dostać wizy emigracyjnej tamże. Ich adres: 202/B Thessaloniki Str. 118/53 Petralona Athens, Greece

2) Nowicki Andrzej i Barbara, technik elektronik i pielegniarka dyplomowana, z

dwoma synami. Ich adres: Athens 11-522 Amfias 33 Str. Greece

3) Młode małżeństwo technika budowlany i hydraulik, ze znajomością angielskiego i 4,5 tys. dolarów amerykańskich zobowiązują się do całkowitego pokrycia kosztów sponsorstwa i utrzymania. Nasz adres: J.A.Derbot Kowadella 4 143-42 N.Filadelfia Athens, Greece

PRZEDPŁATA

Dawno oczekiwana nowa książka WACŁAWA LIEBERTA
p.t. "BYŁE I NIEBYŁE"
ukáže się w listopadzie bieżącego roku w wydaniu
Tygodnika ECHO.

Doskonały prezent na GWIAZDKĘ!

Na dwustukilkudziesięciu stronach piętnaście opowiadań
o bogatym wachlarzu ludzi, czasu i przestrzeni.
W przedpłacie książka będzie kosztować \$ can. 10.- plus
koszt przesyłki \$2.- Razem \$ 12.- Czek w załączeniu

o d c i q ć

Imię i nazwisko .....

Adres: .....

Miasto ..... Postal Code .....

Proszę przesłać na powyższy adres książkę Wacława LIEBERTA
pod tytułem "BYŁE I NIEBYŁE"

Czek na kwotę \$ 12. - w załączeniu

Podpis zamawiającego:

NIESAMOWITA OKAZJA!

Bezpłatna wysyłka. Wyprzedaż
poszukiwanych słowników, rewela-
cyjne ceny.

Stanisławski: Wielki słownik an-
gielsko-polski, 2 tomy, cena \$60, -
wyprzedaż \$45.

Stanisławski: Wielki słownik polsko-
angielskie, 2 tomy, cena \$60, sprzedaż
-\$45.

Stanisławski - Podręczny słownik pol-
sko-angielski, cena \$30 - wyprzedaż -
\$20, angielsko-polski, cena \$30 - wy-
przedaż - \$20.

Wyżej wymienione słowniki w
twardej okładce wydała Wiedza
Powszechna 1988-1989.

Zamówienie z załączonym Money
Order - "ZOFIA" - Polish Store,
3958 Fraser St.
Vancouver, B.C. V5V 4E4
TEL. (604) 874-3338

Toronto
Tel.: 532-3794

SAVE-O-WAY

PARCEL SERVICE NOWE BIURO

MISSISSAUGA 720 BURNHAMPTON RD WEST

TEL : 896-2832 FAX : 278 -5993

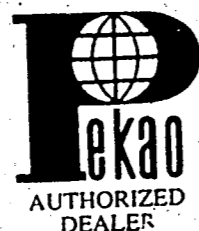
GODZINY OTWARCIA

PON. - PIĄTEK : 11 - 19 • • SOBOTA : 10 - 16

• jesteśmy autoryzowanym delerem PEKAO

- wysyłamy pieniądze na konta • owoce cytrusowe • lekarstwa,
- paczki żywnościowe • samochody • maszyny rolnicze •
- sprzedajemy bilety lotnicze • chartery do Polski •

PACZKI MORSKIE (jako jedyni
w Kanadzie wysyłamy raz
w tygodniu kontener do Polski)
PACZKI LOTNICZE
(2 razy w tygodniu)

• załatwiamy zaproszenia
i ubezpieczenia dla
odwiedzających Kanadę
• kupony Orbisu •
słoneczne wakacje
w ciepłych krajach
331 Roncesvalles Ave.

PACZKI DO POLSKI

NAJLEPIEJ PRZEZ

POLIMEX

Tel. 537 - 7914

FAX (416) 537-6993

TLX 06-23984 POLIMEX TOR

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE □ PRZEKAZY NA KONTA □ WĘGIEL
- GOTÓWKA DO RĄK □ PACZKI ŻYWNOŚCIOWE □ SAMOCHODY
- MASZYNY ROLNICZE □ SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

UWAGA OSHAWA I OKOLICE
NOWO OTWARTE PRZEDSTAWICIELSTWO
POLIMEX

POL-CAN SERVICES,

5 CELINA STR., OSHAWA, ONTARIO L1H 4M9

TEL. 434 - 8391

ŚWIĘTA JUŻ BLISKO!

DUCH OPERY

Dziś znów namawiam miłośników teatru, opery, widowiska muzycznego do wydania pieniędzy na zakup biletu - tym razem na słynne już na całym świecie dzieło "The Phantom of the Opera". Najtańsze bilety kosztują nie więcej niż 40 dolarów, niemniej nikt nie będzie żałował, bo "Phantom" wystawiony jest wspaniale. Idąc na to przedstawienie spodziewałem się nieco większej porcji muzyki stricte rozrywkowej, czekałem na rzecz w rodzaju "Hair", czy "Jesus Christ Superstar" - tymczasem "Phantom of the Opera" stylistycznie i muzycznie bliższy jest recenzowanym niedawno "Nędznikom - Les Misérables". Jest to kolejna nowa opera napisana w bardzo podniosłym stylu, z wieloma ariami, momentami statycznymi, choć chwilami nie pozbawiona humoru i lżejszych nieco piosenek.

O CO CHODZI?

Najpierw kilka słów o treści, by zorientować Państwa o co chodzi. Akcja całego dzieła dzieje się w operze - chwilami jesteśmy za jej kulisami, chwilami w pokoju Dyrekcji, wiele czasu spędzamy też jako widzowie, obserwując np. próby, przygotowania do wystawienia kolejnego spektaklu. Bohaterami są pracownicy Opery - śpiewacy, zespół baletowy, garderobiane, pracownicy biurowi. Dyrektorzy. Ukryty gdzieś daleko, w zakamarkach Opery, w jej podziemiach żyje tytułowy Duch Opery, tajemnicza postać, która ukazuje się dość rzadko i tylko niektórym osobom.

Obecny Phantom był kiedyś podróznikiem, naukowcem, kompozytorem - dziś ukrywa się, bowiem jego twarz jest potwornie zeszpecona jakimś doświadczeniem, i musi ją chować pod białą maską. Phantom jest człowiekiem, i... zakochuje się w jednej z aktorek drugoplanowych. Postanowił zrobić wszystko, by zagrała ona i zaśpiewała główną rolę w przedstawieniu, które wkrótce ma być wystawione. On sam jest też twórcą opery (libretta i muzyki),

którą w dość nieoczekiwanych okolicznościach dostarcza Dyrektorowi Opery. Phantom żyje w najdalszych zakamarkach gmachu operowego, na najniższym piętrze, gdzie normalnie nikt nie chodzi - znajduje się tam podziemne jezioro, które jest jego królestwem. Prowadzi tam swoją ukochaną, która jednak nie rewanżuje mu się miłością, kochając jednego z "normalnych" pracowników Opery.

To make a story short - jak mówią Amerykanie - po wielu tarapatkach, scenach niesamowitych, pojedynkach, ucieczkach, po wielu wspaniałych obrazach, których nie da się opisać, które trzeba zobaczyć są - samemu - pod koniec drugiego aktu zeszpecony Duch Opery... nie, nie zdradzę jednak Państwu zakończenia, nie będę psuł zabawy.

JAK TO GRA?

"The Phantom of the Opera" to pierwotnie powieść Gastona Leroux, którą na nowo opracował słynny kompozytor Andrew Lloyd Webber (twórca m.in. "Jesus Christ Superstar" i "Evity"), teksty piosenek napisał Charles Hart, a reżyserią całości zajął się Harold Prince. Te nazwiska na afiszu wypisane są największymi literami. Ciężar przygotowania "Phantoma" spoczywał jednak przede wszystkim na barkach scenografa, bowiem właśnie scenografia tworzy tu nastrój i klimat, który udziela się wszystkim widzom. Scenografem w wystawieniu w Toronto jest Pani Maria Bjornson, która przed przystąpieniem do pracy nad "Phantomem" spędziła kilka miesięcy poznając gmach paryskiej Opery, tam bowiem w zamysle Gastona Leroux - dzieła się akcja tego widowiska.

Paryska Opera powstała w roku 1875, i zbudowana jest na sześciu poziomach. Na najniższych poziomach, pod sceną znajduje się kościół, stare więzienie, stajnia dla koni i katakumby. Ale na samym dole, tam gdzie ludzie

już nie chodzą, w najgłębszych piwnicach paryskiej Opery jest jezioro, przy którym swe luksusowe mieszkanie zbudował właśnie Phantom. W wersji wystawionej w Toronto jezioro to imitowane jest przez dymy i mgły kładące się nisko nad podłogą, oraz przez pojazdy naśladowujące płynące po jeziorze łódzie. Trzeba przyznać, że imitacja jest wspaniała. Phantom prowadzi swą dziewczynę i widzów przez tajemnicze jezioro śpiewając wspaniałe arie. Atmosferę podkreśla doskonała gra świateł, liczne kurtyny i zasłony, sztuczna mgła, dymy i otwierające się przed nami przestrzenie ukazujące zakamarki i tajemnicze pieczary i lochy paryskiej Opery.

Scenograf zaprojektował ponad 150 różnych tajemniczych i ukrytych drzwi, pułapek i zapadni, w których nagle giną i w których nagle pojawiają się bohaterowie widowiska. Zaprojektowano i uszyto ponad 200 kostiumów odtwarzających stroje epoki końca XIX wieku. Prace nad wystawieniem Opery rozpoczęły się w grudniu 1988 roku, a premiera w Pantages Theatre odbyła się 12 września 1989 roku. W każdym wystawieniu "Phantoma" bierze udział dzień po dniu ponad 120 osób pracujących za kulisami i na scenie - 36 aktorów, 29 muzyków i ich dyrygent, 25 pracowników obsługujących scenę, 15 osób ubierających i obsługujących aktorów, 5 fryzjerek i charakterystatorka.

TEATR, KTÓRY WARTO ZOBACZYĆ

12 września odbyła się nie tylko premiera "The Phantom of the Opera", ale także po raz pierwszy po długiej przerwie dla widzów otworzył swe podwoje wspaniały Teatr Pantages, mieszczący się w samym sercu Toronto między Yonge Street a Victoria Street.

Po raz pierwszy teatr ten otwarto w roku 1920 - i ze swymi 3.600 miejscami dla publiczności był to wtedy jeden z największych teatrów wodewilowych

świata, konkurując nawet z muzycznymi teatrami na Broadwayu. Przez blisko 10 laty wystawiano tam sztuki muzyczne, słynne ówczesne musicale, opery i operetki. Potem w latach wielkiego zainteresowania rozwijającą się kinematografią, Pantages przekształcono najpierw na wielkie kino, w którym oglądano filmy nieme z towarzyszeniem grającej orkiestry, a wkrótce także już bez orkiestry oglądano tam filmy dźwiękowe. Tak było aż do roku 1972, kiedy to poważnie zaczęto myśleć o przywróceniu temu gmachowi

jego teatralnej sławy. Zrezygnowano z sześciu ekranów - tyle bowiem filmów można było oglądać w Pentages, gdy gmach był siedzibą Imperial-Six Cinemas i przystąpiono do renowacji teatru, a następnie zmiany jego przeznaczenia na salę teatralną. Zbudowano miejsce dla orkiestry, wielki hall - poczekalnię, ograniczono liczbę miejsc siedzących do 2.100, znacznie zmniejszono odległość dzielącą widzów od sceny.

I w ten sposób Toronto zyskało nową salę teatralno-muzyczną, bo kin ma na pewno dosyć.

Warto obejrzeć ten piękny teatr i warto uczestniczyć w nim w przedstawieniu "The Phantom of the Opera".

MAREK GASZYŃSKI

Marek Gaszyński - szef działu muzyczno-rozrywkowego Polskiego Radia wrócił po 6-miesięcznych wakacjach w Kanadzie do Polski. Będzie stamtąd nadsyłał notatki o rozrywce oraz reportaże i recenzje z ważniejszych wydarzeń w świecie rozrywki.

